

EERSTE HULP BIJ OPSPORING

HANDBOEK
BURGERDETECTIVES

TNO innovation
for life

“THE POLICE ARE THE PUBLIC AND THE PUBLIC ARE THE POLICE.”

SIR ROBERT PEEL

VOORMALIG PREMIER VAN HET VERENIGD KONINKRIJK EN
OPRICHTER VAN DE METROPOLITAN POLICE IN LONDEN IN **1829**

COLOFON

©2022 TNO

Deze publicatie is opgesteld in het kader van het vraaggestuurde onderzoeksprogramma ‘Politie in Verbinding’ dat TNO in samenwerking met politie heeft uitgevoerd.

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van TNO.

Het ter inzage geven van deze publicatie aan direct belanghebbenden is toegestaan.

De ontwikkelde kennis in deze bundel is middels literatuur en bijdragen van vele experts uit de praktijk tot stand gekomen. Hoewel er diverse proeftuinen in het land zijn uitgevoerd om deze methodieken te toetsen in de praktijk met politie en burgers, vertegenwoordigen deze niet het standpunt van politie of justitie.

Auteurs:

- Arnout de Vries
- Shanna Wemmers

Tekstadvies en vormgeving

- Jesse Skolnik
- Koen Donker van Heel
- PI&Q

INHOUD

VOORWOORD

HEEL HOLLAND SPOORT OP	4
------------------------	---

BURGEROPSPORING GROEIEND FENOMEEN

6

CASES

BELLINGCAT	8
BUREAU DUPIN	10
SAREA	12

EERSTE HULP BIJ OPSPORING

OVERZICHT	14
-----------	----

BESLISBOOM VOOR BURGERS

BIJ ONDERZOEK NA EEN MISDRIJF	16
-------------------------------	----

1. SPOREN

20

1.1 FYSIEKE SPOREN	22
1.2 BIOLOGISCHE SPOREN	24
1.3 INTERNETSPOREN	26
1.4 DIGITALE SPOREN	28
1.5 FINANCIËLE SPOREN	30
1.6 CHEMISCHE SPOREN	32

2. ZOEKEN

34

2.1 BUURTONDERZOEK	36
2.2 GETUIGENOPROEP	38
2.3 CAMERABEELDEN	40

3. WAARNEMEN

42

3.1 OBSERVEREN	44
3.2 SIGNALEREN	46
3.3 GEDRAGSANALYSE	48

4. VASTLEGGEN

50

4.1 LOGBOEK	52
4.2 SIGNALEMENT	54
4.3 INTERVIEW	56
4.4 (AUDIO)VISUEEL OPNEMEN	58

5. HERLEIDEN

60

5.1 VERIFIËREN	62
5.2 IDENTIFICEREN	64

6. ANALYSEREN

66

6.1 SOCIALENETWERKANALYSE	68
6.2 SCENARIODENKEN	70
6.3 RECONSTRUCTIE	72

7. UITVOEREN

74

7.1 UNDERCOVER ONLINE	76
7.2 NEPKOOP	78
7.3 BURGERARREST	80

NAWOORD

PARTICIPATIE IN OPSPORING	82
---------------------------	----

NOTITIES

85

HEEL HOLLAND SPOORT OP

WAT BETEKENT DAT IN DE PRAKTIJK? HOE KUNNEN WE SAMEN WERKEN VANUIT EEN ROBUUSTE RECHTSSTAAT AAN EEN VEILIGER NEDERLAND?

Ik las laatst een blog met de titel: The Rise of the Professional Amateur and the Fall of Gated Exclusionary ‘Clubs’. Deze blog op de website Techdirt ging niet over de opsporing. Het was een artikel over de worsteling van traditionele uitgevers met het online aanbod. Over de kunst- en mediawereld die zich lastig staande houden in een digitale wereld. Over ‘piraten’ en de concurrentie van gratis content. En vooral over hoe professionals in al die sectoren zich bedreigd voelen door de steeds verder professionaliserende amateurs. Is dat gevoel van bedreiging terecht? Of zitten er kansen in ‘omarming onder voorwaarden’?

In het voorbeeld van de kunst- en mediawereld gaat het dus om precies dezelfde verschijnselen als waar wij als politie ook mee te maken hebben als het om burgeropsporing gaat. We zien de onstuitbare opmars van de amateurspeurders, zoals de journalisten van Bellingcat, burgers die elkaar vinden in incidenteel geïnitieerde ‘Search’-groepen en burgers die mee willen helpen om een misdrijf op te lossen. Dit doen zij soms professioneel begeleid zoals bij Bureau Dupin, of geheel zelfstandig, met soms ongewenste gevolgen, zoals bij de zogenoemde pedojagers het geval was.

In het artikel in Techdirt worden de wanhopige pogingen van de gevestigde professionals beschreven om de ‘professionele amateur’ uit te sluiten. Dat lijkt een doodlopende weg, ook voor onze politiewereld, want dát burgers zelf opsporen is nu eenmaal een feit. In de blog wil men de

amateurs bijvoorbeeld uitsluiten door wetgeving en door het stellen van opleidingseisen aan beoefenaars. De kritiek die je op de blog kunt hebben, is dat er weinig erkenning is voor de toegevoegde waarde van getrainde professionals. De blog nodigt wellicht wel uit tot het meest ondenkbare en tegelijkertijd tot de verbeelding sprekende gedachtenexperiment door de vraag te stellen: hoe zou een opsporing zonder rechercheurs eruitzien? Zou dat tot een rechtvaardige samenleving leiden?

Ik zie namelijk tegelijkertijd dat de nieuwe toetreders tot het domein van burgerspeurders zich soms niet veel aantrekken van de waarden van de rechtsstaat. Denk bijvoorbeeld aan het eerder genoemde voorbeeld van de pedojagers, waarbij gebruik werd gemaakt van geweld en grenzen werden overschreden, ook helaas met de dood tot gevolg. Dit leidde tot de oproep van de politie om te stoppen met pedojagen.

Ik wil wat meer duiding geven vanuit de gekozen titel boven dit voorwoord ‘Heel Holland spoort op’. De link tussen deze fictieve titel en het populaire bakprogramma is dat het veelal gaat om fanatieke amateurs. Soms zal de kijker versteld staan van het resultaat. Maar voor de kijkers is het minstens zo leuk als het

“HOE ZOU EEN OPSPORING ZONDER RECHERCHEURS ERUITZIEN? ZOU DAT TOT EEN RECHTVAARDIGE SAMENLEVING LEIDEN?”

Wim van Amerongen,
Landelijk programmamanager
Opsporing Nationale Politie

hopeloos misgaat. Er is helaas wel een verschil. Als het bij Heel Holland Bakt misgaat, is er maar één slachtoffer: de amateurbakker die de finale mist en hooguit nog jaren moet horen hoe zijn cheesecake met mascarpone voor het oog van de camera troosteloos inzakte. Gaat het in ‘Heel Holland spoort op’ mis, dan zijn er veel meer slachtoffers en dat is meestal niet de fanatieke amateuropspoorder zelf.

Het verschil zit hem vooral in dat effectieve middel dat de amateuropspoorder daarbij tegenwoordig in handen heeft, namelijk sociale media. Begrijp me goed: ik heb helemaal niets tegen het gebruik van sociale media. Dat is immers niet meer weg te denken, ook niet binnen de opsporing. Maar ik word me er ook steeds meer van bewust dat we moeten optreden tegen het ‘digitaal eigen rechter spelen’. De ernst van dat probleem werd me weer eens duidelijk na de afschuwelijke zelfmoord van een scholier in Heerlen. Kort daarna verscheen op een socialemediaplatform een foto van een groep jongeren. Er stond een cirkel om het hoofd van vier van hen: zij zouden de pesters zijn die de jongen tot zijn fatale daad dreven. Het was niet waar. Maar het nepnieuws had het kwaad al aangericht. De jongeren moeten vrezend nog jaren te worden nagewezen. Ik wil TNO en de auteurs Arnout de Vries en

Shanna Wemmers complimenteren met dit mooie burgeropsporingsboek waarin zij vanuit verschillende perspectieven naar dit vraagstuk kijken en ook mooie handreikingen aanbieden die passen binnen onze democratische rechtsstaat. Deze handreikingen zijn wat mij betreft enorm behulpzaam als het gaat om de juiste wijze van samenwerking tussen de professionals en de soms inderdaad zeer professionele amateurs, met elk hun eigen inbreng. Dit alles vanuit de gedachte om samen te werken vanuit een robuuste rechtsstaat aan een veiliger Nederland, waarin de politie burgers beschermt, bekrachtigt en begrenst.

Wim van Amerongen

“SAMEN WERKEN VANUIT EEN ROBUUSTE RECHTSSTAAT AAN EEN VEILIGER NEDERLAND, WAARIN POLITIE BURGERS BEKRACHTIGT, BESCHERMT EN BEGRENST.”

BURGEROPSPORING GROEIEND FENOMEEN

BURGERS DIE ZELFSTANDIG MISDRIJVEN ONDERZOEKEN VORMEN EEN GROEIENDE TREND VANWEGE DE DEMOCRATISERING VAN INFORMATIE (ZOALS SOCIALE MEDIA), ONDERZOEKSMIDDELEN (ZOALS APPS) EN KENNIS (ZOALS OP YOUTUBE). MEER EN MEER BURGERS DOEN HUN EIGEN ONDERZOEK ALS MODERNE SHERLOCKS.

Van de 5 miljoen misdrijven per jaar in Nederland geven burgers er 1 miljoen aan. Van die 1 miljoen lost de politie bijna een kwart op. Bij levensdelicten ligt het tientallen procentpunten hoger dan bij woninginbraak (10%) of fietsendiefstal (hooguit een paar procent). Ruim 200.000 zaken komen uiteindelijk bij het Openbaar Ministerie terecht, dat ongeveer 25% intern afhandelt en eenderde seponert (niet vervolgt). In 2011 kwamen er slechts 102.000 zaken voor de rechter, die in 90% van de gevallen oordeelde dat de beklaagde schuldig was. Van ongeveer

5 miljoen misdrijven naar zo'n 250.000 opsporingsonderzoeken en 90.000 vervolgingen. Wat zijn de prioriteiten en hoe verbeteren we het oplossingspercentage en de preventie? En kan de afhandeling beter? Die vragen houden politie en justitie al langer bezig. Ook de burger – met toegang tot een schat aan informatie – wil weten hoe dat zit.

Kunnen politie en justitie meer gebruikmaken van de capaciteit, kennis en kunde van burgers? Onderzoek laat zien dat slimme samenwerking in potentie kan leiden tot

“WE WILLEN GEEN POLITIESTAAT, MAAR WE WILLEN ZEKER GEEN AMATEURPOLITIESTAAT.”

Sven Brinkhoff, hoogleraar straf(proces)recht aan de Open Universiteit

Burgers zoeken onder coördinatie van politie naar de vermiste Anne Faber.

meer maatschappelijke veiligheid. Sociale media en nieuwe technologie spelen hierbij een cruciale rol, omdat ze nieuwe mogelijkheden creëren voor verdergaande samenwerking om zo meer zaken op te lossen. Burgers houden zich al eeuwenlang bezig met opsporingszaken. Door sociale media is het voor burgers makkelijker geworden om snel betrokken te raken bij opsporingsonderzoeken, want benodigde kennis en middelen zijn breder beschikbaar. Er zijn in Nederland meer dan 10.000 buurt-WhatsApp-groepen actief, men zet studenten in om cold cases op te lossen en er zijn nieuwe toepassingen zoals SAREA (zie pagina 12) om samen slim te zoeken naar vermiste personen. Meer en meer burgers doen hun eigen onderzoek als moderne Sherlocks, omdat ze bij willen dragen aan een rechtvaardigere, veiligere en leefbaardere samenleving. Niet alleen in de fysieke leefwereld, maar zeker ook in de digitale.

BURGERONDERZOEK

Artikel 132a van het Wetboek van Strafvordering omschrijft opsporing als het in het Nederlands strafprocesrecht [...] doen van onderzoek in verband met strafbare feiten onder gezag van de officier van justitie met als doel het nemen van strafvorderlijke beslissingen. Burgers kunnen dus juridisch gezien niet opsporen; zij werken niet onder gezag van de officier van justitie. Daarom gebruiken we de term ‘burgeronderzoek’. Dit burgeronderzoek naar strafbare feiten kan op allerlei manieren: volledig autonoom en onafhankelijk, in wereldwijde (virtuele) netwerken en soms in samenwerking met de politie. Het aantal en de verscheidenheid van initiatieven is groot; de ene burger bericht over zijn gestolen fiets op Facebook en de ander zit in een groep om vermisten terug te vinden of zelfs oorlogsmisdadigers te ontmaskeren.

De vernetwerkte burger en internet, het is een gouden combinatie in de zoektocht naar welke informatie dan ook. Denk hierbij aan de opmars van openbronnenonder-

zoek. De oprichter van onderzoekscollectief Bellingcat (zie pagina 8) – Elliot Higgins – noemde openbronnenonderzoek door burgers zelfs een vreedzame revolutie die waarheidsvinding bevordert. Met zijn onderzoek naar de MH17 hielp Bellingcat het internationale Joint Investigation Team (JIT) aan belangrijk bewijsmateriaal. Samenwerking met burgers in de opsporing kan voor politie en justitie dus waardevol zijn, maar risico's zijn er ook. Eigenrichting, inbreuk op elkaars privacy, de veiligheid van alle betrokkenen en de politie in de weg lopen zijn slechts enkele voorbeelden.

ONDERZOEKSHANDBOEK

Met dit onderzoekshandboek, dat TNO samen met politie heeft ontwikkeld, is het mogelijk om burgerinitiatieven te begeleiden en te ondersteunen in hun onderzoeksactiviteiten. Het wil de krachten bundelen

en op die manier zorgen voor meer wederzijds vertrouwen, maar ook de risico's beperken daar waar dat kan. In de 21e-eeuwse maatschappij werkt de burger samen met een wendbare overheid, ondersteund door steeds slimmere technologie, aan wezenlijke veiligheidsproblemen.

In dit boekje komen 24 onderzoeksmethodieken aan bod. Deze zijn vanuit de opsporingspraktijk van de politie vertaald naar de praktijk van de burgerrechercheur. De toelichtingen op de methodieken zijn aan de hand van een voorbeeldmisdrijf, maar ze zijn ook te gebruiken in andere situaties. Deze onderzoeksmethodieken geven de burger unieke handvatten in de preventie en opsporing van criminaliteit en ondersteunen zo de samenwerking tussen politie en burger.

“BURGEROPSPORING IS HET MEEDENKEN MET DE OPSPORING EN HET ZELF OP ZOEK GAAN NAAR SPOREN.”

Jeroen Dallinga, advocaat

VOORBEELD 1

BELLINGCAT

PIETER VAN HUIS IS EEN NEDERLANDS LID VAN BELLINGCAT, EEN INTERNATIONAAL PLATFORM VOOR BURGERONDERZOEKSJOURNALISTIEK. PIETER IS CUM LAUDE AFGESTUDEERD ALS HISTORICUS AAN DE UNIVERSITEIT LEIDEN.

Burgers die het naadje van welke kous dan ook willen weten komen vanzelf uit bij Bellingcat. Dit is het geesteskind van de Brit Eliot Higgins. Bellingcat speelde onder andere een cruciale rol in de ontrafeling van de rol van Rusland in het neerschieten van de MH17. Sinds de oprichting in 2014 groeide het uit van een enkele man die openbronnenonderzoek deed op een zolderkamertje tot een geoliede machine achter de website bellingcat.com.

Bellingcat doet onderzoek in open bronnen op een manier die ver uitstijgt boven de reguliere journalistiek. Dat is slecht nieuws voor partijen die iets te verbergen hebben. Van de laatste 8 minuten en 46 seconden van het leven van George Floyd tot het bewijs voor massamoord op onschuldige burgers in het noorden van Ethiopië, Bellingcat zet het volle licht erop. Zij delen de onderzoeksresultaten vrijelijk, onderling en met het grote publiek. Op die manier gaan de mensen achter Bellingcat dieper en leggen ze meer misstanden bloot dan individuele onderzoekers dat kunnen. Het is crowdsourcing, maar dan slim en doelgericht. Het zal dan ook niet verbazen dat de politie grote belangstelling heeft voor de onderzoekstechnieken van

Bellingcat en deze benut waar mogelijk. Pieter van Huis is van origine historicus, maar tegenwoordig fulltime onderzoeker-auteur voor Bellingcat. Hij heeft het onderzoekscollectief zien uitgroeien tot een professioneel geheel waarvoor geen slechterik of misdadige organisatie veilig is. Meer financiering en de instroom van veel journalisten en andere experts hebben het potentieel van Bellingcat belangrijk vergroot. De invloed van Bellingcat is af te meten aan het feit dat de organisatie regelmatig wordt aangevallen door de beste hackers ter wereld, ogenschijnlijk aangestuurd door de Russische geheime diensten. Dat is een kant van het werk waar iedere medewerker en vrijwilliger van Bellingcat mee te maken kan krijgen. Van Huis onderzoekt met een groepje vooral zaken in Rusland en Oekraïne. Dat is niet zonder gevaar. Stel dat een land een strafrechtzaak start tegen een journalist. Dan kan deze niet meer op vakantie naar bijvoorbeeld Afrikaanse landen, als er een uitleveringsverdrag is met het land dat de strafzaak aanspande. De overheid zou journalisten wat dat betreft misschien beter moeten beschermen, want het internationale speelveld is onmiskenbaar complexer en gevaarlijker dan vroeger. Bellingcat stelt daar de kracht van het

collectief tegenover. Sinds kort zijn daar vrijwilligers bijgekomen voor het 'eenvoudigere' werk. Bellingcat maakte altijd al gebruik van burgerparticipatie, bijvoorbeeld via Twitter, maar nu is daar een extra dimensie bijgekomen, in die zin dat de beste vrijwilligers op termijn vaste medewerkers van Bellingcat kunnen worden. Zo is Pieter van Huis zelf ook begonnen. Speuren leer je niet door een boekje te lezen. Je moet het vooral doen en al doende leer je. Doe je dat samen met anderen, dan heb je het dus over burgerparticipatie, maar dan wel nieuwe stijl.

“OPENBRONNENONDERZOEK DOOR BURGERS IS EEN VREEDZAME REVOLUTIE DIE WAARHEIDSVINDING BEVORDERT.”

DE KAT AAN DE BEL

Nu is er al veel geschreven over het Bellingcatcollectief. Als eerste bieden zij niet geheel zonder eigen risico's een handelingsperspectief in de aanpak van grensoverschrijdende criminaliteit waarbij jurisdictie en internationale verdragen geen uitkomst bieden. Zij binden in de wereld de kat de bel aan als de 'Rule of Law' niet wordt nageleefd. Dit burgercollectief voert haar onderzoeken uit in een mengeling van onderzoeksjournalistiek en particuliere recherche. Door een harde eis van totale transparantie van het volledige onderzoek is de werkwijze reproduceerbaar en te valideren. Of aan alle rechtsstatelijke voorwaarden is voldaan zal de toekomst per casuïstiek moeten uitwijzen. Gelet op de vele positieve reacties en deelname van burgers over de hele wereld appelleert Bellingcat aan een breed gevoel van (gemiste) rechtvaardigheid.

Wim van Amerongen

Nederlandse en Australische onderzoekers op de crashsite van MH17.

De route van vlucht MH17.

“SPEUREN LEER JE NIET DOOR EEN BOEKJE TE LEZEN. JE MOET HET VOORAL GAAN DOEN.”

“BURGER-PARTICIPATIE VRAAGT OM VEEL PLANNING EN OVERLEG.”

“JE WILT HET ONDERZOEK NIET ALLEEN OP DE RAILS, MAAR OOK SPANNEND HOUDEN.”

VOORBEELD 2

BUREAU DUPIN

EEN ONDERZOEKSCOLLECTIEF VAN BURGERS GAAT IN SAMENWERKING MET JUSTITIE EN POLITIE EEN MOORD UIT 2013 ONDERZOEKEN. “OOK AL HEB JE ALS POLITIE 60.000 MENSEN IN DIENST, DE MEESTE KENNIS LIGT IN DE SAMENLEVING,” ALDUS INITIATIEFNEMER PETER DE KOCK.

Peter de Kock is de oprichter van Bureau Dupin, vernoemd naar een romanfiguur van Edgar Allan Poe. Samen met een schaar vrijwilligers – en terwijl politie en het Openbaar Ministerie meekijken – onderzoekt hij een cold case uit 2013, namelijk de moord op de 48-jarige Marja Nijholt. De Kock is filmmaker, wetenschapper en oud-politieagent. Hij is tevens hoofd van de afdeling Data Science in Crime and Safety bij de Jheronimus Academy of Data Science in Den Bosch, en hoopt hier een ‘warm case’ van te maken die uiteindelijk tot een oplossing komt, of in elk geval meer zicht te krijgen op wat er precies is gebeurd. Zijn methode: uitruil van informatie met de politie, colleges waarin kennis wordt gedeeld en podcasts om de zaak onder de aandacht te houden. Op de website bureaudupin.org is steeds de actuele stand van zaken te zien.

Het grote voordeel van dit burgerinitiatief is dat het zich – anders dan bij de politie – op

een enkele zaak kan richten. Beren op de weg zijn er ook. Te veel deelnemers en er ontstaat een informatiestroom die niet meer bij te houden is. Verder bestaat het risico dat burgeronderzoekers zich de zaak gaan toe-eigenen, terwijl het juist de bedoeling is dat zo veel mogelijk mensen hun steentje kunnen bijdragen. Daarnaast wil dit burgerinitiatief ook expertinformatie op detailniveau. Bureau Dupin heeft regelmatig een verse blik nodig. Op dit moment is men op zoek naar scenario-onderzoekers. Daarbij is er grote aandacht voor de ethische kant van de zaak. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat een deelnemer sensationele berichten op sociale media gaat plaatsen. Het gebruik van politie-informatie – zoals de onlangs ontvangen 90.000 records geanonimiseerde telecomdata – is vertrouwelijk. Daarmee is dit onderzoek ook een experiment. Kunnen burgers en politie elkaar voldoende vertrouwen en op een nieuwe manier samenwerken? Wat zal de rechter

Burgers die zich buigen over de onopgeloste moord op Marja Nijholt.

van deze werkwijze vinden? De enige manier om dat uit te vinden is door het te doen.

Isis van Cruchten, student European Studies, is lid van het eerste uur en nu ‘community moderator’. Burgerparticipatie vraagt om veel planning en overleg en zij faciliteert dit. Iemand wees haar op het bestaan van Bureau Dupin en ze was direct om. Weliswaar is dit onderzoek niet echt een kijkje achter de schermen van de politie, maar het komt er heel dichtbij. Wat het werk voor haar zo aantrekkelijk maakt is de interactieve samenwerking met allerlei burgers en experts. Een community moderator heeft als taak om het onderzoek niet alleen op de rails, maar ook spannend te houden. Soms verloopt het onderzoek te langzaam of is er te weinig nieuwe informatie. Wat doe je als de mensen daarover gaan klagen en hun interesse verliezen?

Van onderzoeker is Van Cruchten – de jongste deelnemer aan Bureau Dupin – meer een informatiemanager geworden, die (samen met anderen) zorgt dat alle informatie op de juiste plek op de online platforms terechtkomt. Op dit moment bundelt zij de vragen aan de politie die via e-mail gesteld worden, maar wellicht dat politie, OM en Bureau Dupin op termijn

kunnen gaan denken aan een live vragen-uurtje. De deelnemers hebben ondertussen veel geleerd over de aanpak van deze cold case, terwijl de Politieacademie meekijkt om de geleerde lessen vast te leggen. Zo is er nog genoeg te verbeteren aan de organisatie en de werkwijze voor deze vorm van burgerparticipatie in de opsporing. De samenwerking met politie en justitie wordt in elk geval als een van de pluspunten genoemd in dit experiment.

OPLOSSEN VAN COLD CASES

De inbreng van burgers in het oplossen van misdrijven is natuurlijk al eeuwenoud. Bureau Dupin heeft een eigentijdse oplossing geïnitieerd. Door dit samen met politie en Openbaar Ministerie te doen voorkomen we ‘trial by media’. Er zijn dure lessen geleerd bij o.a. de Deventer-moordzaak. Instappen in het domein van veiligheid en daarin onderzoekshandelingen verrichten kan niet zonder een besef van waarden van diezelfde rechtsstaat. Peter de Kock begrijpt dit en besteedt vanuit Bureau Dupin veel aandacht aan deze juridisch-ethische kant. Voor je het weet heeft de positieve intentie tot gevolg dat de samenleving zich juist onveiliger voelt, omdat de ‘gerechtvaardigde’ eigenrichting zich niet meer laat begrenzen. Ik ben ervan overtuigd dat Bureau Dupin de komende periode meer ‘cold cases’ gaat opklaren.

Wim van Amerongen

VOORBEELD 3

SAREA: SAMEN ZOEKEN

SAREA IS EEN INITIATIEF VAN RONNIE HESSELS EN ROY KRIJGER VAN DE POLITIE. DIT INITIATIEF HELPT OM BURGERPARTICIPATIE BIJ VERMISSINGEN IN GOEDE BANEN TE LEIDEN. PER JAAR ZIJN ER ZO'N 40.000 VERMISSINGEN IN NEDERLAND. DAARVAN IS 70% NOG DEZELFDE DAG OPGELOST, MAAR OOK VEEL GEVALLEN DUS NIET.

Ronnie en Roy bedachten een manier om burgers beter te ondersteunen als zij willen zoeken naar een vermiste dierbare. Vroeger werd het zoeken naar een vermist persoon veelal overgelaten aan de politie. De laatste jaren is te zien dat mensen steeds vaker en steeds grootschaliger zelf gaan zoeken. Dat is heel nuttig, alleen is het nog niet altijd duidelijk hoe zij effectief en efficiënt kunnen zoeken. SAREA probeert deze ondersteuning te bieden door kennis, informatie en adviezen van mensen en (hulp)organisaties over vermissingen samen te brengen. Het is niet enkel een vorm van burgerparticipatie, maar ook van politieparticipatie, omdat de politie kennis en kunde tracht over te brengen naar de burger zodat zij beter kunnen zoeken naar een vermiste dierbare. Een vorm van cocreatie tussen burgers en politie waarbij er wordt gewerkt vanuit een gedeelde probleemopvatting en waarbij met elkaar wordt meegedacht in het zoekproces.

Het idee is ontstaan tijdens een vermissing. De politie voerde zoekacties uit, maar ook de buurt zocht mee. Voor de politie was deze vorm van burgerparticipatie toentertijd een nieuwe situatie. Ook de mensen zelf wisten niet goed hoe zij effectief konden bijdragen aan het terugvinden van de vermiste. Waar en hoe moesten ze zoeken? Tegelijkertijd was het overzicht al snel weg. Want waar is er al gezocht en door wie? Hoe coördineer je een zoekactie met een groot aantal mensen? Daarbij was het ook nog de vraag hoe burgers en politie kunnen en mogen samenwerken tijdens een vermissing.

SAREA is een innovatietraject dat nog in ontwikkeling is. Er wordt gewerkt aan een website en een mobiele applicatie. De website moet de plek worden waar informatie over vermissingen samenkomt en waar mensen advies kunnen vinden over hoe zij kunnen zoeken op het moment dat een dierbare wordt vermist. Eigenlijk

GEEN SCHAARSTE MAAR OVERVLOED

Ronnie Hessels heeft in 2018 met SAREA niet voor niets de Politie Innovatie Prijs gewonnen. Je mag van politiemensen verwachten dat men aandacht besteedt aan de ontwikkeling van het vak. Ronnie laat met deze oplossing zien dat voor het duurzaam blijven van een effectieve politie in een veranderende samenleving ook andere concepten van werken noodzakelijk zijn. Deze oplossing gaat voorbij aan het paradigma van 'schaarste' waar veel overheidsorganisaties zich wellicht teveel achter verschuilen. Er is een 'overvloed' aan burgers die zich willen inzetten voor een veilig Nederland.

Wim van Amerongen

Burgers hadden veel expertise te bieden bij de vermissing van Anne Faber en ze zochten als tijdelijke vrijwilligers samen met de politie.

dus een eerste hulpmiddel bij vermissing dat een stuk houvast, rust en duidelijkheid moet geven in een onzekere en angstige periode. Aan de hand van een stappenplan met adviezen – (1) eerste acties, (2) contact politie, (3) zoekteam opzetten, (4) samen zoeken en (5) afronden – helpt SAREA mensen bij het terugvinden van hun vermiste dierbare. Ook wordt er verwezen naar websites van andere partijen die iets kunnen betekenen, zoals Slachtofferhulp. Daarnaast wordt er gewerkt aan de ontwikkeling van een mobiele applicatie waarmee mensen een uitgebreide zoekactie kunnen starten en coördineren. In de app kunnen mensen uit de eigen sociale kring worden uitgenodigd. Via GPS wordt bijgehouden waar er al is gezocht waardoor de zoekactie beter te coördineren is. Via SAREA worden burgers voorzien van de juiste handvatten en (ander) advies. Hierdoor kunnen burgers efficiënter, effectiever en veiliger zoeken naar een vermiste dierbare. Tegelijkertijd wordt de samenwerking tussen burgers en de politie eenvoudiger.

COÖRDINATIE ZOEKTEAMS

Op dinsdag 3 oktober komt de eerste doorbraak. Een van de zoekteams krijgt een nieuw gebied toegewezen. “Hier gaan we nooit iets vinden,” flappt deelnemer Jard er na een goed half uur lopen uit. Plotseling bleef hij staan. Verderop, een meter of vijf van hem vandaan, lag iets groens schuin achter een boom. Een stuk zeil, dacht hij.

“Eef, kijk, daar...” Ze keek in de richting van de boom. De zoekteams hadden duidelijke instructies gekregen op de paden te blijven en niets aan te raken als ze iets vonden. Nog steeds konden ze niet goed zien wat het was. “Het zou een jas kunnen zijn,” zei Eveline. “Volgens mij zie ik een merkteken. North Face, denk ik...”

Iets verderop, nauwelijks zichtbaar en bedekt met bladeren, lag iets zwarts. Het was een Adidasshirt.”

De jas en het shirt blijken van Anne te zijn. De spullen worden naar het Nederlands Forensisch Instituut gestuurd om te worden onderzocht op DNA-sporen.

Citaat uit het boek Anne: kroniek van een zoektocht van Hans Faber.

“VROEGER LIETEN
MENSEN HET
ZOEKEN NAAR
VERMISTEN OVER
AAN DE POLITIE.”

METHODE

MOEILIJKHEID

VEILIGHEIDSRISICO

1. SPOREN

1.1 FYSIEKE SPOREN

1.2 BIOLOGISCHE SPOREN

1.3 INTERNETSPOREN

1.4 DIGITALE SPOREN

1.5 FINANCIËLE SPOREN

1.6 CHEMISCHE SPOREN

2. ZOEKEN

2.1 BUURTONDERZOEK

2.2 GETUIGENOPROEP

2.3 CAMERABEELDEN

3. WAARNEMEN

3.1 OBSERVEREN

3.2 SIGNALEREN

3.3 GEDRAGSANALYSE

4. VASTLEGGEN

4.1 LOGBOEK

4.2 SIGNALEMENT

4.3 INTERVIEW

4.4 (AUDIO)VISUEEL OPNEMEN

5. HERLEIDEN

5.1 VERIFIËREN

5.2 IDENTIFICEREN

6. ANALYSEREN

6.1 SOCIALENETWERKANALYSE

6.2 SCENARIODENKEN

6.3 RECONSTRUCTIE

7. UITVOEREN

7.1 UNDERCOVER ONLINE

7.2 NEPKOOP

7.3 BURGERARREST

VOORBEELDDELICT

WONINGINBRAAK

ZEDEN-/GEWELDSDELICTEN

INTERNETOPLICHTING

HACKEN

FRAUDE

EXPLOSIEVEN

VERNIELING

DIEFSTAL

AUTODIEFSTAL

ONDERMIJNING/DRUGS

INTIMIDATIE/MENSENHANDEL

EXTREMISME

STALKING

(GEWAPENDE) OVERVAL

BRANDSTICHTING

CHANTAGE

FRAUDE

DISCRIMINATIE

OVERLAST

VERMISSINGEN

VERDACHT ONGEVAL

GROOMING

HELING

ZAKKENROLLEN

OVERZICHT

EERSTE HULP BIJ OPSPORING

OVERZICHT VAN 24 INSTRUCTIES
MET 24 VOORBEELDDELICTEN

INLEIDING 24 INSTRUCTIES

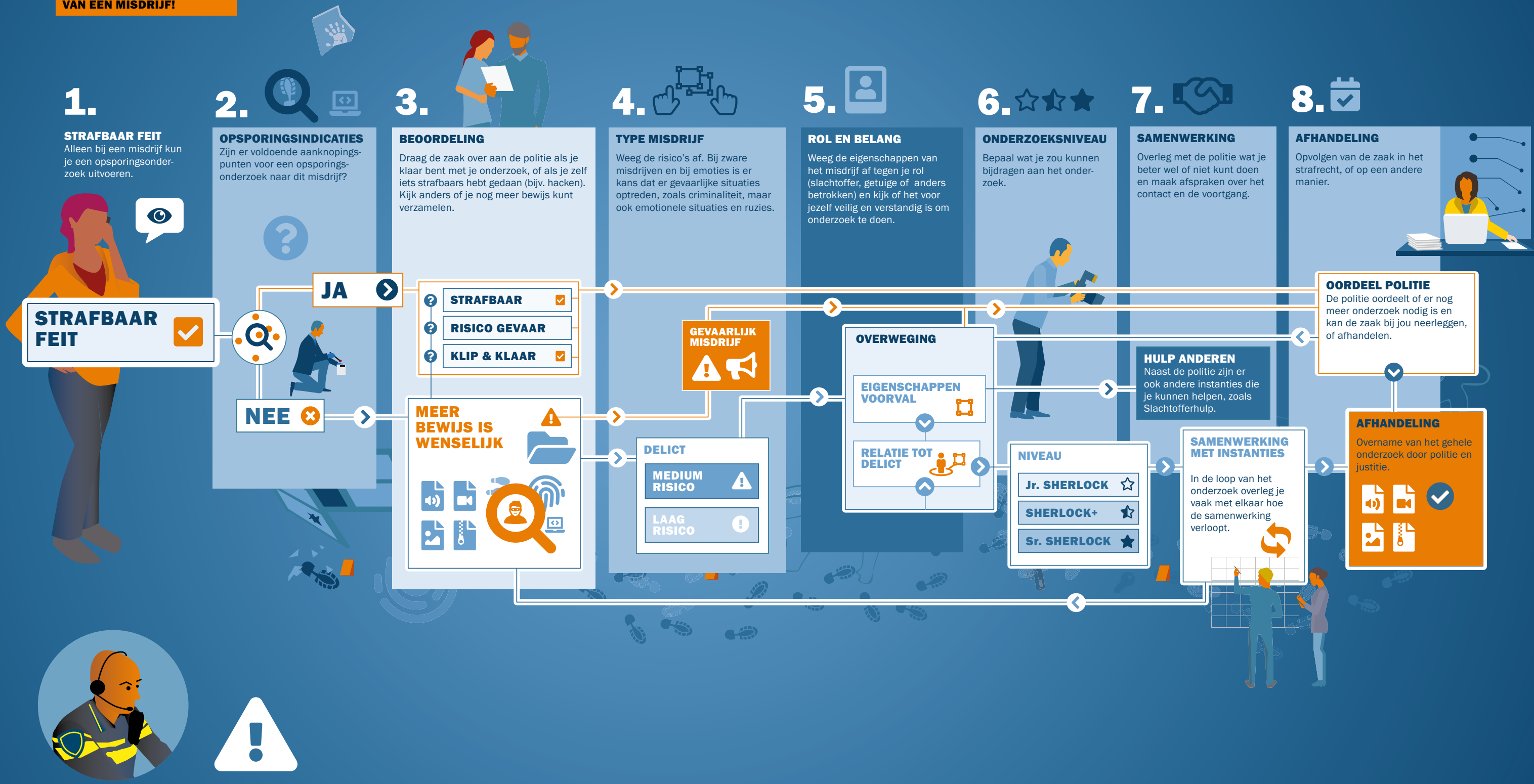
Er zijn 24 onderzoeksmethoden speciaal ontwikkeld voor burgers. De methodieken zijn geschikt voor iedereen om in specifieke situaties te helpen misdrijven op te lossen. We leggen iedere methode uit aan de hand van een voorbeeld. Een specifieke methode is meestal ook toepasbaar op andere misdrijven. En andersom: bij een bepaald misdrijf is vaak een combinatie van onderzoeksmethoden in te zetten.

Iedere methode kent een zekere moeilijkheid en brengt een bepaald veiligheidsrisico met zich mee. Dat zal per situatie verschillen. Laat je bij twijfel voorlichten door een professional bij de politie, die uitleg kan geven over wat er wel en niet mag en hoe het voor iedereen veilig kan blijven.

Voordat je aan de slag gaat met een onderzoeksmethode is het belangrijk te begrijpen hoe jouw bijdrage aan de waarheidsvinding bij een opsporingsonderzoek wordt meegenomen. Daarom eerst een korte uitleg aan de hand van een beslisboom over het samenwerkingsproces met de politie en de overwegingen die daarin een rol spelen. Zo loop je de politie niet voor de voeten, maar draag je maximaal bij en kun je jezelf, anderen en politie juist zo goed mogelijk helpen.

BESLISBOOM VOOR BURGERS BIJ ONDERZOEK NA EEN MISDRIJF

DOE ALTIJD EERST AANGIFTE
VAN EEN MISDRIJF!

TOELICHTING BESLISBOOM VOOR BURGERS BIJ ONDERZOEK NA EEN MISDRIJF

LET OP! Laat het de politie weten als je van plan bent zelfstandig onderzoek te gaan doen. Zij kunnen je altijd van advies voorzien (0900-8844 of politie.nl)!

1. IS ER SPRAKE VAN (EEN POGING TOT) EEN MISDRIJF?

Let op! Doe altijd eerst aangifte van een misdrijf! En mocht de politie geen opvolging kunnen geven, dan kunnen andere partijen misschien iets voor je betekenen. Dit zal per geval verschillen en de politie kan hierin met je meedenken.

Wanneer je aangifte of melding van het misdrijf hebt gedaan kijken politie en justitie naar de mogelijkheden tot samenwerking in eventueel nader (opsporings)-onderzoek. De veiligheid van alle betrokkenen en wat wettelijk is toegestaan staat in een onderzoek voorop. De politie zal onderzoeksinitiatieven vanuit burgers over het algemeen stimuleren, maar zeker ook mensen begrenzen of beschermen waar nodig. Zij kunnen je van waardevol advies voorzien voordat je wel of niet zelfstandig onderzoek gaat uitvoeren.

2. ZIJN ER OPSPORINGSINDICATIES?

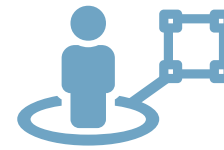
Een zaak kan worden onderzocht aan de hand van opsporingsindicaties. Dit zijn aanknopingspunten voor de opsporing. Ga na welke aanknopingspunten er zijn voor het onderzoek. Naar aanleiding van deze opsporingsindicaties kan de politie jouw onderzoek in goede banen leiden door algemeen advies te bieden. Op deze manier kun je kansen benutten en risico's beperken. Ook kan de politie het door jou uitgevoerde onderzoek overnemen voor een strafrechtelijk onderzoek.

3. WAT IS DE BEOORDELING VAN POLITIE EN JUSTITIE?

Als er opsporingsindicaties zijn verzameld worden deze door politie en justitie beoordeeld op kwaliteit en op hoe zij zijn verkregen. De politie beëindigt de samenwerking met jou wanneer blijkt dat je strafbaar hebt gehandeld of dat er mensen in gevaar zijn geweest tijdens het onderzoek. Het onderzoek wordt dan verder alleen door de politie uitgevoerd. Een 'ronde zaak' waarin het bewijs 'klip en klaar' lijkt kan ook direct naar justitie (Openbaar Ministerie) worden doorgezet. In alle andere gevallen kunnen meer of betere opsporingsindicaties verzameld worden, waar je mogelijk in kunt bijdragen.

4. WAT IS HET TYPE MISDRIJF?

Op basis van het type misdrijf kan het risico van betrokkenheid van burgers (te) hoog zijn. Bij gevaarlijke misdrijven zoals terrorisme of (andere) georganiseerde misdaad is de betrokkenheid van burgers in onderzoek alleen mogelijk onder speciale omstandigheden. Deze omstandigheden zijn ook bij wet vastgelegd (Wetboek van Strafvordering, boek 1, titel VA en VC). Je kunt zelf niet altijd weten welke risico's er zijn. Overleg dus met de politie of er zwaarwegende risico's zijn waardoor je als burger beter geen zelfstandig onderzoek kunt doen. Deze risico's kun je niet altijd zelf inschatten, omdat je geen politieinformatie hebt over lopende zaken.

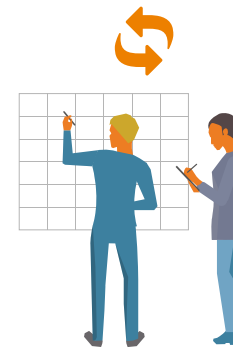
5. WAT IS JE ROL EN JE BELANG?

Je belang bij het onderzoek kan te maken hebben met de aard van het delict. De mate van betrokkenheid en emoties kunnen risico's vormen voor het onderzoek. De verschillen tussen bijvoorbeeld vermogens- en geweldsdelicten, of bijvoorbeeld afpersings- of zedenzaken, kunnen van invloed zijn op waarom en hoe je onderzoek doet. Hoge (mentale) druk, bijvoorbeeld veroorzaakt door een sterke emotionele betrokkenheid, kan invloed hebben op de waarde van de resultaten. Als je bijvoorbeeld minder objectief bent kun je minder kans hebben dat je de dader vindt. Ga na welk belang je hebt en hoe dit van invloed kan zijn op het onderzoek.

6. WAT IS HET ONDERZOEKSNIIVEAU?

Voor de meeste burgers zijn de 'basisonderzoeksmethodieken' een prima start. Deze methodieken kunnen naar aanleiding van ervaring worden uitgebreid. Zo kan een beginnend burgeronderzoeker bijvoorbeeld een buurtonderzoek doen of online zoeken naar gestolen goederen, terwijl een onderzoeker op gemiddeld of gevorderd niveau ook scenariodenken of complexere financiële onderzoeksmethoden zou willen toepassen.

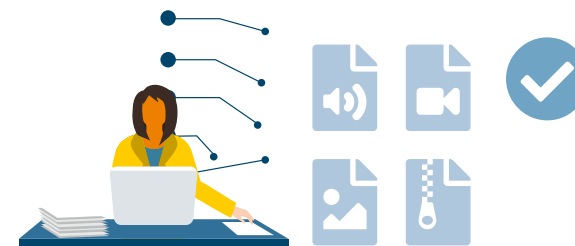
7. SAMENWERKING?

Overleg met de politie wat je beter wel of niet kunt doen en maak afspraken over het contact en de voortgang. Wanneer het onderzoek relatief risicovol is dienen meer afspraken gemaakt te worden, of moet zelfs worden afgezien van zelfstandig onderzoek, dan wanneer er weinig risico's zijn. Aan afspraken, of juist het niet nakomen daarvan, kunnen door politie en justitie consequenties worden verbonden. Zij kunnen besluiten de samenwerking door te zetten, bij te sturen, of (tijdelijk) te stoppen. Stoppen is verplicht indien de veiligheid van andere mensen in gevaar komt, of als er strafbare feiten gepleegd zijn tijdens het onderzoek. Deze beoordeling van de samenwerking loopt tijdens het gehele onderzoek.

Naast de politie zijn er soms ook andere instanties die je kunnen helpen, bijvoorbeeld voor juridische ondersteuning of Slachtofferhulp of met particulier onderzoek. De politie kan je hier ook naar verwijzen.

8. AFHANDELING OF OPVOLGING?

Wanneer je onderzoeksresultaten aanlevert kan de politie beoordelen of de zaak daadwerkelijk kan worden afgehandeld, of dat er meer bewijs is vereist. De politie kan het (vervolg)onderzoek in dat geval weer bij je terugleggen, of zelf opvolging geven aan het onderzoek. En mocht de politie geen opvolging kunnen geven, dan kunnen andere partijen misschien iets voor je betekenen. Dit zal per geval verschillen en de politie kan hierin met je meedenken.

“ALS JE BURGERS BETREKT, BESTAAT HET RISICO DAT SOMMIGEN VAN HEN TE VER GAAN EN DAAROM MOETEN POLITIE EN JUSTITIE DUIDELIJK DE GRENZEN AANGEVEN.”

Nico Kwakman, universitair docent Strafrecht aan de Rijksuniversiteit Groningen

SPOREN

WAT ZIJN SPOREN?

Veel gebeurtenissen laten sporen na, zoals een remspoor van een auto of fiets, wijzigingen op een apparaat, of vingerafdrukken op een glas. Sporen zijn afkomstig van een donor. Dat kan een persoon, een dier of een ding zijn.

- In dit hoofdstuk kijken we naar allerlei soorten sporen; fysiek en digitaal en zowel klein als groot, zoals:
- 1.1 Fysieke sporen: voorwerpen, kleding en schoenafdrukken
 - 1.2 Biologische sporen: haar, huidcellen en lichaamsstoffen
 - 1.3 Internetsporen: online berichten, linkjes of advertenties
 - 1.4 Digitale sporen: loggegevens of gebruikte software
 - 1.5 Financiële sporen: transacties
 - 1.6 Chemische sporen: chemicaliën

Sporen zijn niet altijd (direct) zichtbaar. Soms zijn er speciale methoden en technieken nodig om te onderzoeken of een bepaald spoor aanwezig is. Dit kan een microscoop, een chemische test of een lichtfilter zijn, maar bijvoorbeeld ook een computer of account.

Sporen bieden belangrijke informatie over een misdrijf. Burgers kunnen op allerlei manieren bijdragen aan het veiligstellen van sporen. Dat begint vaak al door er niet aan te zitten of maatregelen te nemen om schade te voorkomen. Pas dus op dat sporen niet vernield of besmet worden.

WAAROM GEBRUIK JE SPOREN?

Misdrijven laten sporen na. Die zijn bruikbaar voor de opsporing. Sporen kunnen helpen bij het zoeken naar de donor – een mogelijke dader, of juist een slachtoffer – en om een beeld te vormen over hoe iets is gebeurd (waarheidsvinding). Sporen zijn te gebruiken als bewijs, bijvoorbeeld om iemand te koppelen aan de plaats van een misdrijf.

Als er geen sporen zijn kan dat betekenen dat er niets is gebeurd, of dat de sporen zijn vernietigd. Vernietiging kan door omstandigheden, of expres gebeuren. Een schoenspoor kan wegspoelen door de regen, of vertrapt worden, een haar kan wegwaaien of opgeruimd worden en digitale gegevens kunnen worden overschreven of gewist.

SPOREN & POLITIE

De politie kan specialistisch sporenonderzoek doen, zoals forensisch en digitaal sporenonderzoek. Bij onbekende sporen kunnen zij kijken naar wát er eigenlijk is gevonden, dus bijvoorbeeld welke chemische stof, welk materiaal of van welk geslacht een spoor afkomstig is. Ook kunnen zij onderzoek uitvoeren met vergelijkingsmateriaal om te zien of het spoor aan de donor te linken is, bijvoorbeeld via een DNA-referentiedatabase een vingerafdruk is bijvoorbeeld te linken aan een persoon, een kogel aan een wapen en een bandenspoor aan een auto.

Een spoor is nog niet per se bewijs en uiteindelijk bepaalt de rechter wat de waarde is van ieder bewijsstuk.

HOE KUN JIJ BIJDAGEN AAN SPORENONDERZOEK?

Om sporen te gebruiken moet je ze eerst vinden. Je moet weten wat je zoekt en hoe. Sporen moeten intact blijven en op de juiste manier worden afgeschermd of veiliggesteld. Dit luistert heel nauw. Als je sporen aanraakt en niet goed veiligstelt kunnen ze vervuild raken (contaminatie). Mogelijk zijn ze dan niet meer te gebruiken als bewijs.

In dit hoofdstuk krijg je informatie en handvatten om zo goed mogelijk bij te dragen aan het sporenonderzoek.

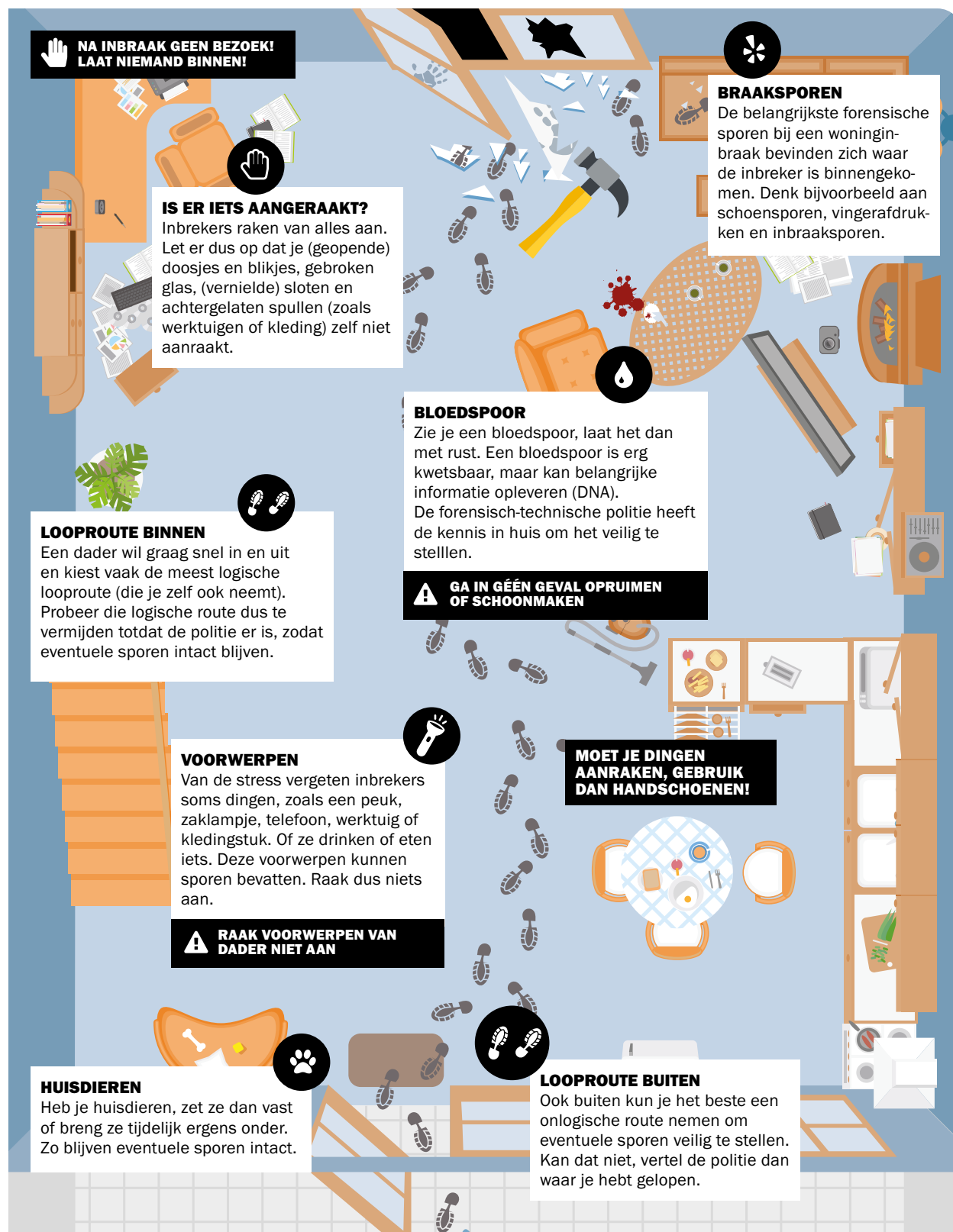
“OPSPORING VERDIENT SPOREN.”

EERSTE HULP BIJ OPSPORING FYSIEKE SPOREN

WAT MOET JE DOEN MET SPOREN IN EN ROND JE
WONING, BIJVOORBEELD NA EEN WONINGINBRAAK?

DADER NOG
IN DE BUURT?
BEL 112

IN ALLE ANDERE
GEVALLEN
BEL 0900-8844

WEERSOMSTANDIGHEDEN

Sporen buiten kunnen snel verdwijnen door het weer, zoals felle zon, regen, sneeuw en harde wind.

NEEM ALTIJD EERST FOTO'S

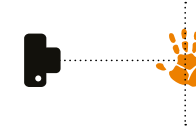

HOE SCHERPER DE FOTO HOE BETER
Gebruik de camera met de hoogste resolutie.

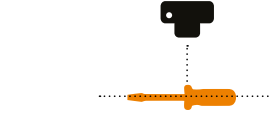

LAAT ZIEN HOE GROOT HET SPOOR IS
Gebruik een meetlat in cm. Hou minimaal 5 cm afstand van het spoor.

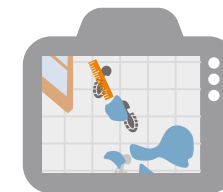
MAAK DE FOTO RECHT VAN VOREN
Spoor op een verticaal vlak.

MAAK DE FOTO RECHT VAN BOVEN
Spoor op een horizontaal vlak.

MAAK EERST EEN OVERZICHTSFOTO
Laat de context van het spoor zien.

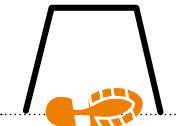
MAAK DAARNA EEN FOTO VAN DICHTBIJ
Laat het spoor beeldvullend zien.

LET OP! RAAK DE SPOREN NIET AAN

SPOREN AFSCHERMEN

DUIDELIJK SCHOENSPOOR?
Zet er dan iets overheen, zoals een emmer of een teil.

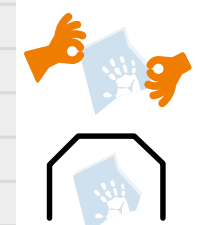

ZORG DAT HET SPOOR HELEMAAL IS AFGESCHERMD.

SPOREN BESCHERMEN

Vind je bijvoorbeeld een stuk glas met sporen van de inbreker?

Pak het aan de zijkanten vast. Gebruik handschoenen of een boterhamzakje. Zo laat je GEEN eigen vingerafdrukken achter.

ZET HET BINNEN OP EEN VEILIGE PLAATS.

DE BUURT VEILIGER DOOR JOUW HULP

Met deze tips kun je ook in de toekomst helpen een misdrijf te voorkomen, omdat je nu beter begrijpt hoe een crimineel te werk gaat.

Deel alles wat je hebt gezien en gedaan met de politie. En deel je kennis met je burens, omdat inbrekers soms terugkeren naar een buurt of woningtype.

WONING- INBRAKEN IN CIJFERS

311 Sr.

IN LID 5 VAN ARTIKEL 311 VAN HET WETBOEK VAN STRAFRECHT WORDT WONINGINBRAAK BESCHREVEN ALS EEN VORM VAN DIEFSTAL WAARBIJ DE SCHULDIGE GEBRUIKMAAKT VAN 'BRAAK, VERBREKING OF INKLIMMING, VAN VALSE SLEUTELS, VAN EEN VALSE ORDER OF EEN VALS KOSTUUM'.

Bron: *POLITIEACADEMIE (COMMUNITY OF INTELLIGENCE)

75%

BIJ 75% VAN DE WONINGINBRAKEN DOET DE FORENSISCH-TECHNISCHE RECHERCHE SPORENONDERZOEK.*

2x

IN DECEMBER ZIJN ER TWEEDEMAAL ZO VEEL INBRAKEN ALS IN APRIL.

60%

60% VAN ALLE AANHOUDINGEN OP HETTERDAAD KOMT DOOR ALERTE BURGERS.*

<10%

HET OPLOSSINGSPERCENTAGE VAN WONINGINBRAKEN IS GEMIDDELD MINDER DAN 10%.*

CONTENT
Arnout de Vries
Inge Leune

CONTACT
arnout.devries@tno.nl

TNO innovation
for life

EERSTE HULP BIJ OPSPORING BIOLOGISCHE SPOREN

ZORG EERST VOOR JE EIGEN VEILIGHEID EN GEZONDHEID.
DENK PAS DAARNA AAN DE SPOREN VOOR (OPSPORINGS)ONDERZOEK.

WAT MOET JE DOEN MET DADERSPOREN NA EEN FYSIEK MISDRIJF?
HET IS HET BESTE OM NIETS TE VERANDEREN. KAN DIT NIET, VOLG DAN DE AANWIJZINGEN HIERONDER OP.

POLITIE
BEL 112 OF
0900-8844

CENTRUM VOOR
SEKSUEEL GEWELD
BEL 0800-0188

BIOLOGISCHE SPOREN NA MISHANDELING EN/OF FYSIEK ZEDENDELICT

Misdrijven zoals mishandeling en aanranding of verkrachting laten sporen na. Denk aan bloed, sperma, speeksel, haar en bijvoorbeeld celmateriaal en

vezels. Welke en hoeveel sporen achterblijven hangt af van de dader, het slachtoffer en de aard, intensiteit en duur van het contact.

RAAK NIETS AAN MAAK NIET DIRECT ALLES SCHOON

SPOREN OP SPULLEN IN DE OMGEVING

Grond Muur Meubels Handvatten
Afval Wapen Tape Touw Glas / beker
Beddengoed

Sporen zoals vingerafdrukken, haar en bloed kunnen gemakkelijk achterblijven, bijvoorbeeld op de grond, een deur, maar ook op afval of tape.

Ga niet direct opruimen of schoonmaken en scherm de sporen af. Houd andere mensen op afstand.

LET OPI! DOOR DE SITUATIE TE VERANDEREN BEPERK JE DE BEWIJSWAARDE. LAAT ALLES ZO VEEL MOGELIJK HETZELFDE TOT ER HULP IS.

**VOORKOM VERANDERINGEN
MAAK JEZELF NOG NIET SCHOON**

SPOREN OP EN IN HET LICHAAM

Letsel Haar Bloed Sperma
Speeksel Celmateriaal Vezels

Sporen op het lichaam zijn bijvoorbeeld kneuzingen en wonden, maar ook vezels en biologisch materiaal van de dader (bijvoorbeeld onder je nagels). Bedwing daarom je neiging om je handen te wassen. Datzelfde geldt voor tandenpoetsen, roken, eten, drinken, omkleden, je haar doen, nagels knippen, enz.

DIGITALE SPOREN

Foto's Filmpjes Chats

Bewaar ook eventuele digitale sporen, zoals opgenomen gesprekken, foto's en filmpjes.

BEWAAR KLEDING ONGEWASSEN

SPOREN OP KLEDING

Haar Bloed Sperma Speeksel

Verander niets aan je kleding en houd deze aan. Kan dit niet, bewaar je kledingstukken dan apart in een afgesloten (papieren) zak. Was de kleding vooral niet.

ONDERZOEK ZEDENDELICT

BIJ EEN FYSIEK ZEDENDELICT DOET EEN FORENSISCH ARTS EEN LICHAMELIJK ONDERZOEK. DEZE MAAKT UITSTRIJKJES EN STELT HET BEWIJS VEILIG. LIEVER GEEN POLITIE? DAN KAN HET CENTRUM SEKSUEEL GEWELD JE HELPEN.

SPOREN VEILIGSTELLEN

DE KWALITEIT VAN SPOREN BLIJFT HET BEST WANNEER JE ZO MIN MOGELIJK VERANDERT, TENZIJ ZE DREIGEN TE VERDWIJNEN (BIJVOORBEELD DOOR EEN REGENBUI). **GOEDE SPOREN VORMEN HET BESTE BEWIJS.**

- Verander zo min mogelijk aan jezelf en de omgeving.
- Houd anderen (ook huisdieren) bij voorkeur op afstand.
- Raak de sporen niet met blote handen aan. Gebruik bij voorkeur handschoenen.
- Moet je de omgeving écht veranderen (bijvoorbeeld schoonmaken), bewaar dan wat van het spoor in een schoon (papieren) zakje.
- Schrijf bij alles op wanneer dit gebeurde en hoe lang het duurde.

VIND JE EEN GLAS OF
ANDER VOORWERP
DAT DE DADER HEEFT
AANGERAAKT?

HOUD DIT DAN ZO ONLOGISCH
MOGELIJK VAST OM ZO MIN
MOGELIJK SPOREN TE WISSEN
EN GEBRUIK PLASTIC HAND-
SCHOENEN OF EEN ZAKJE.

ZET HET BINNEN OP
EEN VEILIGE PLAATS.

BEWAAR SPOREN **DROOG, DONKER EN KOEL**

Droog Donker Geen zonlicht Buiten koelkast of vriezer

Sporen bewaar je het best op een droge, donkere en koele plek (niet warmer dan kamertemperatuur). Stop sporen niet in de koelkast of vriezer en houd ze weg van zonlicht.

BIJ **UITZONDERING** IN DE **VRIEZER** BEWAAREN

Urine

Urine kan ook sporen bevatten, bijvoorbeeld als je bent gedrogeerd. Moet je echt plassen voordat de hulpdienst er is, vang dan de urine op en bewaar deze in de vriezer.

FYSIEKE SPOREN ZOALS LETSEL EN ZICHTBARE BIOLOGISCHE SPOREN ZOALS BLOEDSPATTEN KUN JE ZELF AL FOTOGRAFISCH VASTLEGGEN. DOE DIT VOORDAT ER IETS AAN VERANDERT.

SPOREN FOTOGRAFEREN

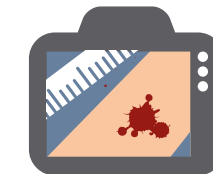
Leg zichtbare sporen vooral fotografisch vast, zoals fysiek letsel en biologische sporen. Doe dit voordat je het letsel behandelt of de sporen veiligstelt.

Geef aan waar het om gaat bij de overzichtsfoto. Leg er een lineaal bij of een ander voorwerp, zodat de afmetingen duidelijk zijn.

**MAAK EERST EEN
OVERZICHTSFOTO**
Hoe past het spoor
in de omgeving?

**MAAK DAARNA EEN
FOTO VAN DICHTBIJ**
Fotografeer echt alleen
het spoor.

LET OP! RAAK DE BIOLOGISCHE SPOREN NIET AAN

ALTIJD EERST FOTO'S NEMEN

**HOE SCHERPER DE
FOTO HOE BETER**
Gebruik de camera
met de hoogste
resolutie. Bij voorkeur
in RAW-formaat.

**LAAT ZIEN HOE
GROOT HET SPOOR IS**
Gebruik een meetlat
in cm. Houd minimaal
5 cm afstand van het
spoor.

Fotografeer het letsel ook de dagen erna, omdat het soms kan veranderen. Doe dit niet in menglicht (daglicht én lamp). Maak de foto liefst buiten of anders met TL-verlichting in de avond of nacht.

FOTO RECHT VAN VOREN
Spoor op een verticaal vlak

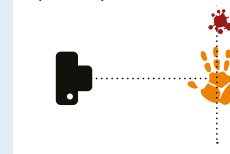

FOTO RECHT VAN BOVEN
Spoor op een horizontaal
vlak

Fotografeer zonder flits. Verhoog de ISO-waarde (camera-instellingen) als er weinig licht is. Zorg dat ook de datum en tijd te zien zijn. Fotografeer het liefst recht.

BEHOEFTE AAN HULP NA SEKSUEEL GEWELD?

NEEM VOOR **DIRECTE HULP** OF VOOR EERDERE **ERVARINGEN** CONTACT OP MET HET CENTRUM VOOR SEKSUEEL GEWELD. HET CSG STELT SPOREN VEILIG. ZIJ TESTEN OOK OP SOA'S.

CSG
0900-0188
www.centrumseksueelgeweld.nl

GRATIS 24/7

BEN JE SLACHTOFFER VAN MISHANDELING, OF HEB JE EEN VERMOEDEN?

HEB JIJ LETSEL? OF ZIE JIJ LETSEL
ZOALS BLAUWE PLEKKEN OF WONDEN,
OF ANDERE SYMPTOMEN VAN MISHANDELING
DIE JE NIET KAN VERKLAREN?
NEEM CONTACT OP MET VEILIG THUIS.

VEILIG THUIS
0800-2000
www.veiligthuis.nl

GRATIS 24/7

**GEWELD EN
ZEDEN IN
CIJFERS**
100.000

ER ZIJN IN NEDERLAND ONGEVEER 100.000 VERKRACHTINGEN PER JAAR.*

Bronnen: *AMNESTY, **CBS, ***POLITIE

~2.000
ER WORDEN ONGEVEER 2.000 VERKRACHTINGEN GEREGEREERD. DITZELFDE AANTAL GELDT VOOR AANRANDING.**
7 dagen

TOT 7 DAGEN NA SEKSUEEL GEWELD IS SPORENONDERZOEK MOGELIJK, AL IS EERDER BETER. DAARNA KUN JE NOG BEDENKEN OF JE AANGIFTE WILT DOEN (TENZIJ DIT ANDERE ONDERZOEKEN SCHAADT).***

~50%
ONGEVEER DE HELFT VAN ALLE GEWELDS- EN ZEDENMISDRIVEN OMVAT MISHANDELING.**
100.000+

MÉÉR DAN 100.000 KINDEREN ZIJN PER JAAR SLACHTOFFER VAN MISHANDELING.**

CONTENT
Arnout de Vries
Shanna Wemmers

TNO innovation
for life

CONTACT
arnout.devries@tno.nl

EERSTE HULP BIJ OPSPORING INTERNETSPOREN

WAT DOE JE MET INTERNETSPOREN, BIJVOORBEELD NA INTERNETOPLICHTING?

DOE AANGIFTE OF
INFORMEER DE POLITIE
BEL 0900-8844

DOE MELDING BIJ
FRAUDEHELPDESK
fraudehelpdesk.nl

Op deze kaart vind je informatie over het vastleggen van digitale sporen en hoe je die kunt overdragen aan een meldpunt, of aan de politie.

WAT ZIJN DIGITALE SPOREN?

Digitale sporen zijn sporen die een dader achterlaat bij een digitaal misdrijf (cybercrime). Ze kunnen helpen om een dader te vinden en ze vormen bewijs.

WAT IS INTERNETOPLICHTING?

Dit is bedrog om iemands geld of eigendommen in handen te krijgen. Op internet gebeurt dit via e-mail, valse advertenties op marktplaatsen of nepwebshops.

3 VOORBEELDEN VAN OPLICHTING DIE VAAK VOORKOMEN

BETAALFRAUDE

Betaalfraude is fraude via online marktplaatsen, waarbij de fraudeur een mobiel betaalverzoek stuurt om je bankgegevens te verkrijgen.

Het betaalverzoek is gericht op het verkrijgen van bankgegevens.

PHISHING

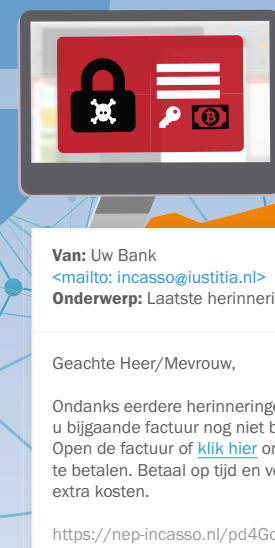
Phishing is het versturen van bijvoorbeeld nepmails om valselijk gegevens te verkrijgen. Bijvoorbeeld "je hebt de loterij gewonnen!", "de bank heeft opnieuw je gegevens nodig!!", of "hier is de liefde van je leven!!!".

Phishing-mails zijn nepmails om valselijk gegevens te verkrijgen.

RANSOMWARE

Iemand gijzelt je digitale gegevens totdat je iets geeft, zoals informatie of (virtueel) geld, zoals bitcoins. Maar ook na betaling krijg je je gegevens vaak niet meer terug.

Je digitale gegevens worden (zogenamd) gegijzeld.

DIT KAN JE ZELF CONTROLEREN

TELEFOONNUMMER

Check online het telefoonnummer. Is het vaker gebruikt voor oplichting?

06...

E-MAILADRES

Controleer de (ver)koper

1. Klik NOOIT op een link, maar check de echte website op nieuws over valse mails en check de link op:

www.ScamAdviser.com

2. Zoek op de website van de partij waarvan de e-mail (zogenamd) afkomstig is of deze nep is.

Meer tips? Gebruik www.internetsporen.nl

IP-ADRES

Een IP-adres is het unieke adres van een computer. Dit is te veranderen, maar toch is het nuttig dit vast te leggen.

www.mijn-ip.net/ip-adres-zoeken

LET OP! GEEF NOOIT JE IDENTITEITSBEWIJS OOK GEEN KOPIE

Geef nooit (een scan van) je identiteitsbewijs of andere persoonlijke gegevens! Particuliere (ver)kopers hebben deze informatie helemaal niet nodig.

INLOGCODES GEVEN?

Banken, verzekeringen, providers en de overheid vragen nooit met een linkje om je inlogcodes.

BETALEN?

Is het betaalverzoek logisch? Neem contact met de begunstigde op als je het niet vertrouwt!

SCHADE VAN PHISHING BEPERKEN

Check of je persoonlijk wordt aangesproken, of het afzendadres klopt en of er bijlagen zijn. Is er iets vaag of onlogisch? Dat gebeurt vaak bij phishing.

PER ONGELUK TOCH RANSOMWARE?

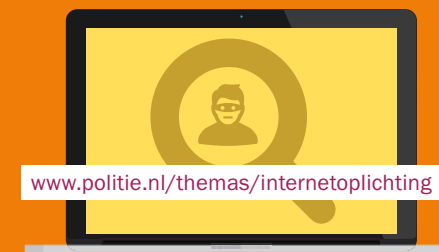
Bezoek deze website om je bestanden te ontsleutelen: www.NoMoreRansomware.org

Doe een virusscan. Verander je wachtwoorden op een ander apparaat.

CHECK BETROUWBAARHEID
ZOEK ZELF INFORMATIE ONLINE

Kijk of de gegevens bekend zijn bij de politie.

ALS IETS TE MOOI IS OM WAAR TE ZIJN DAN IS HET DAT VAAK OOK!

www.politie.nl/themas/internetoplichting

Zoek online naar eerdere ervaringen met deze partij. Check bij de Kamer van Koophandel of een bedrijf is ingeschreven.

Kijk of een aangeboden product als gestolen bij de politie geregistreerd staat.

www.stopheling.nl

MAAK SCREENSHOTS
LEG SPOREN VAST

Leg bij elke stap een screenshot met tijd, datum en ondernomen actie vast. Sla je bestanden op met een herkenbare naam. Zo hou je een logboek bij waar de politie iets mee kan.

MAAK SCREENSHOTS VAN JE SCHERM. VERTEL BIJ IEDER SCREENSHOT WELKE ACTIE JE HEBT ONDERNOMEN.

Met software zoals Hunch.ly kun je je stappen automatisch documenteren en delen.

www.hunch.ly

ZELF ZOEKEN OP INTERNET

Zoek zelf via:

1. Zoekmachines (o.a. Google).
2. Sociale media en fora (liefst vanuit een afgeschermd account).
3. Specifieke bronnen zoals de Kamer van Koophandel, wanneer het gaat om een (zogenamd) bedrijf.

LET OP! Als burger ben je vrij om online naar openbare informatie te zoeken. Chantage of hacken om informatie los te krijgen is echter een misdrijf.

INTERNET-OPLICHTING IN CIJFERS
1 op 4

EEN OP DE VIER NEDERLANDERS IS SLACHTOFFER VAN INTERNETFRAUDE.

BRON: FRAUDEHELPDESK

500.000

VOLGENS HET CBS WAREN IN 2016 ONGEVEER 500.000 MENSEN HET SLACHTOFFER VAN KOOPFRAUDE.

850

IN 2018 LIET DE CONSUMENTENBOND 850 FRAUDULEUZE WEBWINKELS OFFLINE HALEN.

40.000

HET AANTAL AANGIFTEN VAN INTERNETOPLICHTING DAALT ECHTER EN LIGT ROND DE 40.000 PER JAAR.

11%

ER ZIJN MEER SLACHTOFFERS VAN CYBERCRIME DAN VAN FIETSENDIEFSTAL, NAMELIJK 11% T.O.V. 3%. BIJNA 4 KEER ZOVEEL DUS.

CONTENT
Arnout de Vries
Shanna Wemmers

CONTACT
arnout.devries@tno.nl

TNO innovation
for life

EERSTE HULP BIJ OPSPORING DIGITALE SPOREN

CRIMINELEN DRINGEN STEEDS VAKER JE COMPUTER BINNEN VOOR INFORMATIE OF GELD. HOE WEEET JE OF JE GEHACKT BENT EN WAT KUN JE DAN DOEN?

SPOED?
BEL 112

AANGIFTE DOEN
BEL 0900-8844

FRAUDEHELPPDESK
BEL 088-7867372

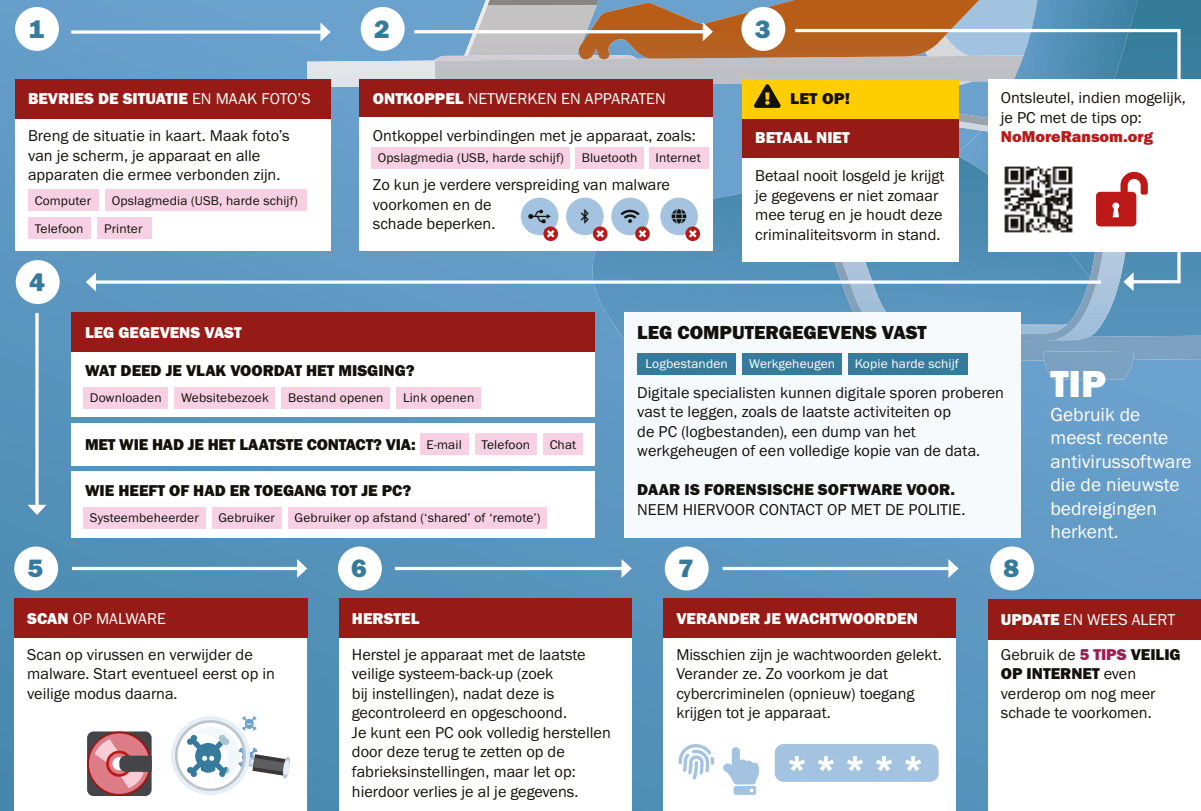

HACKS VOORKOMEN

Wat kun je doen om de schade te beperken en te herstellen? Of om samen met politie de hacker op te sporen? Goede informatie vergroot de pakkans en verkleint de kans op herhaling.

BEN JE GEHACKT? MELD DIT OF DOE AANGIFTE

8 STAPPEN NA EEN HACK

RANSOMWARE

Ransomware of gijzelsoftware is malware die een apparaat of gegevens vergrendelt. De gebruiker moet dan losgeld betalen voor een speciale sleutel. Je scherm zegt dat je bestanden of PC worden geblokkeerd. Soms doen hackers alsof dit bericht van de politie komt.

MALWARE

Malware (malicious software) is kwaadaardige software die je PC binnendringt. Wees dus voorzichtig met klikken op een advertentie, het openen van een e-mailbijlage en downloaden. Zo komt een virus of spyware binnen.

SPYWARE

Spyware, of spionagesoftware, is malware waarmee de dader heimelijk mee kan kijken op je apparaat. Dit heb je meestal niet door. De dader kan zo allerlei informatie verzamelen, zoals je wachtwoorden, berichten en bestanden.

HACK HERKENNEN

ER ZIJN ALLERLEI HACKS EN VIRUSSEN. ZO HERKEN JE ZE:

Je apparaat wordt opeens trager of loopt vaker vast.

Je persoonlijke gegevens verschijnen op internet.

Er is zonder jouw opdracht geld afgeschreven of er zijn bestellingen gedaan.

Je ziet vaak informatie, zoals websites, pop-ups, meldingen of andere gegevens die je niet herkent of waar je geen controle over hebt.

Soms schakelt de beveiliging uit, zoals een firewall of virusscanner.

Je krijgt meldingen van bekenden dat je vreemde e-mails of berichten stuurt.

CHECK met je e-mailadres of telefoonnummer of je wachtwoord bekend is bij hackers via: haveibeepwned.com

WAT KAN ER GEHACKT ZIJN?

Alle digitale apparaten met informatie zijn te hacken, denk hierbij aan **INTERNETDIENSTEN**, zoals:

Sociale media, Websites, Applicaties

PERSOONLIJKE APPARATEN, zoals:

Computer, Laptop, Telefoon, Horloge

Andere digitale apparatuur die aansluit op internet, ook wel **INTERNET OF THINGS (IoT)**:

Printer, Lampen, Koelkast, Elektrische auto

5 TIPS VEILIG OP INTERNET

1. DOE JE UPDATES

De meeste hacks komen door verouderde software.

UPDATE REGELMATIG JE BESTURINGSSYSTEEM zoals:

Windows, MacOS, Android, iOS

TIP: Stel automatisch updaten in als dat kan.

2. VERGREND EL VEILIG

Gebruik een goed wachtwoord met minimaal 16 tekens, met hoofdletters, kleine letters, cijfers en symbolen of gebruik een wachtwoordzin.

TIP: Gebruik vertrouwde 'wachtwoordmanagersoftware' om wachtwoorden veilig te kunnen opslaan.

Stel 'tweestapverificatie' (2fa) in of mfa (multifactor) als dat kan.

Schakel automatisch vergrendelen in en laat je spullen niet onbeheerd achter.

Controleer af en toe op welke apparaten je bent ingelogd bij een dienst als Google of Apple of socialemedia-applicaties (actieve sessies).

3. EERST CHECKEN! DAN KLIKKEN

Klik niet zomaar op advertenties, berichten of bestanden die je niet verwacht of niet vertrouwt.

Controleer altijd de juiste spelling in het adres van een website. Een kort linkje, zoals **Bit.ly** of **TinyURL**, of een spelfout kan al wijzen op een foute website.

www.Bit.ly/Linkedin

Vul alleen uw gevoelige (login) gegevens in als er een slotje bij het webadres staat dat u vertrouwt.

https://www.veiligadres.nl/

TIP: WWW.SCAMADVISER.COM
Hier kan je zien of een link veilig is.

Maak alleen verbinding met vertrouwde (wifi)netwerken en apparaten en installeer alleen applicaties van officiële applicatiewinkels.

4. SCAN OP VIRUSSEN

Installeer een antivirusprogramma en maak gebruik van een firewall, antispyware en eventueel advertentieblockersoftware.

TIP: Vraag hulp van iemand uit je omgeving!

5. BACKUP REGELMATIG

Maak regelmatig een kopie van je systeem en persoonlijke bestanden op een externe opslagplaats (die niet is aangesloten op je PC).

Versleutel bestanden, een map of een apparaat met een wachtwoord.

CYBERCRIME IN CIJFERS

138AB Sr.

IN ARTIKEL 138AB VAN HET WETBOEK VAN STRAFRECHT STAAT COMPUTER- VREDEBREUK OF ILLEGAAL HACKEN OMSCHREVEN ALS HET BINNENDRINGEN VAN EEN GEAUTOMATISEERD APPARAAT. WANNEER DE HACKER HET APPARAAT OVERNEEMT OF AFTAPT IS DIT ZELFS STRAFVERZWAREND.

BRONNEN: *CYBERSECURITY VENTURES, **CBS, ***AV-TEST, ****CHECKPOINT

+\$1000
MILJARD PER JAAR

DE GESCHATTE SCHADE VAN CYBERCRIME NEEMT IEDER JAAR WERELDWIJD MET 1.000 MILJARD DOLLAR PER JAAR TOE.*

FACTOR 2

HET AANTAL GEREGEREESTREERDE HACKS IS SINDS 2017 VERDUBBELD. IDENTITEITSFRAUDE IS MET 17% GESTEGEN EN INTERNETOPLICHTING MET BIJNA 40%.**

350.000

ELKE DAG REGISTREERT HET AV-TESTINSTITUUT MEER DAN 350.000 NIEUWE MALWARES.***

100%

IN HET DERDE KWARTAAL VAN 2020 IS HET DAGELIJKS GEMIDDELTE VAN RANSOMWAREAANVALLEN IN NEDERLAND MET 100% GESTEGEN IN VERGELIJKING MET DE EERSTE HELFT VAN 2020.****

CONTENT
Arnout de Vries
Shanna Wemmers

CONTACT
arnout.devries@tno.nl

TNO innovation
for life

EERSTE HULP BIJ OPSPORING FINANCIËLE SPOREN

**HOE HERKEN JE SPOREN VAN FRAUDE?
WAT MOET JE DOEN ALS JE FRAUDE
VERMOEDT?**

**IS DE SITUATIE
BEDREIGEND?
BEL 112**

**GEEN SPOED?
BEL
0900-8844**

**FRAUDEHELPDESK
BEL
088-7867372**

FINANCIËLE FRAUDE

Financiële fraude is iemand opzettelijk misleiden om er zelf beter van te worden ('onrechtmatig verkregen voordeel'). Fraude vindt steeds vaker online en via het buitenland plaats. Voorbeelden:

OPLICHTING **VASTGOEDFRAUDE** **CORRUPTIE**
VERZEKERINGSFRAUDE **WITWASSEN**

1. MOTIVATIE

DE FRAUDEUR HEEFT ZIJN OF HAAR REDENEN, ZOALS FINANCIËLE OF EXTERNE DRUK.

Er is druk van buitenaf, zoals te veel financiële verplichtingen of veel faillissementen in de sector.

Iemand heeft persoonlijke problemen, zoals schulden, verslaving of familieproblemen.

Iemand heeft een sleutelpositie in een bedrijf, zoals een financiële of secretariële functie.

3. RATIONALISATIE

DE FRAUDEUR RECHTVAARDIGT HET CRIMINELE GEDRAG.

Iemand doet uitspraken die fraude rechtvaardigen.

De baas declareert volgens mij ook...

Iemand doet uitspraken of handelt op een manier die afwijkt van de gebruikelijke normen en waarden.

FINANCIËLE SPOREN

Financiële fraude, zoals oplichting, corruptie en (andere) frauduleuze betalingen, laat sporen na die je kunt gebruiken voor onderzoek.

FACTOREN VOOR FRAUDE

Voor fraude zijn vier factoren nodig: MOTIVATIE, GELEGENHEID, RATIONALISATIE en BEKWAAMHEID. Dit staat bekend als de **FRAUDEDIAMANT**.

2. GELEGENHEID

IS ER EEN ZWAKKE PLEK IN HET SYSTEEM OF KWETSBAAR PERSONEN?

Er is geen toezicht of controle, bijvoorbeeld bij meerdere ondernemingen in verschillende landen.

Er zijn logistieke mogelijkheden voor fraude, zoals veel cash, onderling gedeelde wachtwoorden en afschermingsmogelijkheden.

4. BEKWAAMHEID

DE FRAUDEUR HEEFT DE EIGENSCHAPPEN EN CAPACITEITEN OM FRAUDE TE PLEGEN EN TE VERBERGEN.

Iemand is in de positie om te frauderen.

Iemand heeft genoeg ervaring en inzicht in de financiële of logistieke processen van de organisatie.

Iemand kan goed liegen en voorkomen dat anderen melding doen.

7 BELANGRIJKE GEDRAGSMATIGE SIGNALLEN

RODE VLAGGEN VOOR FRAUDULEUS GEDRAG

DENK JE DAT ER SPRAKE IS VAN FRAUDE? CHECK DEZE ZEVEN SIGNALLEN:

Leven boven eigen stand/middelen

Financiële moeilijkheden

Ongebruikelijke nauwe band met verkoper/klant

Controle willen behouden en onwil om taken te delen

Irritatie, achterdocht of defensief gedrag

Manipulerende houding

Familieproblemen (scheiding)

ZELF ONDERZOEK DOEN IN OPENBARE BRONNEN

WAARDE ACHTERHALEN

VIA SOCIALE MEDIA KUN JE DURE EIGENDOMMEN OF VAKANTIES VAN MENSEN ONDERZOEKEN. GEBRUIK VERSCHILLENDE BRONNEN VOOR JE ONDERZOEK:

GEOTAGS

Veel bestanden hebben locatiegegevens (geotags).
CHECK LOCATIES OM TE ONDERZOEKEN: waar was het en wat kostte het?
KIJK WAT ER DE AFGELOPEN JAREN IS VERANDERD: jarenlange verbouwingen kunnen wijzen op fraude.

CHECK REFERENTIES

Controleer recensies van bedrijven. Zijn er geen, vooral negatieve, of juist alleen een paar positieve referenties? Let dan op!

WOB

Door de Wet Openbaarheid van Bestuur kun je met een WOB-verzoek informatie opvragen over het handelen van de overheid en deze openbaar maken.

CHECK REKENINGNUMMERS

Bij banken kun je vaak checken of de tenaamstelling klopt door te kijken welk(e) persoon of bedrijf bij een rekeningnummer hoort.

CHECK KEURMERKEN

Controleer keurmerken. Bij bouwbedrijven kan dat met het keurmerk in de bouw (bouwgarant.nl).

CHECK ORGANISATIES

Via de Kamer van Koophandel kun je kijken naar de handelsregisters en belanghebbenden (UBO) binnen Nederland. Via het OCCRP-platform kun je wereldwijde gegevens controleren: Organized Crime and Corruption Reporting Project.

GESCHAT INKOMEN

Weet je wat iemands (geschatte) inkomen is? Vergelijk dat dan met de dure eigendommen of vakanties. Wanneer iemand een horloge draagt dat een driedubbel jaarinkomen is, dan kan dat wijzen op fraude.

MELD FRAUDE BIJ DE FIOD VERMOED JE FRAUDE BIJ ANDERE PERSONEN OF BEDRIJVEN, ZOALS FRAUDE MET BELASTING EN VERZEKERINGEN?
MAIL DE FINANCIËLE INLICHTINGEN- EN OPSPORINGSDIENST
fioid@fraudemelden.belastingdienst.nl

FIOD
088-1551661
ONLINE MELDEN:
BELASTINGDIENST.NL

**BEN JE OPGE LICHT? DOE
AANGIFTE BIJ DE POLITIE**
politie.nl/aangifte-of-melding-doen

**BEN JE OPGE LICHT? DOE
MELDING BIJ
FRAUDEHELPDESK.NL**

FRAUDEHELPDESK
088-7867372

FRAUDE IN CIJFERS

326 Sr.

ART. 326 VAN HET WETBOEK VAN STRAFRECHT OMSCHRIJFT FRAUDE ALS 'BEDROG OM ER BETER VAN TE WORDEN'. DIT BEDROG KAN WORDEN GEPLEEGD DOOR EEN VALSE NAAM OF HOEDANIGHEID TE GEBRUIKEN, MAAR OOK DOOR VALSE METHODEN.

BRONNEN: *CBS, **FIOD, ***TRANSPARANCY INTERNATIONAL

70.000

IN TOTAAL WORDEN IN 2020 MEER DAN 70.000 'VALSHEIDSMISDRIVEN' GEREgistREERD. DIT IS MEER DAN 7X ZOVEEL ALS IN 2010. IN 98% VAN DE GEVALLEN GING DIT OM VALSHEID IN GESCHRIFTE.*

800

IN 2019 HEEFT DE FIOD 800 ONDERZOEKEN NAAR FRAUDE AFGEROND.**

X2+

DE HOEVEELHEID ILLEGAAL BEDROG NEEMT TOE. HET AANTAL MISDRIVEN MET BEDROG IS SINDS 2010 RUIM VERDUBBELD.*

TOP 10

IN DE INTERNATIONALE CORRUPTIE-INDEX VAN 180 LANDEN STAAT NEDERLAND IN DE TOP 10 VAN DE MINST CORRUPTIE LANDEN.***

CONTENT

Arnout de Vries
Shanna Wemmers
Isa Dam

CONTACT

arnout.devries@tno.nl

TNO innovation
for life

ZOEKEN

WAT & WAAROM?

Gestolen spullen of een vermist persoon zoeken is een stuk moeilijker dan je denkt. Slim zoeken kan daarom het verschil maken.

In dit hoofdstuk kijken we naar een aantal zoekmethodieken en manieren om slimmer te zoeken:

- 2.1 Buurtonderzoek
- 2.2 Getuigenoproep
- 2.3 Camerabeelden

Slim zoeken vraagt om veel structuur, overzicht en coördinatie, zeker als je met meerdere mensen zoekt. Ook moet je oppassen dat je geen sporen vernietigt bij je zoektocht.

Burgers kunnen enorm bijdragen aan het zoeken naar personen, goederen of informatie. Ga niet zoeken als het slachtoffer of eventuele nabestaanden dat ongewenst vinden en loop de politie niet voor de voeten. Stem geplande of gecoördineerde zoekacties af met de politie voor een goede samenwerking.

WAAROM ZOEKEN?

Iedereen zoekt weleens iets. Maar echt goed en gestructureerd zoeken is een vak apart. Gestolen spullen of een vermist persoon zoeken is veel moeilijker dan je denkt. Een mogelijke oplossing is slim zoeken.

ZOEKEN & POLITIE

De politie beschikt over allerlei zoekmethodieken. Zij kan hierin ook bedrijven en burgers om hulp vragen. Van metaaldetectoren of duikers tot slim zoeken in grote hoeveelheden data (big data). De politie kan gebruikmaken van heel veel expertises, zoals militaire vliegers die vanuit de lucht met hun radarsystemen een gebied kunnen bekijken en daarom soms bij vermissingszaken worden ingezet. Maar ook samenwerking met burgers is van belang, bijvoorbeeld om in linie heel gestructureerd een bos uit te kammen of heel veel beeldmateriaal uit te kijken.

HOE KUN JIJ BIJDRAGEN AAN HET ZOEKEN NAAR PERSONEN, VOORWERPEN OF INFORMATIE?

Het klinkt wat overbodig, maar het is altijd het beste om eerst op de meest voor de hand liggende plekken in de buurt te zoeken. En het is vaak slim om daarna de hulp van anderen in te schakelen. Misschien hebben buurtgenoten iets gezien of weten ze meer. Indien nodig kunnen professionals je bijstaan. Op sociale media kun je vaak nog veel meer mensen om hulp vragen. Ten slotte is er andere technologie, zoals camerabeelden die bepaalde zoekrichtingen uitsluiten of bevestigen. Iemand die wordt vermist heeft soms toch nog een telefoon bij zich die je kunt gebruiken om die persoon op te sporen. Moderne ontwikkelingen met kunstmatige intelligentie, zoals SAREA (zie pagina 12) berekenen bij vermissingen zelfs de meest waarschijnlijke zoekgebieden.

Maak vooral gebruik van technologieën die tot je beschikking staan!

“ZOEKT EN GIJ ZULT VINDEN.”

EERSTE HULP BIJ OPSPORING BUURTONDERZOEK

NA EEN MISDRIJF OF SCHADE WIL JE WETEN HOE OF WAT. BUURTONDERZOEK LEVERT MISSCHIEEN GETUIGEN OP, BIJVOORBEELD NA VERNIELING.

DADER NOG
IN DE BUURT?
BEL 112

IN ALLE ANDERE
GEVALLEN
BEL 0900-8844

IETS GEZIEN OF GEHOORD?

Getuigen hebben misschien iets gezien of gehoord over verdachte personen, voertuigen, of geluiden. In een buurtonderzoek ga je op zoek naar informatie over hoe iets is gebeurd.

LET OP! ONDERVRAAG NIET ZELF

Ondervraag een getuige niet zelf, maar neem contact op met de politie. Zo blijft de bewijswaarde van de getuigenverklaring intact.

TIP: Komt er geen politieverhoor? Vraag de politie dan of het mogelijk is een ZEG-formulier te gebruiken.

CAMERABEELD
Is er iets te zien op de beelden van deze deurbelcamera?

PLAATS INCIDENT

STRAFBARE SCHADE?

Opzettelijk schade toebrengen is een misdrijf. Doorrijden na een ongeval is ook strafbaar. Schade door een ongeluk is meestal niet opzettelijk.

COMMUNICATIE

Hier woont de beheerder van de WhatsApp-buurtgroep.

Vraag of iemand iets heeft gezien en jou hierover wil contacteren.

MOGELIJKE ROUTE

Langs deze weg ging de dader er vermoedelijk vandoor.

ZICHT OP DE ROUTE

Deze bewoners hebben goed zicht op de toegangswegen.

PASSANTENONDERZOEK

In dit parkje lopen veel hondenbezitters rond het vermoedelijke tijdstip van het incident. Misschien weten zij meer.

VOORBEREIDING

WAT IS DE MEEST KANSRIJKE BUURT VOOR BUURTONDERZOEK? BIJVOORBEELD DIE WAAR HET MISDRIJF VOLGENS JOU IS GEBEURD.

Vraag vrienden of burens om te helpen. Spreek af wie welke straten of blokken doet.

Zorg dat je notities kunt maken, met pen en papier of digitaal.

Verspreid getuigenoproepen in de buurt, zoals de supermarkt en de WhatsApp-buurtgroep. Noteer plaats en tijd van het misdrijf en contactgegevens. Vraag of iemand iets heeft gezien en jou hierover wil contacteren.

LET OP!

Geef altijd aan iemand door waar je bent, ga bij voorkeur samen.

TIP

Hoe je een goede getuigenoproep maakt vind je in de [EHB GETUIGENOPROEP](#)

ONDERZOEK

NOTEER PER HUISNUMMER JE BEVINDINGEN

DOEN MENSEN NIET OPEN, GA DAN LATER OPNIEUW LANGS OF LAAT EEN FLYER ACHTER. GA MENSEN NIET SPAMMEN.

VRAAG BUURTGENOTEN OF ZIJ WAT HEBBEN GEZIEN OF GEHOORD

PERSOON

Lengte en postuur / leeftijd / haarkleur en kapsel / kleding / accessoires / opvallende kenmerken

VERVOERMIDDEL

Type / kleur / merk / model / kenteken

BEELD

Vraag de camerabeelden gemaakt rondom het tijdstip van het misdrijf op. Burgers kunnen beelden niet altijd delen. Vraag dan de eigenaar de beelden te bewaren en bel de politie.

VRAAG OF MENSEN EVENTUEEL LATER NOG INFORMATIE WILLEN DELEN EN GEEF EEN FLYER.

Levert het buurtonderzoek geen tips op? Misschien zijn er in een andere buurt betere aanwijzingen te vinden.

LET OP! NIET DWINGEN OM MEE TE WERKEN

Buurtonderzoek is op basis van vrijwilligheid. Je kunt mensen niet dwingen om mee te werken. Dit geldt ook voor inkijken en afgeven van camerabeelden.

TIP TIMING

Voer onderzoek uit op de tijd van het misdrijf. Misschien dat de getuigen van toen nu weer in de buurt zijn, zoals hondenbezitters.

TIP TIMING

Tussen 18.00 en 19.00 uur zijn de meeste mensen thuis.

VERNIELING EN BESCHADIGING VOORKOMEN?

IN AFGESLOTEN EN GOED VERLICHTTE OMGEVINGEN KOMT MINDER SNEL VANDALISME VOOR. BESCHERM JE EIGENDOM MET EEN PAAR MAATREGELEN.

WONING

- Installeer buitenverlichting met bewegingssensors.
- Deuren en ramen op slot als er niemand thuis is.
- Houd losse spullen, zoals tuingereedschap, buiten bereik van anderen.
- Installeer camera's. [BEKIJK OOK: EHB CAMERABEELDEN](#)

VERVOERMIDDELEN

- Parkeer auto's en fietsen in een afsluitbare ruimte als dat kan.
- Parkeer op een plek met verlichting en niet achteraf, maar in de buurt van andere vervoermiddelen.
- Parkeer niet op een gevaarlijke plek, om ongelukken te voorkomen.
- Gebruik een alarmsysteem bij motorvoertuigen.
- Klap de buitenspiegels in.
- Gebruik een motorhoes.
- Zet een fiets vast met een ketting- of kabelslot.

VERZEKERING

IEDEREEN IS WA-VERZEKERD TEGEN AANSPRAKELIJKHEID VOOR SCHADE AAN OF DOOR EEN ANDER. NA JE MELDING VERGOEDT DE VERZEKERING DE SCHADE VOOR JEZELF OF VOOR DE ANDER.

HEB JE SCHADE? OF HEB JE SCHADE TOEGEBRACHT?

VERZAMEL OF GEEF ZO VEEL MOGELIJK INFORMATIE OVER DE SCHADE.

WAT IS DE SITUATIE?

- Beschrijf de situatie en maak foto's.

WIE ZIJN ER BETROKKEN?

- Noem de betrokkenen, hun rol en noteer hun contactgegevens.

WAT IS DE SCHADE?

- Geef aan om welke schade het gaat, zoals breuken bij mensen en krassen op spullen.
- Geef kenmerken van personen en voorwerpen, zoals merk, type, nieuwprijs, leeftijd, aankoopdata, enz.
- Maak foto's van de schade.
- Meld de schade zo snel mogelijk bij je verzekeraar.

APP

Download de app van je verzekeraar om gegevens te noteren en te melden.

EU-SCHADEFORMULIEREN

Leg twee Europese schadeformulieren en pennen in de auto, zodat jij en de tegenpartij direct de gegevens kunnen invullen. [Download deze bij de ANWB](#)

VERNIELING IN CIJFERS

350 Sr.

ART. 350 VAN HET WETBOEK VAN STRAFRECHT OMSCHRIJFT VANDALISME ALS VOLGT: 'HIJ DIE OPZETTELIJK EN WEDERRECHTELIJK ENIG GOED DAT GEHEEL OF TEN DELE AAN EEN ANDER TOEBEHOORT, VERNIET, BESCHADIGT, ONBRUIKBAAR MAAKT OF WEGMAAKT [...]'.
BRON: *CBS

1/2

DE AFGELOPEN 10 JAAR IS HET AANTAL VERNIELINGEN EN BESCHADIGINGEN BIJNA GEHALVEERD. IN 2010 GING HET NOG OM 151.000 GEVALLEN EN IN 2020 OM ONGEVEER 78.000.*

~40%

VAN DE BESCHADIGEN EN VERNIELINGEN GAAT HET VAAK OM AUTO'S, IN ONGEVEER 40% VAN DE GEVALLEN.*

ART. 7

'VERLATEN PLAATS ONGEVAL' IS EEN MISDRIJF EN STAAT BESCHREVEN IN DE WEGENVERKEERSWET 1994 (WVV 1994). HET HOUDT IN DAT JE NA EEN ONGEVAL WAARBIJ SCHADE IS VEROORZAakt WEGGAAT, ZONDER VOLDOENDE GEGEVENS ACHTER TE LATEN, OF HULP TE BIJDEN AAN DE ANDERE PARTIJ.

80.000

IEDER JAAR ZIJN ER ONGEVEER 80.000 REGISTRATIES VAN HET ONRECHTMATIG VERLATEN VAN EEN 'PLAATS ONGEVAL'.*

CONTENT
Arnout de Vries
Shanna Wemmers

CONTACT
arnout.devries@tno.nl

TNO innovation
for life

EERSTE HULP BIJ OPSPORING GETUIGENOPROEP

HOE SCHAKEL JE DE HULP VAN ANDEREN IN NA
EEN MISDRIJF, BIJVOORBEELD ALS JE SPULLEN
ZIJN GESTOLEN?

DADER NOG
IN DE BUURT?
BEL 112

DOE AANGIFTE OF
INFORMEER DE POLITIE
BEL 0900-8844

BOEFPROOF

Telefoon of laptop beter beschermen tegen
diefstal? Maak je apparaat boefproof om
(herhaling van) diefstal te voorkomen.

Zie maakhetzeniettemakkelijk.nl/boefproof voor meer informatie.

STOP HELING

Check bij tweedehands
aankopen of deze als
gestolen geregistreerd
staan. En registreer je
eigen goederen in de
Stop Heling-app.

Kijk op stopheling.nl
voor meer informatie.

REGISTREREN

Na aangifte komt je fiets in het fietsdief-
stalregister. Dit maakt het voor dieven
moeilijker om de fiets door te verkopen.

Kijk op
stopfietsdiefstal.nl
voor meer
preventietips.

GETUIGENOPROEP PLAATSEN

BERICHT AANMAKEN
BURGERONDERZOEK:
'WIE HELPT MIJN <FIETS> VINDEN?'

LET OP!

- Je bent zelf verantwoordelijk voor je bericht.
- Respecteer de privacy van anderen.
- Deel niet zomaar je eigen contactgegevens.
- Je kunt soms veel of vervelende reacties krijgen.

BERICHT INVULLEN

<Korte pakkende titel gestolen fiets>

Mijn fiets is gestolen van <locatie: adres en nadere duiding, bijv. winkel> op
<dag, datum, tijdsperiode of tijdstip>. De fiets is van <merk, type, beschrijving
unieke kenmerken> en stond <informatie plaatsing en beveiliging>. En ik wil mijn
fiets graag terug, want die heeft voor mij <emotionele, geldelijke, andere> waarde.

Ik vraag uw hulp bij het terugvinden van mijn fiets. Zoekt u mee?
Iedere aanwijzing is welkom <via e-mailadres, persoonlijk bericht op Facebook,
Twitter, WhatsApp of anders>.

[Optionele aanvulling: Een persoon met het signalement <kenmerken> vertoon-
de opvallend gedrag rond deze tijd en plaats van de diefstal. Deze aanwijzing is
geen verdenking, maar ik hoor graag alle tips.]

BERICHT DELEN

Begin klein, bijvoorbeeld in je WhatsApp-buurtpreventiegroep en
kijk verder als dit niets oplevert. Reageer op je medespeurders,
ze doen het voor jou. Bedank ze en zorg dat ze op de hoogte
kunnen blijven als ze dat willen.

Spam niet, maar breng je bericht wel onder de aandacht.
Zorg voor updates. Bijvoorbeeld de mogelijke vluchtroute,
een signalement, enz.

Vertel hoe je aan de aanwijzingen bent gekomen. Dat motiveert
mensen meer om mee te helpen, dus geef datum, tijdstip en
informatiebron duidelijk aan.

Deel concrete informatie met de politie:
Maak een top 3 van belangrijkste tips
die je met de politie wilt delen, bijvoorbeeld:
- Een getuige die mogelijk informatie heeft.
- Tastbare sporen.
- Camerabeelden.

SUCCES!

SOCIALE MEDIA

Zoek ook op sociale media
in groepen die gevonden
goederen rapporteren, zoals
fietsen.

FIETS FOETSIE?!

fietsfoetsie123

FIETS FOETSIE?!

Mijn fiets is gestolen. :(
Dit is gebeurd op het Leidseplein thv Paradiso Amsterdam, op
25 oktober 2018 rond 13 uur. Het is een Gazelle Orange, kleur grijs
en hij stond met een rood Abus-kettingslot vast aan een lantaarnpaal.
Ik wil mijn fiets graag terug, want deze is voor mij van onmisbare
waarde! Ik kan niet zonder mijn trouwe vervoermiddel.

Ik vraag uw hulp bij het terugvinden van mijn dierbare fiets. Zoekt u
mee? Iedere aanwijzing is welkom op fietsfoetsie123@gmail.com.

Update:
Een persoon met het signalement 'jongeman met rood petje achter-
stevoren en spijkerjack en sportschoenen' vertoonde opvallend gedrag
rond de tijd en plaats van de diefstal. Deze aanwijzing is geen
verdenking, maar ik hoor graag alle tips. Mijn dank zal groot zijn!

UW INFORMATIE IS VAN GROOT BELANG OM DE OPSPORINGSKANS TE VERGROTEN

De tips in deze flyer helpen je zo goed mogelijk
informatie te verzamelen van andere
socialemediagebruikers die misschien meer weten
of meer gezien hebben. Deel hun informatie daarom
met de politie.

DIEFSTAL IN CIJFERS

310 Sr.

DIEFSTAL WORDT IN ARTIKEL 310 VAN HET
WETBOEK VAN STRAFRECHT OMSCHREVEN
ALS 'HIJ DIE ENIG GOED DAT GEHEEL OF
TEN DELE AAN EEN ANDER TOEBEHOORT
WEGNEEMT, MET HET OOGMERK OM HET
ZICH WEDERRECHTELIJK TOE TE EIGENEN.'

BRONNEN: *CBS, **VEILIGINTERNETEN.NL, *** STOPFIETSDIEFSTAL.NU

300.000+ >35%

JAARLIJKS WORDEN MEER DAN 300.000
DIEFSTALLEN GEPLEEGD. HET AANTAL
DIEFSTALLEN IS WEL AFGENOMEN, TIEN JAAR
GELEDEN WAREN DIT ER NAMELIJK NOG MEER
DAN 650.000.*

VAN 2013 TOT 2016 NAM DE
DIEFSTAL VAN SMARTPHONES
MET 37% AF.**
IN 2013 IS DE TRACK- &
TRACEFUNCTIE GEÏNTRDUCED.

~15%

GEMIDDELD WORDT ONGEVEER
15% VAN ALLE DIEFSTALLEN OPGEHELD.

7-15%

NA AANGIFTE KRIJGT ONGEVEER 7% VAN DE
EIGENAREN ZIJN FIETS TERUG. HEEFT EEN
FIETS EEN CHIP OF IS HET FRAMENUMMER
BEKEND, DAN IS DIT 15%***

CONTENT
Arnout de Vries
Shanna Wemmers

CONTACT
arnout.devries@tno.nl

TNO innovation
for life

EERSTE HULP BIJ OPSPORING CAMERABEELDEN

HOE MAAK JE HET BESTE GEBRUIK VAN
CAMERABEELDEN BIJ EEN MISDRIJF?

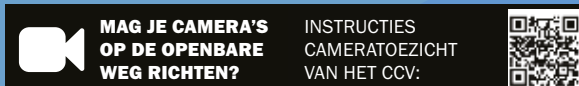
DADER NOG IN
DE BUURT?
BEL 112

DOE AANGIFTE ONLINE
EN DEEL DAAR DE BEELDEN
politie.nl/aangifte-of-melding-doen

BRUIKBARE BEELDEN

Camerabeelden kunnen nuttig zijn voor het onderzoek naar een misdrijf. Dat is wel aan regels gebonden.

INSTRUCTIES
CAMERATOEZICHT
VAN HET CCV:

INSTALLEREN HOOGTE EN RICHTING

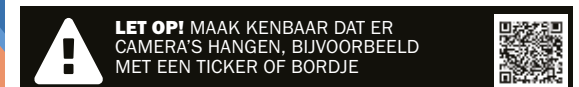
Voor gebruik buiten hang je de camera op een hoogte die niet gevoelig is voor vandalisme of blokkeringen en goed genoeg voor identificatie.

STELREGEL 1

Richt de beveiligingscamera's op uw eigen terrein.

STELREGEL 2

Richt de beveiligingscamera op waardevolle voorwerpen.

ALGEMEEN

Hang de camera voor goed overzicht op een hoogte tussen de 2,5 en 3 meter.

PERSONEN EN OBJECTEN

De ideale hoogte voor het herkennen of identificeren van personen en objecten is 1,7 meter.

PASSENDE VERLICHTING

Schaf passende verlichting aan voor goede beeldkwaliteit, of gebruik een lamp met sensor of infraroodcamera.

VOORKOM TEGENLICHT

Hang de camera niet tegen het zonlicht in, of gebruik een beveiligingscamera met de zogenoemde WDR-functie (Wide Dynamic Range).

DASHCAM

Zorg altijd voor een getuigenverklaring wanneer je dashcam-beelden deelt met de politie.

HOUD REKENING MET DE REGELS VOOR PRIVACY

Je mag geen inbreuk maken op de privacy van anderen door beelden te delen.

BEKIJK OOK: EHB GETUIGENOPROEP

Hierin lees je hoe je volgens de regels een getuigenoproep kan plaatsen.

MELD JE
CAMERA AAN
politie.nl/cib

**ZORG VOOR GOEDE
OPSLAG VAN DE BEELDEN**
Bijvoorbeeld in de cloud.

FILMEN MET EEN DRONE

Met drones mag je alleen overdag opnamen maken, omdat een drone altijd zichtbaar moet zijn. Ook mag je niet boven aaneengesloten bebouwing vliegen, niet hoger dan 120 meter en niet in no-flyzones.

www.godrone.nl

OPSLAG VAN BEELDEN

BEELDMATERIAAL KAN VERLOREN GAAN DOOR EEN FOUT IN DE OPSLAG.

Controleer bij het onderhoud van de camera's de opnames en de instellingen in de software. Gebruik indien gewenst een backupsysteem, zoals een cloud-backup.

**BURGERS MOGEN BEELDEN TOT
MAXIMAAL 28 DAGEN BEWAREN**

**OPGESLAGEN BEELDEN MOGEN NIET
BEREIKBAAR ZIJN VOOR DERDEN**

CAMERABEELDEN DELEN MET DE POLITIE

JE KUNT DE ONBEWERKTE BEELDEN
DELEN MET DE POLITIE DOOR ZE TE
UPLOADEN OP POLITIE.NL.

Datum en tijd van de opname en naam van de camera moeten zichtbaar zijn op de camerabeelden of in het bestand.

www.politie.nl/aangifte-of-melding-doen/uploadformulier.html

AANGIFTE DOEN MET BEELD

LEVER DE VOLGENDE GEGEVENS AAN BIJ JE
AANGIFTE MET BEELD:

- Een duidelijke beschrijving van de plaats delict en de omgeving (huisnummer, ter hoogte van ..., enz.).
- Datum en tijd
- Gegevens of signalement van de dader(s)
- Gegevens of signalement van de aangever(s)
- Aanlooproute van dader(s) en slachtoffer(s); welke kant van de straat, richting, enz.
- Richting en vluchtroute van de dader(s).
- Door dader(s) en slachtoffer(s) gebruikte vervoermiddelen: kenteken, merk, type, kleur, parkeerplaats, enz.

CAMERA IN BEELD

Met Camera In Beeld ziet de politie na een misdrijf welke bedrijven of burgers camera's hebben AANGEMELD. Dit kan de pakkans vergroten.

LIVE VIEW

Via Live View kan de meldkamer van de politie meekijken met de camerabeelden van een bedrijf.

BEELDEN OPVRAGEN BINNEN 7 DAGEN

Geef na een misdrijf binnen 7 dagen bij de politie aan dat er mogelijk camerabeelden beschikbaar zijn. Zo heb je de meeste kans dat ze goed gebruikt kunnen worden.

OPVRAGEN VAN CAMERABEELDEN

DE POLITIE KAN BEELDEN VORDEREN VOOR ONDERZOEK

Als burger mag je alleen vragen om beelden, je mag mensen niet dwingen. Je hebt **ALS BURGER** alleen recht op beelden waarop je zelf zichtbaar bent, of waarbij je een legitiem belang hebt (bijvoorbeeld aangifte). In andere gevallen moeten de persoonsgegevens, zoals gezichten, onherkenbaar worden gemaakt.

GEEF DUIDELIJKHEID

LEG BIJ HET OPVRAGEN VAN
BEELDEN GOED UIT WAAROM
JE DE BEELDEN OPVRAAGT.

LET OP!

JE MAG MENSEN NIET
ONDER DRUK ZETTEN OM
CAMERABEELDEN AF TE GEVEN.

CAMERA'S IN CIJFERS

1.5 mln

IN NEDERLAND HANGEN NAAR SCHATTING
MEER DAN 1,5 MILJOEN CAMERA'S.*

99%

DE MEESTE CAMERA'S IN NEDERLAND
ZIJN IN PRIVATE HANDEN.

151C.

IN ARTIKEL 151C VAN DE GEMEENTEWET
WORDEN DE VOORWAARDEN VOOR
CAMERAGEBRUIK DOOR GEMEENTEN
BESCHREVEN.

BRON: *POLITIE

>300.000

ER ZIJN IN NEDERLAND AL MEER DAN
300.000 CAMERA'S AANGESLOTEN BIJ HET
INITIATIEF 'CAMERA IN BEELD' OP MEER
DAN 60.000 LOCATIES.*

70%

DE MEESTE INBRAKEN GEBEUREN
IN DE SCHEMER OF HET DONKER.
GOEDE VERLICHTING VOOR DE CAMERA
IS DAAROM BELANGRIJK.*

CONTENT
Arnout de Vries
Shanna Wemmers

CONTACT
arnout.devries@tno.nl

TNO innovation
for life

WAARNEMEN

WAT IS WAARNEMEN?

Waarnemen gaat vooral over het kijken naar gedrag van mensen in een bepaalde omgeving. Gedrag is zowel verbaal als non-verbaal. Dit kan afwijken van wat we als normaal gedrag ervaren. Afwijkend gedrag kan duiden op iets verdachts, zoals criminaliteit.

In dit hoofdstuk kijken we naar een aantal methodieken en manieren van waarnemen:

- 3.1 Observeren
- 3.2 Signaleren
- 3.3 Gedragsanalyse

Burgers zijn de ogen en oren van de politie als het gaat om de aanpak van criminaliteit. Dat begint bij waarnemen. Iemand die weet waar hij of zij op moet letten kan het verschil maken. Door signalen vroegtijdig op te pikken kun je veel schade en leed voorkomen.

Burgers zijn belangrijke extra ogen en oren, maar let op vooroordelen. Je kunt zomaar voorbarige conclusies trekken uit wat je ziet of hoort, maar niet alles is wat het lijkt! Deel ook niet zomaar alles wat je ziet of hoort met anderen. Mogelijk lever je daarmee (onterecht) een inbreuk op iemands privacy, of beïnvloedt je belangrijke getuigen met jouw perspectief, terwijl zij hun eigen waarneming nog met de politie willen delen.

WAAROM WAARNEMEN?

Afwijkend gedrag kan duiden op iets verdachts, zoals criminaliteit. Maar let op: afwijkend gedrag is niet automatisch verdacht gedrag. Misschien heeft iemand een hele goede reden voor dat gedrag. Je moet gedrag dus altijd duiden in de context.

Een waarneming waaruit je concludeert dat iets verdacht is bestaat daarom meestal uit meerdere signalen. Misschien heb je naast lichaamstaal ook gesprekken gehoord of zie je (andere) dingen die raar zijn. Als het niet pluis voelt is het goed om de signalen uit je waarneming op te sommen en te melden bij de politie.

WAARNEMEN & POLITIE

De politie kan op verschillende manieren waarnemingen verrichten. Bijvoorbeeld een algemene observatie van de omgeving tijdens de surveillance of een gerichte focus op verdachte situaties en personen. Met bijzondere bevoegdheden mag de politie zelfs kijken op verboden of afgesloten plaatsen, bijvoorbeeld met drones. In uitzonderlijke gevallen mag de politie telefoons tappen of computers hacken om gedrag van een verdachte waar te nemen.

HOE KUN JIJ BIJDRAGEN MET WAARNEMINGEN?

Je kunt jezelf trainen in waarnemen door kennis te nemen van de afwijkende signalen die we in dit hoofdstuk beschrijven. Zo kun je afwijkend gedrag in bepaalde situaties herkennen en bepalen of het wel of geen verdacht gedrag is. Ook kun je jezelf trainen op uiterlijke kenmerken van personen of objecten of in het onthouden van een kenteken. Gewoon door te oefenen. Om een gezicht goed te onthouden kun je bijvoorbeeld aan de slag met de samenstelling van bekende en vreemde gezichten met speciale apps, zoals PhotoFitMe.

“BURGERS ZIJN DE OGEN EN OREN VAN DE SAMENLEVING.”

EERSTE HULP BIJ OPSPORING OBSERVEREN

DE ONDERWERELD RAAKT STEEDS MEER VERWEVEN MET DE BOVENWERELD. DE AANPAK VAN CRIMINALITEIT HANGT MEDE AF VAN JOUW SIGNALLEN. WAT VALT JOU OP ALS JE RONDKIJKT?

SPOED?
BEL 112

MELD MISDAAD
ANONIEM
BEL 0800-7000

ALLE ANDERE
GEVALLEN
BEL 0900-8844

WAT VALT OP?

Verdachte signalen duiden mogelijk op criminaliteit. Met een goede kijk op die signalen kan dit beter bestreden worden.

VREEMDE WINKEL

Winkelstraat Industrieterrein
Verkoop aan huis

- Veel korte bezoeken
- Aanloop op vreemde tijdstippen (avond, nacht en weekend)
- Afwijkende openingstijden of vaak gesloten
- Alleen contant betalen
- Vreemde locatie voor de branche
- Geen of vreemde bedrijfswebsite
- Weinig klanten, maar hoge huur
- Bijzondere etalage (oud, onder het stof, onbetekende of vreemde spullen, enz.)
- Zaak niet open terwijl er mensen zijn

BIJZONDER GEDRAG

Mensen die je weggijken
Overdreven rondkijken
Schichtige bewegingen

INTENSE GEUREN

Aceton Amandel Anijs Hennep

ZICHTBARE UITKIJKPOST

Beveiligingscamera's
Hangplek Voertuig
- Uitkijkposten op strategische plaatsen

DRUK VERKEER

- Veel korte bezoeken
- Veel aanloop op vreemde tijdstippen (avond, nacht en weekend)
- Overlast van mensen onder invloed
- Veel verschillende (dure) auto's
- Veel groene kentekenplaten
- Vaak mannen die rondhangen (bewaken, uitkijk)

SLECHTE OMSTANDIGHEDEN WONEN / WERKEN

- Overbewoning
- Lange werktijden, weinig vrijheid (opgesloten)
- Altijd ophalen en brengen naar werk
- Geen Nederlands of Engels spreken

(VER)BOUWACTIVITEIT

- In- en uitladen op vreemde tijden, veel aanhangers en klusbussen
- Geheimzinnige activiteiten bij opslagplaatsen (loods, garage, kelderbox)
- Waterschade, ramen beslagen
- Enige pand zonder sneeuw op het dak
- Ramen zijn beplakt, rolluiken altijd dicht

ZWARTGELDTRANSACTIES

- Dubieuze sponsor die contant betaalt
- Relatief dure feesten

BIJZONDERE AUTOS

Internationale kentekens
Duur Excentriek

AFVAL

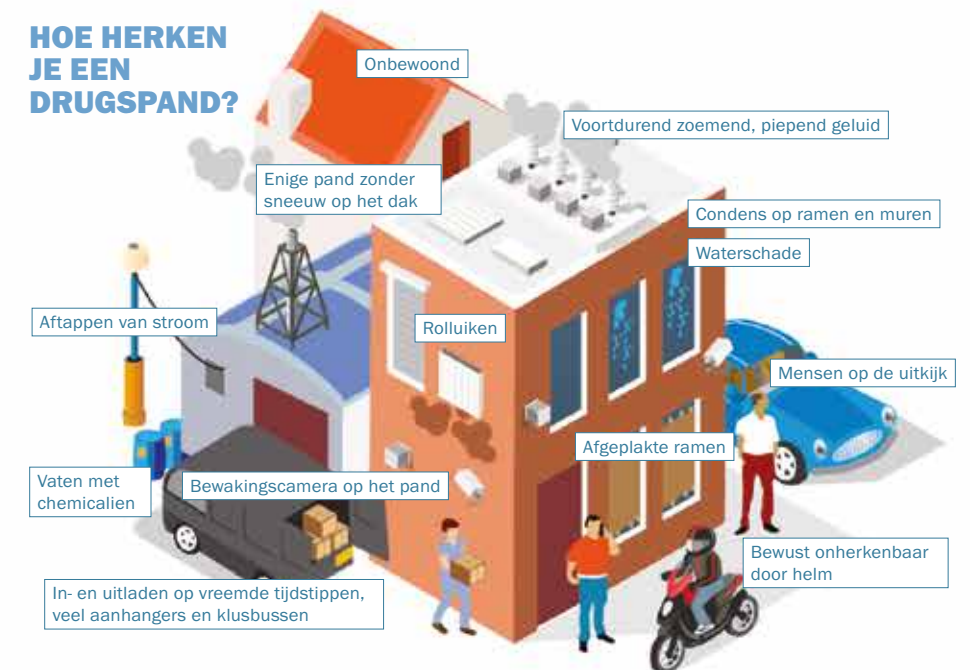
Drugsafval Sealpacks
Vaten Illegale dump

PRODUCTIE EN HANDEL IN NL

NEDERLANDSE CRIMINELEN ZIJN IN EUROPA DE BELANGRIJKSTE PRODUCENTEN VAN EN HANDELAREN IN (SYNTHETISCHE) DRUGS, ZOALS MDMA (XTC) EN AMFETAMINE.

Ze verkopen hun producten over de hele wereld en verdienen er miljarden euro's mee. Iedere burger kan meehelpen om de handel in drugs of de productie ervan op te sporen.

HOE HERKEN JE EEN DRUGSPAND?

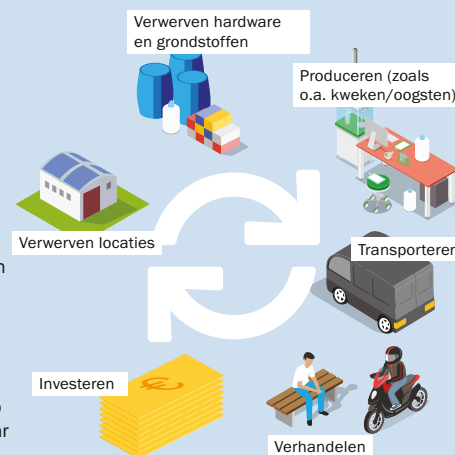
CYCLUS

VERWERVEN EN INSTALLATIE

Voor een drugsfabriek is van alles nodig, zoals plastic vaten, ketels en glaswerk. Dit moet worden aangeschaft, vervoerd en geïnstalleerd.

Belangrijke grondstoffen en apparatuur slaat men meestal kleinschalig op, in een garagebox of caravan. Grondstoffen komen ook uit andere landen, zoals China. Deze worden vaak verpakt met andere producten, bijvoorbeeld waspoeder. De drugsproductie gebeurt vaak in bedrijfspanden, loodsen en schuren, op een industrieterrein of op het land. Maar het kan ook in een woning of garage.

Huurpanden staan vaak op naam van een katvanger. Dat kan een persoon of bedrijf zijn.

HANDEL

De meeste drugs zijn bestemd voor de export. Via internet bedient men bijna alle landen in de wereld.

PRODUCTIE

Een doodnormale schuur of garage die is behangen met camera's. Een afzuiginstallatie. De geur van anijs. Jerrycans en vaten. Die kunnen allemaal wijzen op een drugsfabriek. Zeker als er op rare momenten activiteit is en busjes achterstevoren strak tegen het gebouw staan geparkeerd.

AFVAL

De productie van 1 kilo MDMA geeft 10 kilo vloeibaar afval. Bij amfetamine is dit zelfs 20 tot 30 kilo. Dit verdwijnt in het riool of wordt gedumpt in natuurgebieden.

ONDERMIJNING IN CIJFERS

± 25

ER ZIJN ONGEVEER 25 LIQUIDATIES PER JAAR.* LIQUIDATIES ZIJN CRIMINELE AFREKENINGEN.

20.000

ER ZIJN NAAR SCHATTING 10.000-30.000 HENNEPKWEKERIJEN IN NEDERLAND. HIERVAN WORDEN PER JAAR ONGEVEER 6.000 ONTMANTELD, WAARVAN HET GROOTSTE DEEL IN WONINGEN.**

€15mld

PER JAAR WORDT ER ONGEVEER 15 MILJARD EURO WITGEWASSEN IN NEDERLAND.***

€30mld+

DE OMVANG VAN DRUGSOPBRENGSTEN WERELDWIJD IS 425-650 MILJARD DOLLAR. IN EUROPA IS DAT ONGEVEER 30 MILJARD EURO.****

€150m

STELT HET KABINET JAARLIJKS STRUCTUREEL EXTRA TER BESCHIKKING VOOR DE INTENSIVERING VAN DE AANPAK VAN GEORGANISEERDE ONDERMIJNENDE CRIMINALITEIT.

CONTENT
Arnout de Vries
Shanna Wemmers

TNO innovation
for life

CONTACT
arnout.devries@tno.nl

EERSTE HULP BIJ OPSPORING SIGNALEREN

INTIMIDATIE KOMT OVERAL VOOR. HOE HERKEN JE HET EN WAT KUN JE DOEN OM EEN SLACHTOFFER TE HELPEN?

**ERNSTIGE SITUATIE
DIE SNEL ESCALEERT
BEL 112**

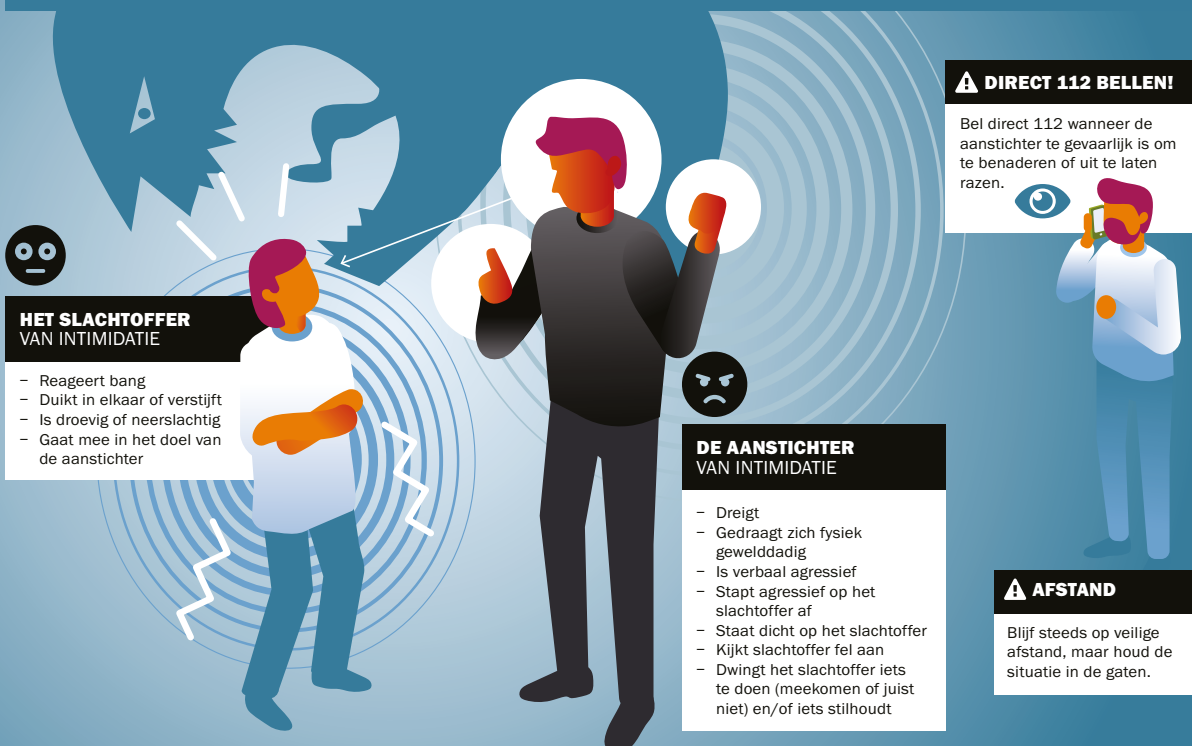
**GEEN HEFTIGE SITUATIE,
MAAR WEL INTIMIDATIE
BEL 0900-8844**

**MELD MISDAAD ANONIEM
MELDMISDAADANONIEM.NL
BEL 0800-7000**

HOE HERKEN JE INTIMIDATIE?

De aanstichter van intimidatie wil zijn slachtoffer angst aanjagen en diens gedrag beïnvloeden om zo zijn doel te bereiken. Dit bereikt hij door (te dreigen met) geweld of verbale agressie. De wisselwerking tussen het slachtoffer en de

aanstichter is belangrijk. Wat zie je aan het slachtoffer en wat aan de aanstichter? Intimidatie kan plaatsvinden als de aanstichter wil dat het slachtoffer iets moet stilhouden of juist iets moet doen (seksuele diensten, drugsmokkel).

WIL JE HULP BIEDEN? SCHAT DE SITUATIE GOED IN!

HULP BIEDEN OM JE EIGEN OMGEVING VEILIGER TE MAKEN

DE TIPS EN AANWIJZINGEN KUNNEN HELPEN OM BETER TE BEGRIPEN WAT JE VOORTAAN KUNT DOEN BIJ INTIMIDATIE.

Voel je je niet veilig genoeg om de aanstichter en zijn slachtoffer te benaderen? Ook dan draag je bij aan een veiliger omgeving. Door een afgewogen besluit te nemen voorkom je mogelijk dat de situatie verder uit de hand loopt.

STAP 1 WAT ZIE JE AAN DE AANSTICHTER?

STAP 2 WAT KAN OF MOET JE DOEN?

ZIJN ER MEERDERE MENSEN BIJ BETROKKEN? HOE IS DE GROEPSDYNAMIEK? HOE STELT DE AANSTICHTER ZICH OP? ZIJN ER MEER AANSTICHTERS? LIJKT DE SITUATIE SNEL GEVAARLIJKEER TE WORDEN?

OVERLEG EN WERK SAMEN

Overleg met omstanders wat in deze situatie te doen. Voel je je bijvoorbeeld niet veilig genoeg om de personen te benaderen? Blijf dan op afstand, maar houd de situatie in de gaten.

**LIJKT DE SITUATIE SNEL ERNSTIGER TE WORDEN?
BEL ONMIDDELIJK 112**

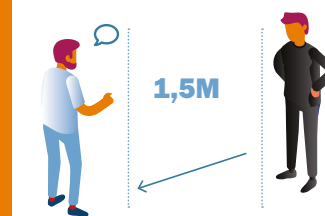
**LIJKT DIT EEN SITUATIE TE ZIJN DIE NIET SNEL HEFTIGER WORDT, MAAR IS ER WEL SPRAKE VAN INTIMIDATIE?
BEL DAN 0900-8844**

AANSTICHTER BENADEREN?

Laat anderen weten wat je gaat doen en houd steeds je telefoon bij de hand om anderen te bereiken als dat nodig is.

STAPT DE PERSOON AGRESSIEF OP JE AF? Doe dan een stap opzij en vraag of hij een beetje afstand wil houden.

VERMIJD FYSIEK CONTACT

Als je besluit om de aanstichter aan te spreken, doe dat op een rustige toon en vermijd fysiek contact.

20 MINUTEN LATEN UITRAZEN

Laat iemand 20 minuten uitrazen, en blijf altijd rustig en alert op je eigen veiligheid en die van je omgeving.

VEILIGE AFSTAND

Blijf steeds op veilige afstand (minimaal 1,5m).

HEB JE INTIMIDATIE ERVAREN? CHECKLIST

JA / NEE HET VOELDE TE ONVEILIG OM NEE TE ZEGGEN.

JA / NEE JE GRENZEN WERDEN (MEER DAN EENS) OVSCHREDEN.

JA / NEE NA EEN CONFRONTATIE HAD JE LAST VAN STRESS-KLACHTEN EN (HEFTIGE) EMOTIES, ZOALS SCHAAMTE, SCHULD EN/OF ANGST.

TIPS

- Gun jezelf de tijd om alles te verwerken
- Neem iemand in vertrouwen
- Schaam je niet voor wat er is gebeurd en verwijt jezelf niets
- Blijf vasthouden aan je dagelijkse ritme

OGEN OPEN VOOR MENSENHANDEL

Mensenhandel is een groot probleem in Nederland. De daders gebruiken geweld, intimidatie, dwang en persoonlijke kwetsbaarheden met als doel seksuele uitbuiting, arbeidsuitbuiting of criminele uitbuiting.

Het duurt soms lang voordat slachtoffers inzien dat zij slachtoffer zijn en dit ook durven te vertellen aan anderen. Zorg dat jij kunt helpen om mensenhandel sneller te herkennen en aan te pakken.

HULP NODIG?

BEN JE CRIMINEEL UITGEBUIT OF SLACHTOFFER VAN MENSENHANDEL? OF VERMOED JE MENSENHANDEL?

**POLITIE
0900-8844**

**MELD MISDAAD ANONIEM
0800-7000**

WWW.MELDMISDAADANONIEM.NL

VERMOEDENS VAN MENSENHANDEL?
KIJK OP WEGWIJZERMENSENHANDEL.NL.
HIER KAN JE PER REGIO ZIEN WELKE ZORGCOÖRDINATOREN JE KUNT BEREIKEN.

WIL JE HULP, ADVIES, OPVANG EN ONDERSTEUNING VOOR (MOGELIJKE) SLACHTOFFERS VAN MENSENHANDEL? NEEM DAN CONTACT OP MET COMENSHA.

**COMENSHA
033 448 11 86**
WWW.COMENSHA.NL/HULP-NODIG/

INTIMIDATIE IN CIJFERS

273F Sr.

MENSENHANDEL IS EEN MISDRIJF TEGEN DE PERSOONLIJKE VRIJHEID. DIT STAAT OMSCHREVEN IN ARTIKEL 273F VAN HET WETBOEK VAN STRAFRECHT.

80%

MEER DAN 80% VAN DE ONDERVRAAGDE BURGEMEESTERS EN WETHOUDERS GEEFT AAN DAT MENSENHANDEL VOORKOMT IN HUN GEMEENTE.

VOLGENS HEN GAAT HET MEESTAL OM ARBEIDSUITBUITING 72%, CRIMINELE UITBUITING 61%, EN SEKSUELE UITBUITING 59%.*

6.000

ER ZIJN JAARLIJKS 5.000 TOT 7.500 SLACHTOFFERS VAN MENSENHANDEL, GEMIDDELD MEER DAN 6.000. SLECHTS EEN OP VIJF IS IN BEELD BIJ COMENSHA.*

90%

BIJNA 90% VAN DE MINDERJARIGE VROUWELIJKE SLACHTOFFERS VAN MENSENHANDEL KOMT NIET IN BEELD BIJ DE POLITIE EN HULPVERLENING.**

75%

DRIEKWART VAN DE MENSEN REAGEERT BIJ EEN HEFTIGE GEBEURTENIS DOOR TE VLUCHTEN OF TE BEVRIEZEN.

EEN OVERLEVINGSREACTIE BIJ EEN HEFTIGE GEBEURTENIS IS GEEN GEKOZEN REACTIE. JE INSTINCT NEEMT HET OVER EN JE HEBT GEEN INVLOED OP HOE JE REAGEERT.***

BRONNEN: *COMENSHA, **CKM, ***SCHMIDT ET AL. (2008)

CONTENT

Arnout de Vries
Shanna Wemmers
Kay de Wit

CONTACT

arnout.devries@tno.nl

TNO innovation
for life

EERSTE HULP BIJ OPSPORING GEDRAGSANALYSE

**HOE HERKEN JE RADICALISERING EN
WAT KUN JE DOEN WANNEER IEMAND
ECHT RADICALISEERT?**

IS HET
URGENT?
BEL 112

LANDELIJK STEUNPUNT
EXTREMISME
BEL 088 2080 080

RADICALISEREN

Bij radicalisering wordt iemand steeds extremer in zijn of haar politieke of religieuze standpunten. Radicalisering uit zich vaak in wij-zijdenken. Het kan voor iedereen anders verlopen. Er zijn vier fases in het radicaliseringsproces. Bij fase 3 en 4 is sprake van extremisme.

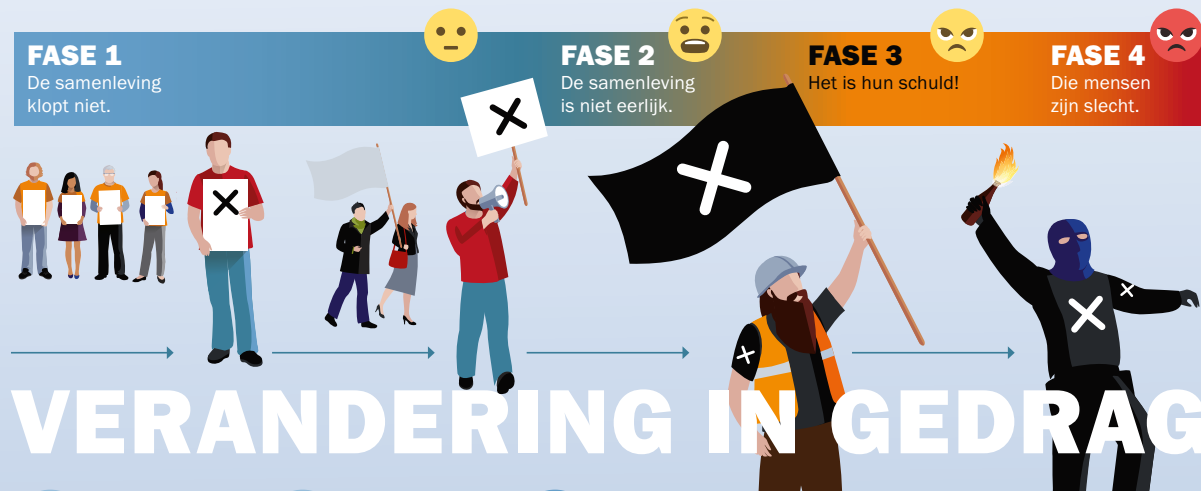
EXTREMISME

We spreken van extremisme wanneer iemand vanuit een bepaalde overtuiging geweld promoot, haatzaait of geweld wil gebruiken.

VORMEN VAN EXTREMISME ZIJN:

Religieus extremisme Klimaatextremisme Links-extremisme Rechts-extremisme

PROCES VAN RADICALISEREN

VERANDERING IN GEDRAG

**VANAF FASE 3 WORDT DE RADICALISERING EEN PROBLEEM
DIT VRAAGT OM EEN SNELLE INSCHATTING VAN DE SITUATIE! ZOEK HULP!**

KENMERKEN FASE 1

Zoeken naar informatie over verschillende meningen.
Ondersteunen of overnemen van een ideologie.
Verwerpen van democratisch gedachtegoed.
Veel discussies om overtuigingen te verdedigen.

KENMERKEN FASE 2

Verandering in uiterlijk, zoals traditionele kleding, baard, kaal hoofd, bijpassende tatoeages en symbolen.
Overnemen van gewoontes van een extreme groep.
Minder interesse in school of werk en slechtere prestaties of stoppen.
Meer extreme emoties, zoals boosheid (op rare momenten) en frustraties in het algemeen.
Meer discriminatie van andere groepen.

KENMERKEN FASE 3

Verbreken van banden met familie en vrienden.
Banden met andere extremisten.
Bekerings- en wervingsdrang.
Haat naar andere groepen.

KENMERKEN FASE 4

Goedkeuren van gewelddadige acties en/of fysieke deelname aan extremistische en gewelddadige acties. Deelname kan ook bemiddelend zijn, bijvoorbeeld financieel.
Gewelddadige acties oefenen, zoals een training volgen over het gebruik van wapens of explosieven.

**IN FASE 1 EN 2 IS
GEEN REDEN TOT
ZORG. IEMAND
ZOEKT NAAR
EIGEN IDENTITEIT.
SCHRIK NIET,
MAAR BLIJF WEL
OPLETEN.**

VRIEND: Hij gaat steeds meer om met mensen met radicale denkbeelden.

LERAAR: Ik maak me zorgen, hij spijbelt de laatste tijd veel.

LET OP!

Zelfs al vertoont iemand meerdere kenmerken van radicalisering, dan heeft die persoon niet noodzakelijkerwijs ook extremistische overtuigingen.

LET OP! SAMEN KOM JE TOT HET BESTE BEELD!

Soms ziet een docent iets wat een vertrouwde vriend niet ziet en andersom.

WAT JIJ KUNT DOEN OM TE HELPEN

WIJS DE (OPVATTINGEN VAN DE) PERSOON NIET AF! DIT KAN DE RADICALISERING VERSTERKEN.

FASE 1 + 2

VERMOEDENS IN DEZE TWEDE FASES VAN RADICALISERING?

Is de persoon bijvoorbeeld vaak alleen? Stimuleer diegene dan om iets te gaan doen, zoals sporten.

Ga neutraal het gesprek aan over zijn of haar ideologie.

Zo kun je de situatie beter inschatten en ook de signalen beter uitleggen aan anderen.

ALS JIJ JE ZORGEN MAAKT OM HOE IEMAND VERANDERT, BESPREEK DIT DAN MET ANDEREN.

Dit kan bijvoorbeeld in vertrouwen bij de huisarts van deze persoon of bij ouders, vrienden, collega's, school of werk en andere betrokkenen, of bij de hulplijn radicalisering.

FASE 3

VERMOED JE DAT IEMAND AL WAT VERDER GERADICALISEERD IS?

**NEEM VOOR MEER
INFORMATIE CONTACT
OP MET PROFESSIONELE
HULPDIENTEN,
ZOALS POLITIE EN
STEUNPUNTEN.**

FASE 4

**WACHT NIET AF!
DEEL JE ZORGEN DIRECT
MET DE POLITIE, DE GEMEENTE
OF HET LANDELIJK STEUNPUNT
EXTREMISME.**

112 BEL 112
IN GEVAL VAN
ACCUUT GEVAAR

CONTACT
MET DE
POLITIE

POLITIE
0900-8844
POLITIE.NL/MIJN-BUURT/WIJKAGENTEN

**MELDEN OF AANGIFTE DOEN VAN EEN EXTREMISTISCH
STRAFBAAR FEIT, ZOALS HAATZAAIEN OF HET
VOORBEREIDEN VAN EEN AANSLAG?**

ONLINE MELDING
POLITIE.NL/MELDEN
OF AANGIFTE DOEN

**VOOR MEER INFORMATIE EN HULP KUN JE TERECHT
BIJ HET LANDELIJK STEUNPUNT EXTREMISME (LSE)**

LSE
088 20 80 080
LANDELIJKSTEUNPUNTEXTREMISME.NL

RADICALISERING IN CIJFERS

5 NIVEAUS

ER ZIJN NIVEAUS OM DE DREIGING VAN EEN TERRORISTISCHE AANSLAG AAN TE DUIDEN: MINIMAAL, BEPERKT, AANZIENLIJK, SUBSTANTIEEL EN KRITIEK.*

1 OP DE 2

BIJNA 50% VAN DE NEDERLANDERS MIJDT EEN VAKANTIEBESTEMMING MET EEN TERRORISTISCH RISICO.**

140A Sv.

RADICALISERING IS NIET STRAFBAAR. TERRORISME IS WEL STRAFBAAR GESTELD IN ART. 140A WETBOEK VAN STRAFVORDERING. HIERIN STAAT DAT IEMAND DIE DEELNEEMT AAN EEN ORGANISATIE MET HET DOEL OM HET PLEGEN VAN TERRORISTISCHE MISDRIVEN STRAFBAAR IS.

Bronnen: *NCTV, **CBS, ***PRODEMOS AMSTERDAM DIGITAAL

70%

BIJNA 70% VAN DE NEDERLANDERS MAAKT ZICH WEL EENS ZORGEN OM EEN TERRORISTISCHE AANSLAG.*

1970

HET AANTAL DODEN DOOR TERRORISTISCHE AANSLAGEN NEEMT SINDS 1970 AF IN EUROPA, MAAR NEEMT WERELDWIJD TOE.***

CONTENT

Arnout de Vries
Shanna Wemmers
Dianne van Hemert
Kay de Wit

CONTACT

arnout.devries@tno.nl

TNO innovation
for life

VASTLEGGEN

WAT EN WAAROM

Elk onderzoek draait om het vinden van de waarheid: wat is er precies gebeurd?

Het is daarom heel belangrijk dat je correct, objectief en zo volledig mogelijk vastlegt wat je hebt waargenomen.

In dit hoofdstuk zullen we een aantal methoden bespreken die gebruikt kunnen worden om informatie over zaken vast te leggen:

- 4.1 Logboek
- 4.2 Compositietekening
- 4.3 Interview
- 4.4 Audio(visuele) opname

Burgers mogen veel vastleggen om informatie over strafbare feiten te verzamelen. Maar leg niet meer vast dan noodzakelijk is: verzamel bijvoorbeeld niet teveel gegevens over personen die er niets mee te maken hebben. Deel informatie alleen met politie. Deel het niet zomaar met anderen en maak het niet publiek zonder goed overleg met politie, omdat de gevolgen hiervan niet direct te overzien zijn. Leg niet zomaar stelselmatig gegevens vast van een persoon door die bijvoorbeeld de hele dag te volgen of observeren.

WAAROM VASTLEGGEN?

Het is daarom heel belangrijk dat je correct, objectief en zo volledig mogelijk vastlegt wat je hebt waargenomen. En zelfs hoe je het hebt waargenomen, omdat een rechter dit kan meewegen in de bewijslast. Structuur in de vragen en het dossier is belangrijk voor een overzicht van wat er precies is gebeurd. Doe je dit volgens de aanwijzingen uit de methodieken, dan zal dit de politie enorm helpen. Bedenk daarbij dat je informatie rechtmatig verkregen en betrouwbaar moet zijn.

VASTLEGGEN & POLITIE

De politie kan informatie altijd vastleggen door een melding of aangifte. De politie rapporteert wat er is waargenomen en hoe. Dat 'hoe' is van belang om de informatie zo goed mogelijk te kunnen interpreteren. De politie legt haar eigen waarneming van de situatie vast. Dit is een directe waarneming van de situatie of vanuit andere bronnen, zoals apparaten en personen. Het gaat dan bijvoorbeeld om een aangifte, verhoor of melding, maar ook om bekeuringen.

HOE KUN JIJ BIJDRAGEN AAN EEN GOEDE VASTLEGGING VAN INFORMATIE EN BEWIJS?

Je kunt zelf bijdragen aan het proces-verbaal dat de politie uiteindelijk opstelt. Beschrijf zo correct, objectief en volledig mogelijk wat er gebeurd is, om de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van het onderzoek te garanderen. Noteer bij alle informatie de bron en datum. Schrijven kan met pen of digitaal, maar een verhaal inspreken en opnemen (audio of video) mag ook. Vermeld hierbij per beschreven gebeurtenis ook hoe je dit hebt waargenomen (gezien, gehoord, beredeneerd, van horen zeggen of anders). Voeg hier de eventuele (audio- of video)opnamen of tekeningen en schetsen bij die je hebt kunnen maken of hebt gekregen van andere getuigen.

“ZONDER DATA IS HET SLECHTS EEN MENING.”

EERSTE HULP BIJ OPSPORING LOGBOEK

WAT KUN JE HET BESTE IN EEN LOGBOEK
VASTLEGGEN ALS SLACHTOFFER VAN EEN
MISDRIJF, ZOALS STALKING?

LOGBOEK

In een logboek worden gebeurtenissen bijgehouden. Een logboek kan als bewijs dienen in onderzoek naar misdrijven of incidenten, bijvoorbeeld bij stalking.

STALKING

Stalking (of 'belaging') is een patroon van ongewenste en grensoverschrijdende gebeurtenissen. Wat, hoe vaak en hoe ernstig de gebeurtenissen zijn bepaalt of er sprake is van een strafbaar feit (belaging). Het woord stalking verwijst naar een bredere definitie van stalkinggedrag als probleemgedrag, waarbij een lagere ondergrens wordt gehanteerd dan bij belaging. Dan is het geëscaleerd tot strafbaar gedrag.

DADER NOG
IN DE BUURT?
BEL 112

DOE AANGIFTE OF
INFORMEER DE POLITIE
BEL 0900-8844

KENMERKEN VAN STALKING

STALKING BEGINT VAAK ONSCHULDIG, MAAR ESCALEERT. ER ZIJN ALLERLEI VORMEN:

VOORTDUREN
ONGEWENSTE
BERICHTEN

RODDELS EN
BEDREIGINGEN

SCHADE AAN
SPULLEN

BESPIEDEN OF
VOLGEN

NIET-BESTELDE
BESTELLINGEN
EN PAKKETJES

LASTIGVALLEN
FAMILIE, VRIENDEN
OF COLLEGA'S

VEILIGHEID

Houd de politie steeds op de hoogte van de stalking, maar met name als deze intensiever of heftiger wordt.

MAAK EEN VEILIGHEIDS-
PLAN OP MAAT IN
SAMENWERKING MET
POLITIE EN VEILIG THUIS.

AWARE-ALARMSYSTEEM
BIJ ERNSTIGE OVERLAST.
DRUK OP DE KNOP OM DE
POLITIE TE ALARMEREN.

IN SOMMIGE
GEVALLEN GRATIS
VERKRIJGBAAR
VIA DE POLITIE OF
VEILIG THUIS

MEER INFORMATIE
OVER STALKING?

LOGBOEK NOTEER:

WANNEER en WAAR
de activiteiten
plaatsvonden.

DATUM, TIJD, LOCATIE
en **DUUR** van de
activiteiten.

WAT is de aard van de
stalking? Bijvoorbeeld
fysiek door bespieden
of digitaal met berichtjes.

WELKE GETUIGEN zijn
er? Bijvoorbeeld burens,
vrienden, of collega's.

Leg bij iedere gebeurtenis
de (namen van)
BESTANDEN vast.
Bijvoorbeeld berichten,
foto's en opnames.

Overige
bijzonderheden en
omstandigheden.

LEG HANDELINGEN EN BERICHTEN VAST

BEWAAR ALLES
Zoals brieven, pakjes,
digitale berichten en voicemail.

**MAAK FOTO'S OF
FILMPJES VAN DE SITUATIES**
Bijvoorbeeld wanneer je stalker je
volgt, bij vernielingen of bij niet-
bestelde pakketjes. Doe dit als dat
veilig kan, dit soort acties kan
de situatie ook doen escaleren!

**NEEM (TELEFOON)
GESPREKKEN OP**
Download voor het opnemen van
telefoongesprekken de opnameapp
uit de Google Playstore of Apple Store.
Zorg dat je bij fysieke gesprekken
een voicerecorder(app) bij de hand hebt.

**BEWAAR DE
INFORMATIE VEILIG**
Alle informatie is te gebruiken
voor strafrechtelijk of civielrechtelijk
onderzoek.

Sla alles veilig en buiten bereik van
je stalker op en geef eventueel een
kopie aan iemand die je vertrouwt.

LET OP! PRIVACY

Je mag je informatie over de stalker
niet zomaar publiekelijk delen.

WEES DUIDELIJK EN REAGEER NIET

Iedere vorm van contact, positief of negatief,
kan voor een stalker een stimulans zijn.

MAAK DUIDELIJK DAT HET CONTACT MOET STOPPEN.
OP EEN MANIER DIE VOOR DE STALKER MAAR VOOR EEN
UITLEG VATBAAR IS. NEEM HIERNA ZELF GEEN CONTACT MEER
OP EN REAGEER NIET OP CONTACTPOGINGEN VAN DE STALKER.

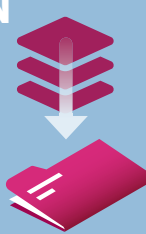
INFORMEER ANDEREN

Laat je familie, vrienden en collega's een foto
zien van de stalker. Deze kan namelijk ook via
anderen proberen contact op te nemen.

ZORG DAT IEDEREEN BEGRIJPT DAT ZE
GEEN INFORMATIE AAN DE STALKER
MOETEN GEVEN.

STAPELING VAN FEITEN

De politie kan een stalker niet arresteren zonder
overtreding van het contactverbod of strafbaar
feit, dus als de verdachte op een toegestane
plek alleen maar 'aanwezig' is.

DOOR EEN STAPELING VAN INFORMATIE KAN
DE POLITIE EEN ONDERZOEK STARTEN.

GA NA WAT DE STALKER OVER JE WEE

WAAR HAALT JE STALKER DE INFORMATIE
OVER JOU VANDAAN? BIJVOORBEELD VIA
SOCIALE MEDIA OF ROUTINES?

Pas informatie zo nodig aan. Verwijder ook
informatie, wijzig je
beveiliging en reis
samen met anderen.

OPLOSSINGEN

Oplossingen liggen niet (alleen) bij politie, maar ook bij
ketenpartners, zoals Veilig Thuis en reclassering, die
hulp en begeleiding kunnen realiseren voor stalkers
en/of slachtoffers.

Er zijn meerdere manieren om met stalking om
te gaan. In lichte gevallen kan het blijven bij het
vastleggen van afspraken. In zware gevallen kan men,
na aangifte, maatregelen opleggen of een strafzaak
aanspannen.

LET OP! STALKING IS EEN ZOGENOEMD KLACHTDELICT

Zonder aangifte kan de politie weinig anders doen
dan de veiligheid helpen verbeteren.

DADING

Bij dading kijkt men met de
dader en het slachtoffer naar
oplossingen en afspraken.

CONTACTVERBOD

Voel je je onveilig door de
dader? Dan kan mogelijk een
contactverbod worden opgelegd.

STOP-GESPREK:

De politie kan in gesprek gaan met
de verdachte als waarschuwing.

BEL 112 ALS JE DENKT DAT ER EEN MISDRIJF
PLAATSVINDT, OF ALS JE JE OP DAT MOMENT ONVEILIG VOELT.

112

SPOED?
BEL DE POLITIE

SLACHTOFFER? NEEM CONTACT OP MET VEILIG THUIS,
OOK ALS JE VERMOEDT DAT IEMAND SLACHTOFFER IS VAN
STALKING.

VEILIG THUIS
0800-2000
VEILIGTHUIS.NL

VIA HET JURIDISCH LOKET KAN MEN EEN CIVIELRECHTELIJKE
PROCEDURE STARTEN OM BIJVOORBEELD EEN CONTACTVERBOD
TE REGELEN OF SCHADE TE VERHALEN OP DE DADER.

JURIDISCH LOKET
0900-8020
JURIDISCHLOKET.NL

STALKING
IN CIJFERS
285B Sr.

IN HET WETBOEK VAN STRAFRECHT
STAAT STALKING OMSCHREVEN ALS
'HET STELSELMATIG, OPZETTELIJK EN
ONGEWENST INBREUK MAKEN OP DE
PRIVACY VAN EEN ANDER, MET HET DOEL
DE ANDER TE DWINGEN IETS TE DOEN,
IETS NIET TE DOEN OF IETS TE DULDEN
OF MET HET DOEL VREES AAN TE JAGEN'.

BRONNEN: *POLITIE, **CBS

80%

IN 80% VAN DE GEVALLEN GAAT HET
OM EEN MANNELIJKE STALKER EN EEN
VROUWELIJK SLACHTOFFER.*

~3.000

VAN 2010-2019 WAREN ER GEMIDDELD
ONGEVEER 3.000 REGISTRATIES VAN
STALKING PER JAAR. IN 2019 WAREN
DIT ER ZELFS MEER DAN 4.000.**

>50%

NA EEN GESPREK MET DE POLITIE STOPT
MEER DAN DE HELFT VAN DE STALKERS
MET STALKING.*

ANNO
2000

SINDE HET JAAR 2000 KENT NEDERLAND
EEN ANTISTALKINGSWET, OOK WEL
DE WET BELAGING.

CONTENT
Arnout de Vries
Shanna Wemmers

CONTACT
arnout.devries@tno.nl

TNO innovation
for life

EERSTE HULP BIJ OPSPORING SIGNALEMENT

HOE ONTHOUD JE HET BEST HOE EEN DADER
ERUITZIET EN HOE DEEL JE EEN SIGNALEMENT?

IS DE SITUATIE
BEDREIGEND?
BEL 112

GEEN SPOED?
BEL
0900-8844

WAARNEMEN

EEN GOED SIGNALEMENT HELPT
ENORM BIJ DE OPSPORING
VAN DADERS.

Met een signalement beschrijf of
visualiseer je hoe iemand eruitziet.
Het gaat hierbij om
UITERLIJKE KENMERKEN, zoals:

Gezicht Lengte Gewicht
Haarkleur Haardracht Kleding

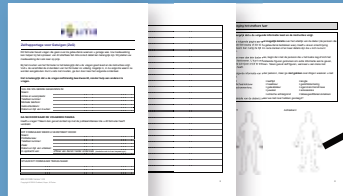
WAT IS EEN OVERVAL?
Een overval of beroving is
diefstal met geweld.

SIGNALEMENT MAKEN

LET OP!

Maak zo direct mogelijk een signalement. Doe dit zonder
hulp van anderen. Zij kunnen je beïnvloeden.

Er zijn verschillende manieren om een signalement
te maken. Dit kan met een omschrijving en met een
(digitale) tekening. De politie gebruikt het ZeG-formulier,
maar je kunt ook zelf tekenen of een app gebruiken.

TIP

Geef zo veel mogelijk details over het uiterlijk
van de dader. Beschrijf zijn of haar kenmerken
en geef als het kan aan met een pijl waar ze
zich op de dader bevinden.

LET OP!

Als je ergens onzeker over
bent, zeg dat er dan bij.

KENMERKEN PER DADER		Geslacht	Afkomst	Huidskleur	Leeftijd	Lengte	Postuur
Gewicht	Gelaatskenmerken	Hoofdvorm	Kleur ogen	Taal	Accent	Spraak	Huidvlekken
Littekens	Huidversieringen	Gezichtsbeharing	Accessoires	Kleding	Haardracht	Haarkleur	

ALGEMENE GEGEVENS

- Type misdrijf
- Datum
- Tijdstip
- Locatie
- Totaal aantal daders

MEERDERE DADERS?

Vul voor ieder een apart formulier in. Begin met
wat je het beste kunt **HERINNEREN**.

COMPOSITIETEKENING

Misschien zie je de verdachte zo voor je, maar kun je
het zelf niet goed tekenen. Dan kan de politie je vragen
voor een fotoconfrontatie of compositietekening.

VOERTUIGEN & VOORWERPEN

Beschrijf of teken zo veel mogelijk details
over elk voertuig of voorwerp dat bij de
gebeurtenis betrokken was, zoals een scooter,
auto, wapen of sieraad. Zie hieronder een
aantal voorbeelden waar je op kunt letten:

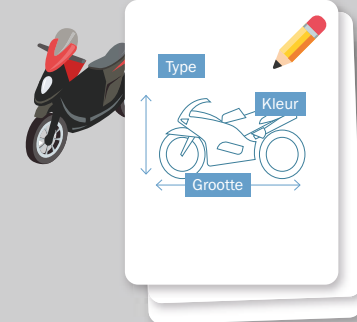
VOORWERP

Type
Grootte
Vorm
Kleur
Merk
Materiaal
Andere details

VOERTUIG

Type
Grootte
Vorm
Kleur
Merk en model

Nummerplaat
Kleur van de nummerplaat
Snelheid
Aantal deuren
Andere details

TIP MEERDERE FORMULIEREN

MEERDERE VOORWERPEN?

Vul voor alles een apart formulier
in. Begin met wat je het beste kunt
herinneren.

WIE OF WAT ZAG JE WAAR?

- Gebruik een kaartenapp zoals
Google Maps.
- Wijs met een speld op de kaart
aan waar jij, de dader en
eventuele anderen stonden.
- Geef de speld een naam met
een label als:
slachtoffer dader getuige
- Sla het op en maak een foto of
screenshot of beschrijf het zo
goed als mogelijk.
- Gebruik de foto of het
screenshot om aan te geven
waar de dader is heengevlucht.

OMSTANDIGHEDEN

**BEN JE SLACHTOFFER
VAN EEN OVERVAL?**
DOE AANGIFTE
BIJ DE POLITIE.

**BEN JE GETUIGE
VAN EEN OVERVAL?**
MAAK EEN MELDING
BIJ DE POLITIE.

**BIJ SPOED
BEL 112**

POLITIE
0900-8844
www.politie.nl/aangifte-of-melding-doen

SIGNALEMENTEN IN CIJFERS

1 GEHEEL

MENSEN SLAAN GEZICHTEN ALS EEN
GEHEEL OP, DAT HEET 'HOLISTISCH'. LOSSE
ONDERDELEN VAN EEN GEZICHT, ZOALS
EEN NEUS, MOND EN OGEN, ZIJN DAAROM
MOEILIK TERUG TE HALEN.*

BRONNEN: *FROWD ET AL. (2005), **POLITIE, ***WALHOUT (2016)

8-10

GEMIDDELD OMSCHRIJFT EEN GETUIGE ACHT
TOT TIEN (AL DAN NIET UNIEKE) KENMERKEN
VAN DE DADER.**

15%

UIT ONDERZOEK BLIJKT DAT BIJ 15% VAN
DE AANGEHOUDEN VERDACHTEN EEN
COMPOSITIETEKENING HEEFT BIJGEDRAGEN
AAN HET OPLOSSEN VAN DE ZAAK.***

20% ↓ 3%

ALS DE COMPOSITIETEKENING DIRECT WORDT
GEMAAKT, WORDT DE PERSOON IN 20% VAN
DE GEVALLEN HERKENND DOOR BEKENDEN. NA
EEN PAAR DAGEN NEEMT DIT AF TOT 3%.*

4%

HOEWEL DE MISDAAD DAALT, STIJGT HET
AANTAL OVERVALLEN LICHT MET 4%.**

CONTENT
Arnout de Vries
Shanna Wemmers

CONTACT
arnout.devries@tno.nl

TNO innovation
for life

EERSTE HULP BIJ OPSPORING INTERVIEW

**WAT KUN JE HET BESTE DOEN ALS JE GETUIGEN
WILT INTERVIEWEN NA EEN MISDRIJF, ZOALS
BRANDSTICHTING?**

**DADER NOG
IN DE BUURT?
BEL 112**

**DOE AANGIFTE OF
INFORMEER DE POLITIE
BEL 0900-8844**

2 HET INTERVIEW INTRODUCEREN
Informeert de getuige vooraf over het waarom van het interview. Vertel ook wat je met de informatie doet. Dat voorkomt verrassingen achteraf.

**BLIJFT IEMAND
LIEVER
ANONIEM?**

Wijze deze persoon dan op:
MeldMisdaadAnoniem.nl

**MELD MISDAAD
ANONIEM
BEL 0800-7000**

3 HET INTERVIEW UITVOEREN
Zorg voor een goede voorbereiding op het gesprek. Zo houd je het interview zakelijk en professioneel.

STEL OPEN VRAGEN

Om zo veel mogelijk informatie te verzamelen, kun je het beste open vragen stellen, vragen waar de getuige bijvoorbeeld niet met 'ja' of 'nee' op kan antwoorden.

VAT HET GESPREK SAMEN

Geef af en toe en zeker aan het einde van het gesprek een samenvatting van wat je hebt gehoord. Dit kan misverstanden voorkomen.

REFLECTEER OP GEVOEL

Wanneer iemand bepaalde emoties toont, kan het goed zijn om deze emoties expliciet te benoemen.

VRAAG DOOR

Als je denkt dat iemand meer weet of als iets je nog niet duidelijk is, dan moet je doorvragen.

TIP

Heeft de getuige iets gezien? Laat de getuige dit tekenen.

4

INFORMATIE IN KAART BRENGEN

De zeven W's helpen om de juiste vragen te stellen en daarmee de feiten vast te stellen.

WAT?

Wat is er precies gebeurd?

WIE?

Wie zijn er betrokken?

WAAR?

Waar is het gebeurd?

WANNEER?

Wanneer is het gebeurd?
Vraag naar dag/datum/tijdstip.

WELKE WIJZE/HOE?

Hoe is het gebeurd?

WAARMEE?

Waarmee is het misdrijf gepleegd?

WAAROM?

Waarom denkt de getuige dat het is gebeurd? Wat is een mogelijk motief?

BELANGRIJKE KENMERKEN VASTLEGGEN

Vraag de getuige nádat hij of zij het hele verhaal heeft verteld om een aantal details. Deze hebben invloed op de bruikbaarheid van het interview.

6

VASTSTELLEN WAAR JE GEWEEST BENT

Teken of schrijf op waar je langs bent geweest en kijk waar je eventueel nog langs kan gaan.

TIP

Geef ook op een kaart aan waar je bent geweest. Hierdoor ziet de politie direct welke adressen je al hebt gehad.

VOORBEREIDING OP HET INTERVIEW

DOEN

ZORG DAT JE ALLES IN OVEREENSTEMMING DOET MET DE GETUIGE. Zeg bijvoorbeeld: 'Ik zou nu willen beginnen met het interview, is dat goed?'

LEG HET DOEL VAN HET GESPREK UIT. Doe dit volledig en duidelijk.

HOUD DE INLEIDING VAN JE INTERVIEW KORT. Vertel alleen wat noodzakelijk is. Vertel wie je nog meer spreekt.

GEEF AAN DAT DE GETUIGE DE TIJD KAN NEMEN OM TE ANTWOORDEN en altijd tussendoor vragen mag stellen of een pauze kan nemen.

NIET DOEN

WEES NIET DWINGEND. Zeg niet: 'We gaan nu beginnen met het interview.' Verplicht de getuige niet om te antwoorden op elke vraag.

KOM NIET BINNEN BIJ DE GETUIGE ZONDER DAT DEZE HIER TOESTEMMING VOOR GEEFT.

BEGIN NIET MET HET INTERVIEW ALS DE GETUIGE VAN SLAG IS. Probeer dit eerst samen op te lossen of kom later nog eens langs.

VERMIJD LANGE INLEIDINGEN. Een veelede getuige haakt af.

KIJK IEMAND NIET DE HELE TIJD RECHT IN DE OGEN. Dit kan intimiderend overkomen. Maak wel regelmatig oogcontact.

TIJDENS HET INTERVIEW

DOEN

STEL OPEN VRAGEN. Bijvoorbeeld: 'Hoe zou u het uiterlijk van de verdachte omschrijven?'

HOUD TIJDENS HET GESPREK KORTE STILTES, zo krijgt iemand meer tijd om over een antwoord na te denken.

BENOEM HET ALS JE MERKT DAT IEMAND EMOTIONEEL IS. Probeer erachter te komen wat er aan de hand is. Bijvoorbeeld: 'Is er iets?' en 'Waar heeft u nu behoefte aan?'

MAAK TIJDENS HET GESPREK AANTEKENINGEN. Dit zorgt ervoor dat je makkelijk terug kan gaan in het gesprek.

HERHAAL AF EN TOE EEN DEEL VAN DE GETUIGE, OM MEER TE WETEN TE KOMEN. Bijvoorbeeld: 'Een ruzie, zei u?'

NIET DOEN

STEL GEEN STURENDE/GESLOTEN VRAGEN. Bijvoorbeeld: 'Had de verdachte blond haar en een pet op?'

PRAAT NIET DOOR IEMAND HEEN. De getuige klappt zo misschien dicht.

DOE GEEN AANNAMES. Vraag dingen nog even na en neem niet voor lief dat het wel zus of zo zal zijn.

SCHRIJF NIET ALLES OP WAT DE GETUIGE ZEGT. Hierdoor verlies je de aandacht tijdens het gesprek. Als het kan, neem het gesprek dan op.

DWING DE GETUIGE NIET OM ZICH DINGEN TE HERINNEREN OF TE VERTELLEN.

7

MAAK EEN DOSSIER EN DEEL HET MET POLITIE

Voeg alle informatie samen zodat je het kan delen met de politie.

NOTEER DE GEGEVENS VAN DE GETUIGE(N)
Naam | Achternaam | Adres | Telefoonnummer

MAAK EEN DOSSIER

Voeg alle aantekeningen, opnames en andere materialen samen.

DOE EEN MELDING VIA POLITIE.NL
OF BEL NAAR **0900-8844**
EN MAAK EEN AFSpraak.

BRANDSTICHTING 60%

MEER DAN 60% VAN DE BUITENBRANDEN WORDT VERoorZAakt DOOR BRANDSTICHTING.**

8 MIN

HET DUURT ONGEVEER 8 MINUTEN VOORDAT DE BRANDWEER TER PLAATSE IS.*

157 Sr.

VOLGENS ART. 157 UIT HET WETBOEK VAN STRAFRECHT GELDT EEN MAXIMALE STRAF VAN 12 JAAR EN EEN GELDBOETE VAN DE VIJFDE CATEGORIE.

~5.000

PER JAAR ZIJN ER DUIZENDEN AANGIFTES VAN BRANDSTICHTING. IN 2020 WAREN DAT ER ONGEVEER 5.000.*

1.000

ER WORDEN JAARLIJKS HONDERDEN SLACHTOFFERS VAN BRANDSTICHTING DOOR SLACHTOFFERHULP GEHOLPEN. IN 2020 WAREN DAT ER ONGEVEER 1.000.**

BRONNEN: *SLACHTOFFERHULP NEDERLAND, **CBS

CONTENT

Arnout de Vries
Shanna Wemmers
Isa Dam

CONTACT

arnout.devries@tno.nl

TNO innovation
for life

EERSTE HULP BIJ OPSPORING AUDIO(VISUEEL) OPNEMEN

BIJ SOMMIGE DELICTEN WORDT VOORAL GESPROKEN, ZOALS BIJ CHANTAGE. JE HEBT DUS PAS BEWIJS ALS JE DIT OPNEEMT. MAAR WAT MAG WEL EN WAT NIET?

DADER NOG
IN DE BUURT?
BEL 112

IN ALLE ANDERE
GEVALLEN
BEL 0900-8844

HOE MAAK JE EEN GOEDE OPNAME VOOR BEWIJS IN HET ONDERZOEK?

OPNAMEAPPARATUUR IS STEEDS KLEINER EN BETER BESCHIKBAAR

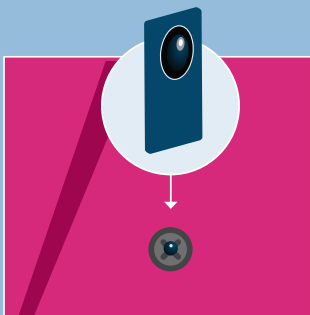
CAMERA'S

Kleine camera's met nachtzicht en bewegingsdetectie kun je praktisch overal ophangen. Deze werken bijvoorbeeld via:

Wi-Fi Bluetooth ZigBee

LENZEN EN MICROFOONTJES

En er zijn ook speciale lenzen of microfoontjes te koop. Deze kun je gebruiken voor betere verstaanbaarheid of zichtbaarheid.

VERBORGEN APPARATUUR

Apparatuur kan verstopt zitten in alledaagse gebruiksvoorwerpen, zoals:

Pen Knoopje USB-stick Ketting

LET OP!

Neem je niet deel aan het gesprek dat je opneemt? Dan kan men je beschuldigen van af luisteren.

LET OP!

Of je mag opnemen hangt altijd af van de situatie. Thuis iets opnemen is alweer anders dan buiten, waar je rekening moet houden met de privacy van anderen. Soms staat expliciet aangegeven dat opnemen verboden is.

CHANTAGE

Chantage is het onwettig afdwingen om iets te doen, bijvoorbeeld logincodes, geld of goederen afgeven of iets onvrijwillig ondertekenen. Vaak gebeurt dit onder dreiging, met geweld of met het verklikken van een geheim.

APPARATUUR PLAATSEN

AUDIO EN VIDEO MOET JE TACTISCH PLAATSEN EN RICHTEN!

RICHT HET APPARAAT NAAR DE SPREKER

JE KUNT DE APPARATUUR OVERAL KWIJT, BIJVOORBEELD IN JE KLEDING, ACHTER JE OOR OF IN JE HAAR. DIT HANGT VAN DE PLAATS VAN HET GESPREK AF.

LOCATIE BINNEN

Ga je naar een club? Dat betekent veel lawaai. Mensen praten daar meestal richting elkaars oren. Plaats het microfoontje dan achter je oor of in je haar.

TIP ZORG VOOR LUCHT

Er moet lucht bij de microfoon kunnen komen om het geluid te verwerken.

LOCATIE BUITEN

Is het buiten en waait het? Scherm de microfoon dan af tegen de wind met kleding, een windkap of schuim.

TIP VOORKOM RUIS

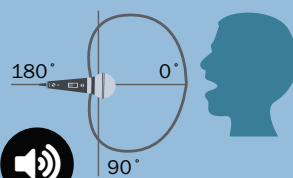
Zorg dat er niets langs de microfoon schuurt, zoals kleding, haar of wind.

LET OP! DATUM & TIJD INSTELLEN

Stel de tijd en datum van je opnameapparatuur goed in. Synchroniseer deze bijvoorbeeld met de atoomklok (<https://www.dewereldklok.nl/tijd/nederland/>).

TIP SPRAAKSTURING

Sommige opnameapparatuur is te activeren met sleutelwoorden.

JUISTE MICROFOON EN INSTELLING

Is er niet veel ruis op de achtergrond en weet je waar het geluid vandaan zal komen? Gebruik dan een richtmicrofoon.

JUISTE CAMERA, LENS EN INSTELLINGEN VOOR EEN BRUIKBARE KWALITEIT

Kies passende resolutie en visuele eigenschappen, zoals nachtzicht voor filmen in het donker.

JURIDISCH KADER

Stiekem gesprekken opnemen mag, maar onder voorwaarden.

IN ART. 139A SR EN VERDER IS VASTGELEGD DAT HET VOOR BURGERS MEESTAL IS TOEGESTAAN OM GESPREKKEN ZONDER GEVOELIGE INHOUD OP TE NEMEN. JE MOET DAN WEL DEELNEMEN AAN HET GESPREK, OF DE OPNAME UITVOEREN IN OPDRACHT VAN EEN DEELNEMER.

Je neemt zelf deel aan het gesprek, of je hebt laten weten dat je het opneemt.

Je mag audio-opnames niet zomaar met anderen delen. Dat is een inbreuk op de privacy. Delen met de politie mag wel.

Het doel van de opname, zoals het verzamelen van bewijs voor een misdrijf, moet in verhouding staan tot de inbreuk op de privacy.

De opname moet niet langer zijn dan nodig, maar wel de volledige situatie objectief in beeld brengen. Gebruik daarom de gehele onbewerkte opname als bewijs.

OPNEMEN MET APPS

Installeer een opname-app op je telefoon en let hierbij op de kwaliteit. Die verschilt per app.

TIP: TEST JE APPARATUUR VOOR JE GAAT OPNEMEN.

LET OP! (RAW) BESTAND

De app moet de opnames opslaan als ruwe bestanden (RAW) en niet comprimeren.

LET OP! BEWAAR HET ORIGINEEL

Bewaar altijd de originele opnames. Bij bewerkte opnames kan de politie niet zomaar zien of die is gemanipuleerd.

TELEFOON- OF VIDEOGESPREKKEN

Er zijn ook apps voor het opnemen van (digitale) telefoon- of videogesprekken. Zoek in de applicatiewinkel naar 'call recorder app'.

Veel digitale (video)communicatie-apps hebben een ingebouwde opnamefunctie ('record'). Op internet vind je allerlei (gratis) apps die kunnen opnemen.

TIP: HOUD REKENING MET DE RELATIE

Ook een opname die aan alle voorwaarden voldoet kan de vertrouwensrelatie schaden, thuis of op het werk.

TIP: VERMOED JE DAT IEMAND OPNAMES VAN JE HEEFT?
Vraag waarom en sluit misbruik uit.

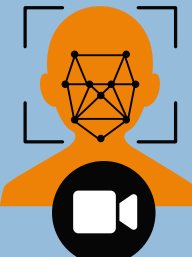
STEMHERKENNING

Forensische experts kunnen stemgeluiden identificeren door bijvoorbeeld stemhoogte, snelheid, woordkeuze en accent te vergelijken. Heb jij een opname van voldoende kwaliteit, dan kan men deze vergelijken met de stem van de verdachte om na te gaan of het om dezelfde persoon gaat.

GEZICHTSHERKENNING

Er is steeds meer gezichtsherkenningssoftware met apps of op sociale media. Toch kunnen we dit beter overlaten aan professionals, omdat de kans op foutieve herkenning grote gevolgen kan hebben. Het plaatsen van iemands foto of andere persoonsgegevens zonder toestemming is een schending van de privacy volgens de Wet bescherming persoonsgegevens.

CHANTAGE IN CIJFERS

318 & 319 Sr.

IN ART. 318 EN 319 VAN HET WETBOEK VAN STRAFRECHT ZIJN AFDERSING EN AFDREIGING VASTGELEGD ALS CHANTAGE. DIT HOUDT IN DAT IEMAND ZICHZELF 'WEDERRECHTELIJK' WIL BEVOORDELEN DOOR IEMAND TE BEDREIGEN MET HET OPENBAREN VAN BELASTENDE INFORMATIE (AFDERSING), OF MET (DREIGEN MET) GEWELD (AFDREIGING).

BRONNEN: *CBS, **ENCYCLOPEDIA OF ACOUSTICS (1997)

x2

HET AANTAL ZAKEN VAN AFDERSING EN AFDREIGING IS SINDS 2010 VERDUBBELD VAN ONGEVEER 1.000 NAAR RUIM 2.000 ZAKEN IN 2020.*

<50%

MINDER DAN DE HELFT VAN ALLE AFDERSING EN AFDREIGING WORDT OPGEHOLD. IN 2020 WAS DIT ONGEVEER 20%.*

80Hz - 500Hz

BIJ SPRAAK VERSCHILT DE GEMIDDELTE FREQUENTIE VAN EEN STEM PER SEKSE EN LEEFTIJD. BIJ MANNEN IS DAT MEESTAL 80-160 HZ, BIJ VROUWEN 170-340 HZ EN BIJ JONGERE KINDEREN 250-500 HZ.**

97%

DEEPFACE, DE HUIDIGE GEZICHTSHERKENNINGSTECHNOLOGIE, IS TOT EN MET 97% ACCURAAT IN DE HERKENNING VAN MENSELIJKE GEZICHTEN OP DIGITALE AFBEELDINGEN.

CONTENT
Arnout de Vries
Shanna Wemmers

CONTACT
arnout.devries@tno.nl

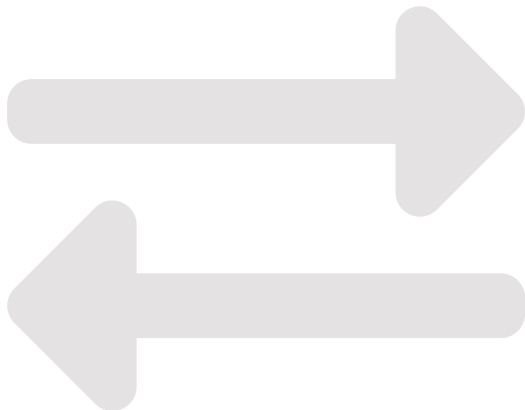
TNO innovation
for life

HERLEIDEN

5

WAT IS HERLEIDEN?

In onderzoek naar strafbare feiten is het van belang informatie te checken bij de bron en personen te herleiden tot hun ware identiteit. Bij twijfel aan betrouwbaarheid van informatie of personen is het goed om een informatie-check uit te voeren.

Er is een aantal manieren om informatie te herleiden. In dit hoofdstuk worden twee methoden besproken:

- 5.1 Verifiëren (checken): vaststellen van de betrouwbaarheid van informatie
- 5.2 Identificeren: vaststellen van iemands ware identiteit

Maak geen persoonsgegevens openbaar, zoals via sociale media. Mogelijk wordt dit binnenkort strafbaar gesteld (dit heet doxing). Ook het openbaar uiten van een verdenking kan strafbaar zijn (smaad of laster). En deel geen aannames uit je onderzoek, omdat dit grote consequenties kan hebben voor betrokken personen.

WAAROM HERLEIDEN?

Alleen als informatie rechtmatig en betrouwbaar is verkregen kan die bijdragen aan de opsporing. Als er strafbare feiten zijn gepleegd zijn er altijd veel aannames of geruchten, nog even los van de huidige desinformatie die (per ongeluk of expres) wordt verspreid. Wanneer is iets een feit of bewijs? Hoe is de informatie tot stand gekomen? Is de informatie tot de bron te herleiden en is die bron niet gemanipuleerd?

HERLEIDEN & POLITIE

De politie zal bij het vastleggen van informatie, zoals bij een aangifte of melding, graag willen weten hoe zeker je bent van je zaak. Heb je informatie uit bepaalde bronnen kunnen verifiëren of de ware identiteit van een verdachte kunnen vaststellen? Met het oog op de trend naar desinformatie helpt het om meerdere informatiekanalen te raadplegen, of indien mogelijk de bron zelf te bevragen. Als er opsporingsindicaties zijn van een verdachte, zoals een telefoonnummer of e-mailadres, is het soms mogelijk om via het internet meer informatie te verzamelen over zijn of haar identiteit.

HOE KUN JIJ BIJDRAGEN AAN HET HERLEIDEN VAN INFORMATIE?

Je kunt zelf bijdragen aan het proces-verbaal waarin de politie ook noteert hoe je informatie is waargenomen en vastgelegd. De politie moet altijd zelf controleren of die informatie rechtmatig is verkregen en betrouwbaar is, voordat die geldt als bewijs. Het helpt als je informatie kunt aanleveren die bijdraagt aan de vaststelling hiervan, bijvoorbeeld door aan te geven welke stappen je hebt ondernomen om informatie te verifiëren, inclusief de bijbehorende documentatie over wat je toen aantrof.

Dit hoofdstuk biedt informatie en handvatten om zo goed mogelijk bij te dragen aan het herleiden van informatie.

“BEGIN BIJ HET BEGIN: DE BRON.”

EERSTE HULP BIJ OPSPORING VERIFIËREN

WELKE INFORMATIE KUN JE VERTROUWEN
BIJ EEN ACUTE (GROOTSCHALIGE) CRISIS?

ERNSTIGE SITUATIE DIE
SNEL ESCALEERT
BEL 112

DOE AANGIFTE OF
INFORMEER DE POLITIE
BEL 0900-8844

CRISIS

Een crisis is een noodsituatie die voor (grote) problemen zorgt. Bij een acute crisis, zoals een aanslag of een overstroming, ontstaat zo'n situatie heel plotseling.

INFORMATIE

Een goed beeld van de crisissituatie is essentieel voor een effectieve inzet van de hulpdiensten, of voor de opsporing.

DESINFORMATIE

ER ZIJN OOK MENSEN DIE MISBRUIK MAKEN VAN DE CHAOTISCHE SITUATIE RONDOM EEN CRISIS.

Mensen die hulp nodig hebben of bang zijn vormen een gemakkelijke prooi voor online en offline oplichters.

NEPNIEUWS

Steeds vaker sturen mensen nepnieuws de wereld in. Dat is niet zomaar strafbaar, maar kan wel heel vervelende gevolgen hebben.

Soms plaatst iemand voor de lol een 'valse vermissing' online. Dit belast bijvoorbeeld de hulpdiensten onnodig, omdat het afleidt van de plekken waar echte (spoed)hulp nodig is.

ACUUT HANDELEN

Een crisis zaait paniek en verwarring. Er is meestal directe actie nodig om de schade te beperken. Vaak is er niet genoeg informatie om een goed beeld te krijgen van de situatie. Die informatie is nodig om te bepalen hoe te handelen.

JIJ KUNT HIERIN BIJDAGEN!

VALSE DIENSTEN

Criminelen doen zich soms voor als hulpdienst. Zij verzinnen iets waarbij er zogenaamd (directe) actie is vereist, bijvoorbeeld een betaling, informatieverzoek of test. De echte reden is dan bijvoorbeeld inbreken in de woning, of verzamelen van informatie voor andere fraudes.

DONATIEFRAUDE

Bij een grote crisis vragen allerlei organisaties om geld, zoals Artsen zonder Grenzen of het Rode Kruis. Criminelen gebruiken die crisis door donaties te vragen via neporganisaties en -websites.

VALSE PRODUCTEN

Iedere crisis leidt tot een vraag naar bepaalde producten. In de coronacrisis waren mondkapjes, desinfectiemiddel en wc-papier schaars. Bij natuurrampen gaat het meer om levensreddende medicatie, voedsel of materialen.

TROLLEN

Een internetrol is een iemand die schokkende of valse berichten plaatst op sociale media. Om onrust te zaaien, een discussie te verstoren of gewoon om mensen boos of verdrietig te maken.

MELD VALSE SOCIALEMEDIABERICHTEN

Zie je valse berichten op sociale media? Meld dit altijd ook bij het platform zelf. Het platform kan immers berichten of afzenders verwijderen.

WAT MOET JE DOEN BIJ VERDACHTE CONTACTEN?
Kijk voor online misdrijven bij: [EHB INTERNETSPOREN](#)

VERIFICATIE

EEN CRISIS IS GEEN MOMENTOPNAME. DE EFFECTEN KUNNEN OOK NOG LATER VOOR SCHADE, LETSEL OF VERSTORINGEN ZORGEN. MAAR DE EERSTE MOMENTEN ZIJN ESSENTIEEL.

BESCHERM JEZELF EN KIJK WELKE INFORMATIE JIJ KUNT VERIFIËREN, FALSIFICEREN EN VERZAMELEN VOOR EEN GOED INFORMATIEBEELD.

LET OP! FRAUDE KAN OVERAL

Fraude is overal: online, telefonisch en in de fysieke wereld.

LET OP! HANDEL NIET OVERHAAST

Mensen of organisaties kunnen je emotioneel onder druk zetten om gelijk te handelen op een (spoed)vraag of -oproep.

LEG ZO VEEL MOGELIJK INFORMATIE (VEILIG!) VAST. Bijvoorbeeld door screenshots en een omschrijving van de situatie, tijd en bron. Zie ook: [EHB INTERNETSPOREN](#)

WAT KAN JE ZELF ONDERZOEKEN?

VALSE PRODUCTEN

CONTROLEER HET WEBADRES EN DE AANBIEDER OP ECHTHEID

Frauduleuze organisaties worden vaak vlak na een crisis opgericht. Webshops eindigen meestal niet op .net of .org.

CONTROLEER DE BETALINGSMETHODE

Legitieme organisaties vragen meestal niet om virtueel geld en cadeaubonnen. Internationale organisaties bieden veelal de mogelijkheid om met een creditcard te betalen.

LET OP! OPLICHTING AAN DE DEUR

Legitieme hulpdiensten zullen nooit huis-aan-huisverkoop van hulpgoederen doen.

DONATIEFRAUDE

CONTROLEER PERSONEN EN ORGANISATIES

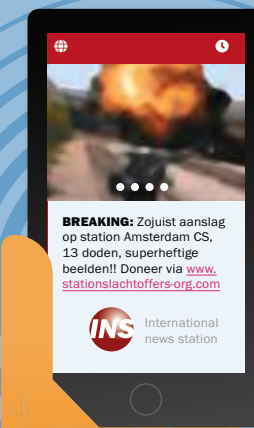
Neem (telefonisch) contact op met een vertrouwde organisatie of aanbieder om te checken of het gaat om een imitatie.

LET OP! HET WEBADRES VAN EEN GOED DOEL

Goede doelen eindigen meestal op .org, en NIET op .com, .co.uk.

TIP: CONTROLEER DOMEINNAAM

Check de domeinnaam met [WHOIS.com](#) voor achtergrondinformatie.

TIP: GELOOF NIET ALLE MEDIA ZOMAAR

Wacht op berichten van de autoriteiten.

VALSE DIENSTEN

CONTROLEER DE TIMING

Criminelen creëren nogal eens een emotioneel verhaal dat past bij een crisis. Komen ze aan de deur, maar ken je de organisatie of het goede doel niet, dan kan het gaan om fraude. Geef dus nooit zomaar geld.

NEPNIEUWS

CONTROLEER DE BRONNEN

Komt het nieuws uit actuele en betrouwbare bronnen?

CONTROLEER DE AUTEUR

Via de website of zoekmachine kun je snel nagaan of iemand thuis is in een onderwerp.

TIP: CONTROLEER BEELDMATERIAAL

Controleer de afbeeldingen en filmpjes op eigenschappen met deze tools:

AFBEELDINGEN: Send to EXIF Viewer Plugin
VIDEO: YouTube dataviewer
LOCATIE VAN VIDEO: YouTube Geosearch tool

TIP: NEPNIEUWS IDENTIFICEREN MET GOOGLE CHROME

Gebruik 'TrustedNews' voor Google Chrome om sneller nepnieuws te identificeren, of 'The Open Mind Chrome extension'.

CRISIS IN NEDERLAND

In Nederland gaat het alarm af als er een crisis is. Wat moet je dan doen?

GA DIRECT NAAR BINNEN. SLUIT RAMEN EN DEUREN.

Kijk of luister naar de plaatselijke calamiteitenzender.

[crisis.nl/nl-alert](#)

VOORBEREIDEN OP EEN CRISIS

Rampen komen vaak onverwacht. Wees voorbereid. Stel een noodpakket samen met houdbaar eten, drinken en andere primaire levensbehoeften.

BEN JE OPGELICHT? DOE AANGIFTE BIJ DE POLITIE

[POLITIE.NL](#)
0900-8844

HEB JE VERMOEDENS OVER DE BETROUWBAARHEID VAN ORGANISATIES OF BERICHTEN? MELD JE VERMOEDEN BIJ:

[FRAUDEHELPDESK.NL](#)
088-7867372

VALSE INFORMATIE IN CIJFERS

326 Sr.

ARTIKEL 326 VAN HET WETBOEK VAN STRAFRECHT BESCHRIJFT OPLICHTING ALS EEN VORM VAN STRAFBAAR BEDROG.

>80%

VAN DE INTERNETGEBRUIKERS ZEGT 86% WELKE NS NEPNIEUWS TE HEBBEN GELOOFD.*

10% NEP

10% VAN ALLE SOCIALEMEDIA-ACCOUNTS IS NAAR SCHATTING NEP.**

1 op 5

1 OP DE 5 NEDERLANDSE WEBSHOPS IS ONBETROUWBAAR.***

\$135 MLN

HET VALSE GOEDE DOEL NEW ERA HEEFT IN DE VIJF JAAR VAN ZIJN BESTAAN \$135 MILJOEN OPGEHAALD.****

BRONNEN: *CIGI, **STATISTICA, ***CONSUMENTENBOND, ****THE PHILADELPHIA INQUIRER

CONTENT
Arnout de Vries
Shanna Wemmers

CONTACT
arnout.devries@tno.nl

TNO innovation
for life

EERSTE HULP BIJ OPSPORING IDENTIFICEREN

WAT KUN JE DOEN ALS SLACHTOFFER VAN
BIJVOORBEELD DISCRIMINATIE DOOR EEN
ONBEKENDE DADER?

DADER NOG IN
DE BUURT?
BEL 112

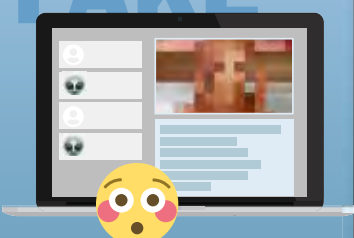
DOE AANGIFTE OF
INFORMEER DE POLITIE
BEL 0900-8844

DISCRIMINATIE, SMAAD EN LASTER

Discriminatie is het niet gelijk behandelen van gelijke gevallen. Dat is strafbaar. Volgens het Wetboek van Strafrecht geldt dit voor discriminatie vanwege ras, geslacht, godsdienst of levensovertuiging, seksuele gerichtheid en handicap.

Etniciteit Geslacht Gerichtheid
Levensbeschouwing Handicap
Uiterlijk

DEEP FAKE

BELEDIGING, SMAAD EN LASTER

SMAAD is opzettelijk iemand of meerdere mensen in woord en beeld in een kwaad daglicht zetten, dan wel het besmeuren van iemands eer of goede naam, met het doel dit in de publiciteit te brengen.

LASTER is iemand beschuldigen op basis van leugens of duidelijk onware verklaringen.

BELEDIGING is geen misdrijf op zichzelf, maar kan wel duiden op een misdrijf. Melden van een belediging kan altijd bij de politie.

Enorme klootzak,

Wij waarschuwen jouw!
We maken je helemaal kapot!!
Dit moet nu stoppen, anders
loopt het fout met jouw en je
soortgenoten af. Iemand zal je
djoeken en je zal stoppen met
ademen....

- Haatclub

IDENTITEIT

Soms kun je achterhalen wie de dader is op basis van bijvoorbeeld een e-mailadres. Probeer in elk geval zo veel mogelijk over de dader te weten te komen.

VERZAMEL INFORMATIE
Ziet dit eruit als een haatmisdrijf?
Leg die informatie dan vast.

Veel discriminatie, smaad of laster gebeurt anoniem, zeker op internet, maar ook op straat is de dader niet altijd bekend.

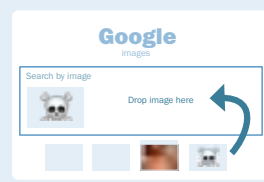
IEMANDS IDENTITEIT ONLINE ACHTERHALEN

Veel mensen denken dat ze online anoniem zijn. Zelfs zonder hun echte naam kun je soms uitvinden om wie het gaat. Gebruik slimme zoektermen op Google op basis van hun (sociale media)profiel.

ZOEKEN NAAR AFBEELDINGEN

Gebruik Google Image Reverse Search als je wilt weten waar afbeeldingen nog meer voorkomen.

SLIM ZOEKEN MET "SEARCH OPERATORS"

"...."	"Zoekterm"	Zoektermen of zin komen precies zo voor	site:	Wilders Site:Nu.nl	Zoeken in specifieke website of bron
OR	bende OR club	Een van beide komt in ieder geval voor	related:	related:discriminatieforum.nl	Geef websites die gerelateerd zijn aan
AND	illegaal AND vuurwerk	Allebei moeten in combinatie voorkomen	AROUND(X):	Discriminatie AROUND(4) Twitter	Woorden moeten voorkomen en niet te ver (bijv. 4 woorden) uit elkaar staan
-	Ajax-schoonmaakmiddel	Exclusief combinatie zoekterm na minteken	filetype:	Type:pdf	Zoek alleen in relatie tot bestandstype, zoals pdf
+	Jan+Janssen	Allebei moeten in combinatie voorkomen	intext:	intext:dood	Zoek alleen in de bodytekst van de website
*	Ajax * Amsterdam	Wildcard combineert met extra zoektermen	Cache:	Cache:NOS.nl	Meest recent bewaarde versie van website, zoals NOS.nl
0	Doods(verwensing of -bedreiging)	Een van beide komt in ieder geval voor	Define:	Define:opruiling	Wat betekent bijvoorbeeld [opruiling]

IDENTIFICEREN

BEN JE SLACHTOFFER VAN MEERDERE MISDRIJVEN EN WEET JE NIET ZEKER OF HET OM DEZELFDE DADER(S) GAAT? OF GEBRUIKT DE DADER MISSCHIEN MEERDERE IDENTITEITEN?

Breng de kenmerken van ieder misdrijf in kaart. Misschien vind je zo een verband tussen misdrijf en dader.

PROFIELKENMERKEN

DEZE INFORMATIE STAAT VAAK IN DE HEADER

WAAR IS HET GEBEURD?
Medium Thuis/openbaar Adres Binnen/buiten

WANNEER IS HET GEBEURD?
Dag Datum Pleegtijd(spanne)

AAN WIE WAS HET GERICHT?
Naam ontvanger Contactinformatie IP-adres

WIE IS DE AFZENDER?
Naam afzender Contactinformatie IP-adres

HOE ZAG HET ERUIT?

WAT HEB JE ZELF GEZIEN OF GEHOORD?
VASTLEGGEN

Hoe lang is het bericht?

Om welke BELEDIGINGEN gaat het?

Spreken ze in meervoud of enkelvoud?

Hoe word je aangesproken? Je, u of jullie?

Om welke BEDREIGINGEN gaat het?

Worden er vragen of opdrachten gegeven?

Lettype/handschrift

Leestekens

Afbeeldingen/bijlagen

VERGELIJK

Leg meerdere berichten naast elkaar. Zijn er bijzonderheden, zoals overeenkomsten en verschillen, bijvoorbeeld afzender, dag, tijdstip, adres, maar ook bepaalde woorden of stijl? Vraag eventuele andere slachtoffers hetzelfde te doen en wissel informatie uit.

BLIJF OBJECTIEF

Noteer alleen objectieve gegevens die je kunt onderbouwen.

FYSIEKE BRIEF? WIS GEEN SPOREN

Heb je een fysieke envelop en brief? Heb je een fysieke envelop en brief? Raak deze zo min mogelijk aan. Neem er een foto van en geef deze aan de politie voor nader sporenonderzoek.

ANALYSEER EN BENOEM

Noem de reden waarom je iets weet, bijvoorbeeld: 'Ik zag dat ...'.

GEBRUIK DE MELDKNOP!

IS ER ONLINE SPRAKE VAN DISCRIMINATIE? OP WWW.DISCRIMINATIE.NL KUN JE ALLE VORMEN VAN DISCRIMINATIE MELDEN. VEEL SOCIALEMEDIAPLATFORMS HEBBEN EEN KNOP OM MISBRUIK VAN HET PLATFORM TE MELDEN. JE IDENTITEIT IS NIET ZICHTBAAR.

MELDPUNT INTERNET- DISCRIMINATIE

MIND IS HET LANDELIJKE MELDPUNT VOOR DISCRIMINERENDE UITINGEN OP INTERNET. KIJK OP DE SITE VOOR MEER INFORMATIE OVER INTERNETDISCRIMINATIE.
WWW.MINDNEDERLAND.NL

DISCRIMINATIE IN CIJFERS

1 Gw.

IN ARTIKEL 1 VAN DE GRONDWET IS HET DISCRIMINATIEVERBOD OPGENOMEN: "ALLEN DIE ZICH IN NEDERLAND BEVINDEN, WORDEN IN GELIJKE GEVALLEN GELIJK BEHANDELD. DISCRIMINATIE WEGENS GODSDIENST, LEVENSOVERTUIGING, POLITIEKE GEZINDHEID, RAS, GESLACHT OF OP WELKE GROND DAN OOK, IS NIET TOEGESTAAN."

BRONNEN: *RIJKSOVERHEID.NL, **OM - CIJFERS IN BEELD 2019

137 Sr.

DISCRIMINATIE IS EEN MISDRIJF, ARTIKEL 137 VAN HET WETBOEK VAN STRAFRECHT (SR) BESCHRIJFT DE BEPALINGEN VOOR DE STRAFEN VOOR DISCRIMINATIE.

10.000+

IN 2019 WAREN ER MEER DAN 10.000 MELDINGEN VAN DISCRIMINATIE. DE MEESTE MELDINGEN ZIJN VAN DISCRIMINATIE VANWEGE HERKOMST, MAAR OOK OM REDEN VAN LEEFTIJD, HANDICAP, GESLACHT, RELIGIEUZE GRONDEN, SEKSUELE GERICHTHEID EN NATIONALITEIT.*

40%

ER WORDEN JAARLIJKS DUIZENDEN DISCRIMINATIE-INCIDENTEN GEREGEREERD DOOR DE POLITIE. IN 2019 EN 2020 WAREN DAT ER ONGEVEER 5.500 EN 6.000. EEN GROOT DEEL VAN DE ZAKEN (40%) WORDT GESEPONEERD, OMDAT ER NIET GENOEG BEWIJS IS.**

1 op de 4

ONGEVEER EEN KWART VAN DE NEDERLANDERS ERVAART EEN VORM VAN DISCRIMINATIE. VAAK WAS DAT VANWEGE ETNISCHE AFKOMST OF SEKSUELE GEAARDHEID.**

CONTENT
Arnout de Vries
Shanna Wemmers

CONTACT
arnout.devries@tno.nl

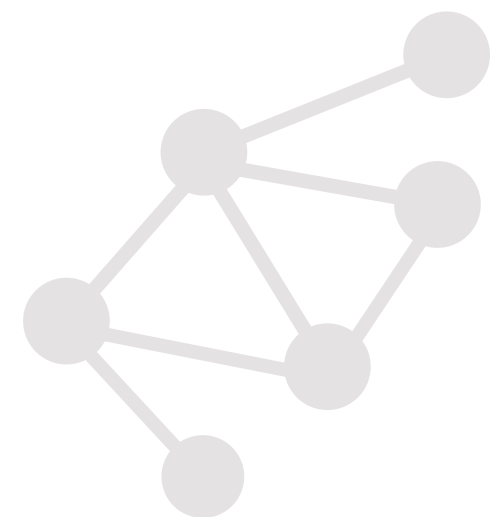
TNO innovation
for life

ANALYSEREN

6

WAT IS ANALYSE?

Een analyse is een vorm van onderzoek waarbij je betekenis geeft aan de informatie die je hebt (duiding).

- In dit hoofdstuk behandelen we drie typen analyses waarin burgers kunnen bijdragen aan de opsporing van strafbare feiten:
- 6.1 Socialenetwerkanalyse, om netwerken en relaties in kaart te brengen
 - 6.2 Scenariodenken, om je niet blind te staren op iets dat misschien niet eens is gebeurd
 - 6.3 Reconstructie, om te achterhalen hoe iets wel of niet heeft plaatsgevonden

Tijdens een analyse is het gebruikelijk dat je aannames hebt, maar zorg dat je die zorgvuldig toetst. Een vage aanwijzing is maar een hint en heeft weinig betekenis als bewijs. Ieder mens heeft vooroordelen, de neiging om aan een geloof vast te houden en de neiging informatie te zoeken of te filteren die een bestaande overtuiging bevestigt. Maak aannames of inzichten niet openbaar, omdat dit grote consequenties kan hebben voor jezelf, de betrokkenen en het onderzoek. Groepsdruk kan bovendien snel leiden tot tunnelvisie.

WAAROM VOER JE EEN ANALYSE UIT?

Een analyse dient om te achterhalen wat iets betekent of wat er aan de hand kan zijn. Je kunt informatie analyseren om te kijken wat er is gebeurd, wie erbij betrokken was en hoe het mogelijk is gebeurd. Er zijn vaak meerdere mogelijkheden. Met onderzoek en analyse kun je situaties vergelijken. De informatie die je analyseert kan heel verschillend zijn, zoals allerlei soorten sporen, personen en hun relaties of getuigenverklaringen.

ANALYSEREN & POLITIE

Binnen de politie bestaan er allemaal specialismen voor analyse. Zo zijn er bijvoorbeeld analisten die kijken naar een incident (operationeel) of een opsporingszaak (tactisch), maar ook analisten die zich bezighouden met fenomenen en ontwikkelingen in de criminaliteit (meer strategisch).

HOE KUN JIJ BIJDRAGEN AAN ANALYSES?

Om een analyse uit te voeren moet je eerst informatie hebben. Toch kan ook het ontbreken van informatie iets betekenen. Kijk welke informatie iets kan betekenen voor antwoorden op de vragen over ‘wat’, ‘hoe’ en ‘wie’. Bij analyses doe je soms zelf aannames en ga je op buikgevoel af. Op andere momenten geeft de data soms een nieuwe mogelijkheid aan, en soms is het slechts een kans op een oplossing. Let daarbij op het onderscheid tussen (harde) feiten en aannames, voordat je conclusies uit de analyses gaat trekken. Soms is informatie hard en betrouwbaar, bijvoorbeeld omdat er camerabeelden zijn. Op andere momenten is informatie zachter, omdat het van horen zeggen is en soms doe je zelfs een analyse alleen maar op basis van een aanname.

Let op, ook analyses kunnen van invloed zijn op het gebruik van bewijs. Houd er bij je onderzoek altijd rekening mee dat je mensen niet beïnvloedt en geen sporen aantast die bruikbaar zijn voor de politie.

In dit hoofdstuk krijg je informatie en handvatten om zo goed mogelijk bij te dragen aan analyses.

“NIET ALLES IS WAT HET LIJKT.”

EERSTE HULP BIJ OPSPORING SOCIALENETWERKANALYSE

OM TE HELPEN BIJ DE OPSPORING KUN JE KENNIS
OVER RELATIES TUSSEN MENSEN MET DE POLITIE
DELEN. HOE BRENG JE DIE RELATIES IN KAART?

IS HET
URGENT?
BEL 112

DOE AANGIFTE OF
INFORMEER DE POLITIE
BEL 0900-8844

RELATIES IN KAART BRENGEN

Een sociaal netwerk is een overzicht van de relaties tussen personen, groepen of organisaties, van familie tot collega's, van vrienden tot leden van een club, enz.

SOCIALENETWERKANALYSE IS HET IN
KAART BRENGEN EN BESTUDEREN
VAN RELATIES TUSSEN MENSEN,
GROEPEN OF ORGANISATIES.

JEUGDCRIMINALITEIT

Soms slaat overlast of kleine criminaliteit onder jongeren – zoals stelen, vandalisme en geweldpleging – om in zware misdaad. Dit kunnen we samen proberen te voorkomen door er in een vroeg stadium bij te zijn.

1. TEKEN HET NETWERK

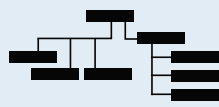
Een sociaal netwerk is meestal een punt-lijndiagram. De punten zijn bijvoorbeeld personen, groepen of gebeurtenissen en de lijnen zijn de relaties tussen deze punten, bijvoorbeeld een telefooncontact of ontmoeting.

KIES EEN GESCHIKTE MANIER OM HET NETWERK TE TEKENEN:

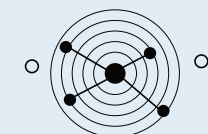
PUNT-LIJNDIAGRAM

Weergave van verbanden tussen personen, groepen en gebeurtenissen.

HIËRARCHISCH NETWERK

Geschikt voor familieboomen of organisatiestructuren.

EGOCENTRISCH NETWERK

Eén persoon (ego) staat centraal. Vanuit het centrum teken je dan de relaties met anderen.

LET OP! BRENG NIEMAND IN GEVAAR

Breng niemand in gevaar en probeer de politie niet in de weg te lopen. Wil je een sociaal netwerk in kaart brengen? Overleg dan met de politie. Bedenk dat je anderen kunt beschadigen door ze in verband te brengen met criminele netwerken, terwijl ze onschuldig zijn.

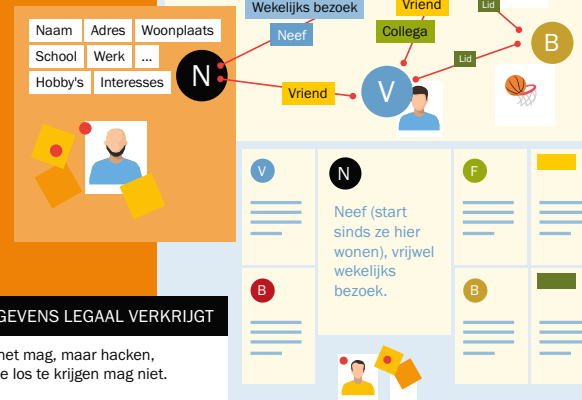
TIP MAAK EEN MATRIX

In plaats van tekenen kun je ook een tabel maken om personen en relaties te benoemen.

	1	2	3	4
1		x	x	
2			x	
3	x			x
4			x	

2. BESCHRIJF DE PUNTEN EN LIJNEN

Benoem en beschrijf de punten (bijvoorbeeld personen) zo goed mogelijk. Geef de personen in je diagram korte namen of nummers. Beschrijf ze in een aparte lijst. Noteer naast de NAW-gegevens alle relevante zaken, zoals school, beroep, interesses, enz.

LET OP! ZORG DAT JE GEGEVENS LEGAAL VERKRIJGT

Zoeken in open bronnen op internet mag, maar hacken, intimidatie of liegen om informatie los te krijgen mag niet.

Je kunt relaties simpel weergeven met een lijn. Maar je kunt ze ook nader duiden, bijvoorbeeld met een kleur of letter.

Familieband: broer / zus / ouder / grootouder / neef / achterneef /			
Vriend	Kennis	Collega	Socialemediaccontact
(Mede-)lid van vereniging		Bankoverschrijving	
Telefooncontact	Eenmalige ontmoeting		
Wekelijks bezoek			

HET KAN HANDIG ZIJN OM EEN APARTE LIJST TE MAKEN MET ALLE RELATIES EN HUN KENMERKEN.

Maak een lijst met beschrijvingen voor elke relatie. Wanneer ontdekte je deze voor het eerst? Hoe vaak zien ze elkaar en hoe sterk is de band? Een hoge frequentie hoeft niet altijd te betekenen dat de relatie goed of relevant is. Zo kun je iedere dag telefonisch brood bestellen bij de bakker zonder hem echt te kennen.

3. BEKNOPT NETWERKANALYSE

FACTOREN DIE BETEKENIS KUNNEN KRIJGEN BIJ ANALYSE ZIJN O.A.:

BRUGFUNCTIE: als je dit individu weghaalt valt het netwerk in twee groepen uiteen (linking pin).

BEREIKBAARHEID: de mate waarin iemand benaderbaar is via verschillende contactvormen, sociale media, telefoonnummer, e-mail, enz.

CENTRALE ROL: de mate waarin een persoon actief en verbonden is met de rest van het netwerk. Dit kan een sleutelfiguur of leider in een groep zijn, maar dat hoeft niet.

STERKTE VAN DE RELATIE: hoe nauwer de band en laagdrempeliger het contact, hoe kleiner de afstand tussen de twee punten.

ALS JE OVER EEN VAN DEZE ASPECTEN EEN VERMOEDEN HEBT, NOTEER DIT DAN.

KLIEK: personen die allemaal direct aan elkaar gelinkt zijn.

LET OP! VOORKOM VERDACHTMAKING EN DEEL JE INZICHTEN ALLEEN MET DE POLITIE

Deel je analyse nooit met een breed publiek: dat kan tot grote problemen of zelfs gevaar leiden. Een sterk vermoeden maakt iemand nog niet verdacht en geruchten zijn gevaarlijk (mogelijk ook voor jezelf).

LET OP! VOORKOM VERKEERDE AANNAMES

Een sociaal netwerk waarin belangrijke relaties en personen ontbreken kan tot hele verkeerde aannames leiden. Het is vaak beter om alleen bij te dragen aan het in kaart brengen (stap 1 en 2) en de analyse aan de politie over te laten.

DOE MELDING
OF AANGIFTE
VIA POLITIE OF
DE WIJKAGENT.

POLITIE
0900-8844
POLITIE.NL

MELD MISDAAD ANONIEM
BEL 0800-7000 meldmisdadaanoniem.nl

SOCIALE NETWERKEN IN CIJFERS

6>>2

DE THEORIE VAN DE 'SIX DEGREES OF SEPARATION' STELT DAT DE GEHELE MENSHEID VIA MAXIMAAL ZES STAPPEN, DUS VIJF TUSSEN-PERSONEN, MET ELKAAR VERBONDEN IS. DOOR SOCIALE MEDIA ZIJN DIT NU BIJNA TWEE STAPPEN.

BRONNEN: *NEWCOM RESEARCH (NATIONALE SOCIAL MEDIA ONDERZOEK 2020), **POLITIE, ***OM.

150

VOLGENS HET GETAL VAN DUNBAR KAN EEN MENS MAXIMAAL 150 ANDERE PERSONEN 'REDELIJK GOED' KENNEN.

>9 MLN

VAN DE NEDERLANDERS GEBUIKEN 9 MILJOEN IEDER DAG WHATSAPP. GEMIDDELD ZITTEN ZIJ IN ZEVEN WHATSAPP-GROEPEN. STUDENTEN EN SCHOLIEREN ZITTEN GEMIDDELD IN ELF GROEPEN.*

75%

DRIEKWART VAN ALLE DOOR JONGEREN GEPLEEGDE MISDRIJVEN GEBEURT IN GROEPSVERBAND.**

17%

HET AANTAL MINDERJARIGEN DAT IN ÉÉN JAAR VERDACHT WERD VAN EEN ERNSTIG GEWELDSDELICT NAM IN 2020 MET 17% TOE.***

CONTENT
Arnout de Vries
Shanna Wemmers
Ana Barros

CONTACT
arnout.devries@tno.nl

TNO innovation
for life

EERSTE HULP BIJ OPSPORING SCENARIODENKEN

HOE KUN JE DENKEN IN SCENARIO'S EN EFFECTIEF
INFORMATIE VERZAMELEN, BIJVOORBEELD BIJ EEN
VERMISSING?

DOE AANGIFTE OF
INFORMEER DE POLITIE
BEL 0900-8844

ONDERZOEKSVRAGEN

VRAAG JE DIT AF

- Wat is zeker en wat niet?
- Wat bevestigt je scenario?
- Wat sluit je scenario uit?
- Wat ontbreekt er?

HOE ONDERZOEK IK DAT?

- Inschakelen hulp, door buurtonderzoek.
- Zie ook: [EHB BUURTONDERZOEK](#)
- Overleg met de politie wat zij en andere instanties kunnen doen.

Kies een van de onderzoeksmethoden uit deze reeks die past bij het onderzoek. Schakel hulp in om aanwijzingen te vinden, zoals via een buurtonderzoek of een getuigenoproep. En overleg met de politie over wat zij en andere instanties kunnen doen of adviseren.

TEGENSPRAAK IS GOED!

Tegenspraak van een onafhankelijke buitenstaander kan een onderzoek helpen. Het voorkomt tunnelvisie.

BIJ ONGEWONE SITUATIES MOETEN WE MEER TIJD NEMEN EN SOMS OMDENKEN

- Zet tegenspraak bij voorkeur zo vroeg mogelijk in om onderzoeksrichtingen te helpen bepalen.
- Tegenspraak vindt bij voorkeur onafhankelijk, op afstand en zonder de onderzoeker(s) plaats. Dit voorkomt onderlinge beïnvloeding.

BEDENK WIE DE EENMAAL GENOMEN ONDERZOEKSBESLISSINGEN KAN HELPEN TOETSEN

EEN SCENARIO IS:

REALISTISCH

Scenario's moeten altijd zo realistisch mogelijk zijn.

ONDERBOUWD

Onderbouw de prioritering van scenario's zo goed mogelijk.

BEWIJSWAARDIG

Informatie is subjectief. Gebruik aan transparantie over hoe de informatie tot stand komt verkleint de bewijswaarde.

ITERATIEF PROCES

Scenariodenken is een iteratief (zich herhalend) proces. Ineens kan er nieuwe informatie zijn of ga je anders kijken naar de bestaande informatie.

NIETS IS WAT HET LIJKT
Is het een 6 of een 9?
Een onlogische gedachte is niet per se onwaarschijnlijk. Er is altijd een ander scenario denkbaar.

VERMISSINGEN IN CIJFERS

2007

SINDE DE GERECHTELIJKE DWALING IN DE SCHIEDAMMER PARKMOORD IN 2000 IS SCENARIODENKEN IN DE OPSPORING VERPLICHT.

'TEGENSPRAAK' IS NA DE HET EVALUATIE-RAPPORT VAN DE COMMISSIE POSHUUS OP 15 MEI 2007 WETTELIJK VASTGELEGD.

BRON: *POLITIE

6

ER ZIJN SINDE 2000 ZEKER ZES GERECHTELIJKE DWALINGEN GEWEEST

- PUTTENSE MOORDZAAK
- ZAAK INA POST
- ZAANSE PASKAMERMOORD
- VOURWERKRAMP ENSCHEDE
- LUCIA DE BERK
- ZES VAN BREDA

80%

VAN ALLE VERMISTE PERSONEN IN NEDERLAND WORDT 80% BINNEN 24 TOT 48 UUR TERUGGEVONDEN.*

40.000

JAARLIJKS ZIJN ER ± 40.000 MELDINGEN VAN VERMISSINGEN BIJ DE POLITIE DIE ALLEMAAL OM EEN SERIEUZE BEHANDELING VRAGEN.*

20%

BIJ ± 20% DUURT DE VERMISSING LANGER. EEN PAAR KEER PER JAAR WORDEN VERMISTE PERSONEN OOK NA MAANDEN OF JAREN NIET TERUGGEVONDEN.*

WEES SELECTIEF

Niet alle informatie is bewijs of relevant. Focus op de meest relevante informatie die je op dat moment hebt.

BLIJF JE EMOTIES DE BAAS

VERLIES GEEN KOSTBARE TIJD AAN ONWAARSCHIJNLIJKE SCENARIO'S

VOORKOM DENKFOUTEN

VOORKEUREN BEVESTIGEN – De neiging om informatie te zoeken en te filteren of bewerken die een al bestaande overtuiging, verwachting of verklaring bevestigt.
– CONFIRMATION BIAS –

VOLHARDEN IN GELOOF – De neiging om aan een mening vast te houden, zelfs als je informatie ontvangt die deze mening onderuithaalt.
– BELIEF PERSEVERANCE –

GEDACHTEN RIJMEN – De neiging om onderling niet of moeilijk te rijmen aanwijzingen en gedachten met elkaar in lijn te brengen.
– COGNITIEVE DISSONANTIE –

GROEPSDRUK – De neiging om het eigen oordeel aan de kant te zetten om te conformeren aan het oordeel van de meerderheid. – GROUP THINK –

CONTENT
Arnout de Vries
Shanna Wemmers
Sven Schultz

TNO innovation
for life

CONTACT
arnout.devries@tno.nl

EERSTE HULP BIJ OPSPORING RECONSTRUCTIE

HOE KUN JE HET BESTE TERUG REDENEREN VANUIT DE GEVOLGEN NAAR DE (MOGELIJKE) OORZAAK, BIJVOORBEELD BIJ EEN VREEMD ONGELUK?

OPSPORINGS-
TIPLIJN
BEL 0800-6070

MELD MISDAAD
ANONIEM
BEL 0800-7000

IN ALLE ANDERE
GEVALLEN
BEL 0900-8844

RECONSTRUCTIE

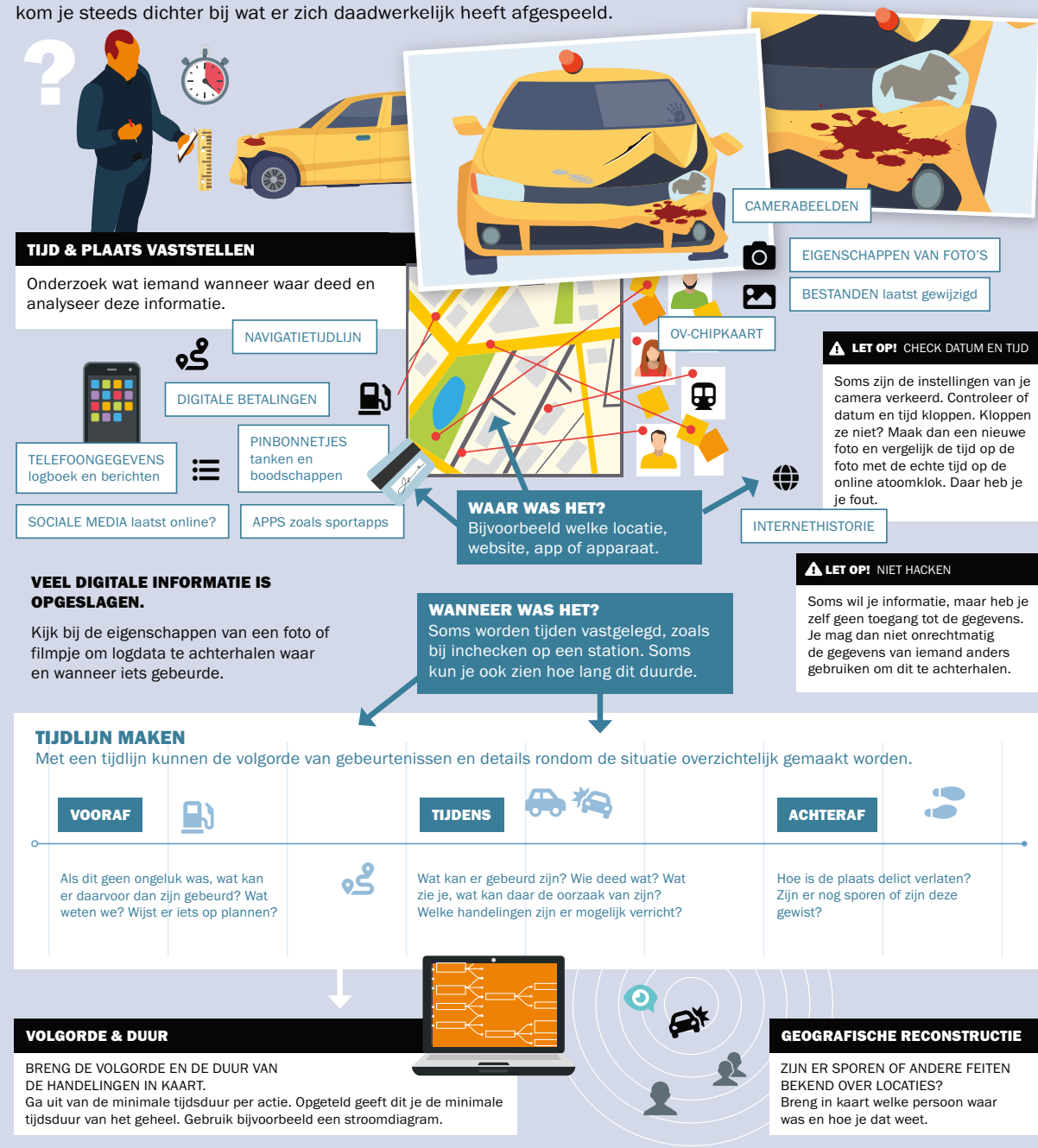
BIJ EEN RECONSTRUCTIE KIJK JE NAAR WAT DE SPOREN ZEGGEN OVER HOE IETS HEEFT KUNNEN GEBEUREN. **EEN RECONSTRUCTIE GEEFT ANTWOORD OP DE VRAAG WAT ER WEL OF NIET IS GEBEURD.**

ONGELUK

Bij een ongeluk gaat er iets fout en kan er schade ontstaan. Een dader kan een misdrijf op een ongeluk laten lijken, zodat hij buiten schot blijft.

ZELF RECONSTRUCTIES MAKEN

Reconstrueer de gebeurtenis met een tijdlijn en simulatie. Door te onderzoeken wat er wel en niet kan zijn gebeurd kom je steeds dichterbij wat er zich daadwerkelijk heeft afgespeeld.

SIMULEREN VAN GEBEURTENISSEN

Bij een rollenspel gaat het om het ontwikkelen van ideeën over mogelijke handelingen:

HOE KAN HET GEBEURD ZIJN?

Het doel is een scenario van wat er gebeurd kan zijn of juist de weerlegging ervan.

Wanneer een scenario waarschijnlijk lijkt kun je dit toetsen in een fysieke reconstructie. Dit is een zo precies mogelijke nabootsing van een situatie om de waarschijnlijkheid van je scenario aan te tonen.

SOORTGELIJKE OMSTANDIGHEDEN

Creëer soortgelijke omstandigheden als in de na te bootsen situatie; zoals het weer, het licht, lengte van personen, postuur, kenmerken van objecten, enz.

TEST DE (ON)MOGELIJKHEDEN

Bijvoorbeeld of en wanneer een inbraak ongezien kon gebeuren, of hoe hard schreeuwen onopgemerkt kon blijven.

TIP

LEG VAST OP BEELD

Film of fotografeer de simulaties en sla de beelden op.

FOTOGRAFEER VANUIT VERSCHILLENDE HOEKEN. LEG VOORAL SITUATIES VAST DIE KUNNEN VERANDEREN.

TIP

SIMULEER KORTE SCÈNES

Het is onwaarschijnlijk dat je de hele gebeurtenis kunt naspelen. Simuleer korte scènes van gebeurtenissen.

LET OP! DE MOGELIJKE OPTIE IS NIET DE ENIGE OPTIE

Iets dat mogelijk is of lijkt kan vaak ook anders. Houd altijd rekening met alternatieven.

BEKIJK OOK EHB SCENARIODENKEN

LET OP! BEHOUD SPOREN

Het gebruik van een echt spoor bij een simulatie kan betekenen dat het daarna niet langer bruikbaar is.

LET OP! VEILIGHEID

Denk altijd om de veiligheid van jezelf en anderen! Gebruik geen gevaarlijke gereedschappen en houd rekening met andere risico's.

LET OP! BLIJF OBJECTIEF

LAAT GEEN INFORMATIE ACHTERWEGE OM JE VERHAAL PASSEND TE MAKEN. ALLE SPOREN MOETEN IN DE RECONSTRUCTIE PASSES.

Maak onderscheid tussen FEITEN en MOGELIJKHEDEN. Hoe LOGISCH en WAARSCHIJNLIJK is het?

IN SCÈNE GEZET?

HOUD ER REKENING MEE DAT EEN MISDRIJF IN SCÈNE KAN ZIJN GEZET.
OM DE SCHULD IN DE SCHOENEN VAN IEMAND ANDERS TE SCHUIVEN OF OM GELD VAN DE VERZEKERING TE KRIJGEN.

RECONSTRUCTIES VOOR OPSPORING

Bij de politie en het NFI (Nederlands Forensisch Instituut) doen specialisten reconstructies op basis van sporenonderzoek. Voor ieder spoor bestaat een apart specialisme, bijvoorbeeld bloedspatpatronen, schietsporen of wondanalyse.

BEL DE RECHERCHE ALS JE INFORMATIE HEBT OVER EEN BEPAALDE ZAAK.
OPSPORINGSLIJN
0800-6070

MELD JE INFORMATIE OVER EEN ERNSTIG MISDRIJF VERTROUWELIJK.
TEAM CRIMINELE INLICHTING
088 - 661 77 34
politie.nl/informatie/contact-met-team-criminele-inlichtingen.html

MELD JE INFORMATIE LIEVER ANONIEM?
0800-7000
MeldMisdadAnoniem.nl

ONGEVALLEN IN CIJFERS

1.500

PER JAAR WORDT BIJ RUIM 1.500 MENSEN ZELFDODING ALS DOODSOORZAAK VASTGESTELD.*

287 Sr.

VANAF ART. 287 WORDEN MISHANDELING EN MOORD BESCHREVEN. BIJ DERGELIJKE DELICTEN IS SPRAKE VAN OPZET DOOR EEN PERSOON OM LETSEL TOE TE BRENGEN AAN EEN ANDER PERSOON.

BRON: *CBS

>100

ER WORDEN IN NEDERLAND PER JAAR MEER DAN 100 LEVENSDELICTEN GEPLEEGD (MOORD EN DOODSLAG).*

1/3

VAN DE VERKEERSDODEN IS ONGEVEER 1/3 FIETSER. ANDERE SLACHTOFFERS ZIJN BIJVOORBEELD VOETGANGERS, MOTORRIJDERS, MENSEN IN INVALIDEN-VOERTUIGEN EN CHAUFFEURS VAN VRACHTWAGENS.*

3.000-6.000

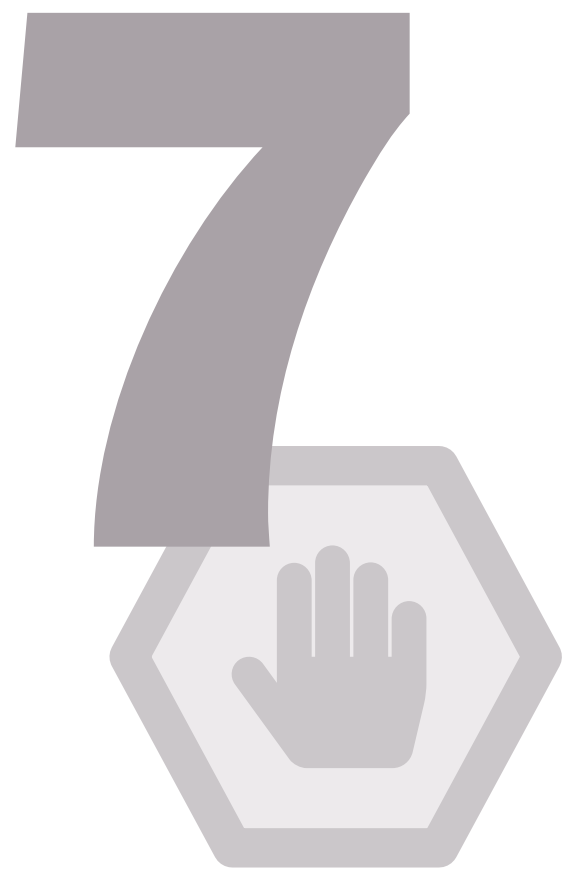
ER VINDEN IN NEDERLAND PER JAAR DUIZENDEN DODELIJKE ONGEVALLEN PLAATS. VANAF 2000 IS DIT AANTAL GESTEGEN VAN ONGEVEER 3.000 ONGEVALLEN NAAR BIJNA 6.000 IN 2017. MEER DAN DE HELFT VAN DE DODELIJKE ONGEVALLEN WORDT VEROORZAAKT DOOR EEN VAL.*

CONTENT
Arnout de Vries
Shanna Wemmers

CONTACT
arnout.devries@tno.nl

TNO innovation
for life

UITVOEREN

WAT IS UITVOEREN?

Soms willen burgers zelf handelen na een strafbaar feit, omdat een dader of gestolen goed anders moeilijker of niet meer op te sporen is.

In dit hoofdstuk kijken naar een aantal manieren waarop burgers kunnen en mogen handelen om bij te dragen aan de opsporing van strafbare feiten:

- 7.1 Undercover
- 7.2 Nepkoop
- 7.3 Burgerarrest

Let op dat handelen niet leidt tot eigenrichting, waarbij je voor eigen rechter gaat spelen. Zorg dat je alleen bijdraagt aan de opsporing, waarbij de politie of andere partijen de opvolging kunnen doen. Zo kan alleen de politie een strafbaar feit samen met het Openbaar Ministerie voor een (straf)rechter brengen.

Deze laatste categorie bevat de meeste risico's. Let daarom altijd op je eigen veiligheid en die van anderen! Speel nooit voor eigen rechter en respecteer de privacy van jezelf en die van anderen. Bij strafbare handelingen kun je bovendien zelf vervolgd worden. Als het kan, denk dan eerst na, volg de aanwijzingen van politie op, of overleg met de politie voordat je gaat uitvoeren.

WAAROM UITVOEREN?

Burgers zijn vrijwel altijd als eerste aanwezig op een plaats delict. Zij hebben ogen en oren om waar te nemen wat er gebeurt en gebeurd is. Soms moeten zij ook kunnen handelen om erger te voorkomen, bijvoorbeeld omdat een dader ervandoor dreigt te gaan of gestolen goederen volledig uit het zicht verdwijnen. Burgers hebben in bijzondere situaties het recht om in te grijpen (anderen zien dit zelfs als burgerplicht). Soms is het veiliger om anoniem of onder een alias te handelen (iets dat online heel normaal is). Verlies je eigen veiligheid en die van anderen dus nooit uit het oog. Emoties kunnen hoog oplopen, met alle gevolgen van dien. Iets uitlokken of voor eigen rechter spelen is strafbaar en kan ertoe leiden dat je zelf wordt vervolgd.

UITVOEREN & POLITIE

De politie kan niet altijd (meteen) ter plaatse zijn na een strafbaar feit, ze hebben nu eenmaal een aanrijdtijd of soms is er vanwege keuzes die gemaakt moeten worden geen directe capaciteit beschikbaar. Burgers kunnen eerste hulp verlenen voor anderen in nood, maar ook eerste hulp die kan bijdragen aan de opsporing. Echter, zodra de politie ter plaatse is zal deze de regie nemen in de opvolging na het strafbare feit.

HOE KUN JIJ BIJDRAGEN AAN HET UIVOEREN VAN OPSPORINGSHANDELINGEN?

In bijzondere situaties is een aantal handelingen mogelijk. De politie heeft het alleenrecht op het toepassen van geweld of het vastzetten van daders. De politie kan ook online onder alias werken of een vertrouwelijke communicatie opnemen onder bijzondere bevoegdheden. Overleg daarom als dat kan altijd eerst met de politie of het wel handig is dat je zelf actie neemt, want sommige zaken kun je echt beter aan de politie overlaten! Voorkom dat je zelf in de problemen komt, omdat je bijvoorbeeld onnodig geweld gebruikt.

In dit hoofdstuk krijg je informatie en handvatten om zo goed mogelijk te handelen na een strafbaar feit.

“HANDEL VEILIG EN RECHTMATIG.”

EERSTE HULP BIJ OPSPORING UNDERCOVER ONLINE

SOMS VINDT EEN MISDRIJF ANONIEM PLAATS, BIJVOORBEELD BIJ 'GROOMING' OFTEWEL ONLINE KINDERLOKKEN. WAT KUN JE DOEN BIJ DIT ONLINE GEDRAG?

**ERNSTIGE SITUATIE
DIE SNEL ESCALEERT
BEL 112**

**DOE AANGIFTE OF
INFORMEER DE POLITIE
BEL 0900-8844**

HOE HERKEN JE GROOMING?

BIJ GROOMING WIL EEN VOLWASSEN AFSPREKEN MET EEN KIND VOOR SEKS. DIT IS WAAR JE OP MOET LETTEN:

Wanneer een volwassene digitaal contact legt met een minderjarige met het doel om het kind seksueel te misbruiken is er sprake van grooming.

De volwassene kan zich voordoen als minderjarige.

Er is veel digitaal contact tussen het kind en de groomer.

Contact loopt bijvoorbeeld via sociale media, chats, e-mail, (mobiele) telefoon, enz.

Contact is gericht op een fysieke afspraak.

'VERMEEND' MINDERJARIG

Sinds de wet Computercriminaliteit III is grooming ook strafbaar als het slachtoffer niet echt minderjarig is, maar de groomer dit wel denkt.

De gesprekken beginnen allemaal heel onschuldig. Ze gaan bijvoorbeeld over muziek of hobby's.

Uiteindelijk gaat het om seks, fysiek of via het scherm.

LET OP! CHANTAGE

Wanneer de groomers materiaal hebben kunnen ze dit gebruiken voor chantage en verdere verspreiding. **NEEM DAN ALTIJD CONTACT OP MET DE POLITIE**

LET OP! UITLOKKING

Een verdachte een nieuw idee aanpraten zoals een afspraak of bepaalde handelingen is uitlokking. Dit is strafbaar. Ook vermindert het de kans op strafrechtelijke vervolging sterk.

UNDERCOVER ONDERZOEK ONLINE SIGNALEREN VAN VERDACHT GEDRAG

Een verdachte is iemand tegen wie een redelijk vermoeden van schuld bestaat door vaststaande feiten en omstandigheden. Bij grooming zijn dat bijvoorbeeld seksueel getinte opmerkingen tegen (vermeende) minderjarigen.

UNDERCOVER

Undercover gaan doe je met een schuilnaam of vermomming om informatie te verzamelen over (ernstige) strafbare feiten. Je eigen veiligheid staat daarbij voorop.

REGISTREREN OP EEN PLATFORM

Als burger kun je meestal een online profiel aanmaken onder een alias, de identiteit van een fictief iemand. Hierbij mag je een avatar, tekening of foto gebruiken.

HET AANNEMEN VAN EEN ANDERE IDENTITEIT IS NIET STRAFBAAR ZOLANG JE NIEMAND BENADEELT DOOR BIJVOORBEELD SMAAD, CHANTAGE, FRAUDE OF OPLICHTING.

LET OP! PLEEG GEEN IDENTITEITSFRAUDE

De naam of foto van iemand anders gebruiken voor je eigen profiel mag niet zonder toestemming.

LET OP!

Per platform kunnen de regels over het aanmaken van aliassen verschillen.

LET OP!

STRAFBARE FEITEN ONDERZOEKEN MAG, MAAR SPEEL NIET VOOR EIGEN RECHTER

De politie kan niet overal tegelijk zijn en rekent – ook op internet – op jou, de oplettende burger. Speel alleen nooit voor eigen rechter. Je kunt zo iemands leven verwoesten en je bent bovendien strafbaar.

LEG JE BEVINDINGEN VAST EN DEEL DEZE MET DE POLITIE

DOE AANGIFTE BIJ PEDOSEKSUELE UITLATINGEN

Pedoseksuele uitlatingen zijn bijvoorbeeld seksuele opmerkingen en vragen aan kinderen en het maken of verspreiden van kinderporno.

ALS BURGER MAG JE ONLINE VIA OPENBAAR TOEGANKELIJKE MEDIA ZOEKEN NAAR MENSEN DIE VERDACHT GEDRAG VERTONEN.

LET OP! VOORKOM COMPUTERVEDEBREUK

Computervebreuk is een misdrijf. Hacken voor informatievergaring mag niet.

LET OP! STRAFBAAR MATERIAAL

Misschien stuit je op materiaal dat strafbaar is, zoals kinderporno. Meld dit dan direct aan de politie, anders ben je zelf strafbaar.

CHATTEN MET VERDACHTEN

Dat mag natuurlijk, maar je mag mensen niet onder druk zetten om iets strafbaars te doen.

LET OP! UITLOKKEN MAG NIET

Je mag mensen niet uitlokken, chanteren of bedreigen. Je mag dus geen druk uitoefenen om iemand iets te laten doen wat hij of zij anders niet zou doen, zoals afspreken.

JE MAG GESPREKKEN OPNEMEN ALS BEWIJS

LET OP! LASTER OF SMAAD

Deel opnames zoals foto's en video's alleen met politie. Zet ze nooit online. Als er op jouw materiaal gegevens te zien zijn zoals kentekens, adressen, namen en gezichten maak je je misschien schuldig aan laster of smaad. En dat is strafbaar. Zie ook: [EHB \(AUDIO\)VISUEEL OPNEMEN](#)

AFSPREKEN IN OVERLEG MET POLITIE

JE KUNT MET EEN VERDACHT AFSPREKEN ALS:

- Deze daadwerkelijk iets pedoseksueels heeft gedaan.
- Je zijn of haar identiteit niet kent.
- Jij de persoon niet hebt uitgelokt om af te spreken.
- Je al aangifte hebt gedaan en overleg met de politie hebt gehad.

LET OP! VEILIGHEID

Denk altijd aan je eigen veiligheid. Neem iemand mee.

**MELD DE SITUATIE
VOORAF BIJ DE POLITIE**

LET OP! GEEN GEWELD

**JE MAG ANDEREN NIET
OPRUIEN OF AANZETTEN
TOT GEWELD**

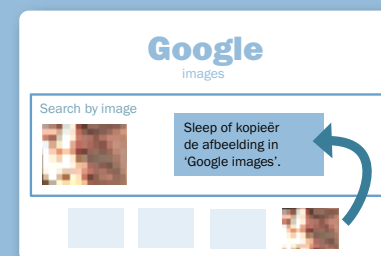
IDENTITEIT ACHTERHALEN?

ZOEKEN MET EEN (PROFIEL)FOTO

Met zoekmachines zoals Google kun je de foto opzoeken met Reverse Image Search. Zo zie je waar de foto vandaan komt, of hij vaker wordt gebruikt en wat de datum is.

ALS EEN FOTO BIJVOORBEELD AL 10 JAAR OP HET WEB CIRCULEERT IS DE PERSOON DUS OUDER DAN OP DE FOTO.

LET OP! PRIVACY

GEZICHTSHERKENNINGS-SOFTWARE

Het gebruik van gezichts-herkenningssoftware is mogelijk een inbreuk op de privacy. De Autoriteit Persoonsgegevens ziet biometrische (gezichts)kenmerken als persoonsgegevens.

MELD ONLINE INCIDENTEN

MET DE MELDKNOP KUN JE MISDRUIVEN OF GEVAREN VIA INTERNET MELDEN.

MELDKNOP.NL

HULP VOOR OUDERS EN JONGEREN

HELP WANTED BIEDT ADVIES BIJ ONLINE SEKSUEEL MISBRUIK VAN JONGEREN.

HELP WANTED
020 - 261 5275
WWW.HELPWANTED.NL

HULP BIJ VOORKOMEN VAN KINDERMISBRUIK

STOP IT NOW! HELPT ANONIEM, VERTROUWELIJK EN GRATIS MENSEN DIE PEDOSEKSUELE HANDELINGEN HEBBEN VERRICHT OF DE NEIGING DAARTOE HEBBEN, MAAR OOK HUN NAASTEN.

STOP IT NOW!
0800-266 64 36
DOWNLOADERS.STOPITNOW.NL

GROOMING IN CIJFERS

2010

GROOMING IS VERBODEN SINDS 1 JANUARI 2010.

248E Sr.

ARTIKEL 248E VAN HET WETBOEK VAN STRAFRECHT OMSCHRIJFT GROOMING ALS HET ALS VOLWASSEN DIGITAAL CONTACT HEBBEN MET IEMAND WAARVAN MEN MOET VERMOEDEN DAT DIE PERSOON JONGER IS DAN 16 JAAR, MET HET DOEL OM DIT KIND SEKSUEEL TE MISBRUIKEN.

BRONNEN: *CBS, **SLACHTOFFERWIJZER.NL, ***DE GRAAF EN VANWESENBEECK (2006)

>95%

MEER DAN 95% VAN DE JONGEREN TUSSEN 12 EN 25 IS IEDERE DAG ONLINE.*

11-15 jr

GROOMING IS STRAFBAAR BIJ KINDEREN TOT 16 JAAR. DE MEESTE SLACHTOFFERS ZIJN TUSSEN DE 11 EN 15.**

50%

50% VAN ALLE KINDEREN OP HET WEB KRIJGT JAARLIJKS EEN VERZOEK OM IETS SEKSUEELS TE DOEN VOOR DE WEBCAM (57% VAN DE MEISJES EN 40% VAN DE JONGENS).***

CONTENT

Arnout de Vries
Shanna Wemmers

CONTACT

arnout.devries@tno.nl

TNO innovation
for life

EERSTE HULP BIJ OPSPORING NEPKOOP

WAT KUN JE HET BESTE DOEN ALS SLACHTOFFER VAN DIEFSTAL WANNEER JE JE GESTOLEN EIGENDOMMEN TERUG WILT?

DADER NOG IN DE BUURT? BEL 112

DOE AANGIFTE OF INFORMEER DE POLITIE BEL 0900-8844

WAT IS EEN NEPKOOP?

Een nepkoop is een aankoop die je lijkt aan te gaan, maar niet echt uitvoert. Door goed onderzoek kun je achterhalen of het om jouw gestolen spullen gaat.

1

DOE AANGIFTE VAN GESTOLEN GOEDEREN

Geef hierbij zo veel mogelijk relevante gegevens door, zoals:

Merk Type Kleur Serienummer

TIP STOP HELING-REGISTER

Iedereen kan in het Stop Heling-register controleren of een product als gestolen te boek staat, of hier producten in registreren.

WAT IS HELING?

Heling betreft het kopen, bezitten of verkopen van goederen die afkomstig zijn van een misdrijf, zoals gestolen spullen. Dit is strafbaar wanneer je dit wilens en wetens doet, of zelfs wanneer je redelijkerwijs kon vermoeden dat het om gestolen spullen gaat.

TIP NOTEER SERIENUMMERS EN FOTO'S

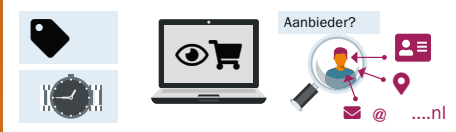
Bijna alle waardevolle producten hebben een serienummer. Bij producten zonder nummer is het raadzaam om een foto te maken. Dit verhoogt de kans op terugvinden.

2

VIND JE EIGENDOMMEN TERUG

Mogelijk wordt je eigendom ergens te koop aangeboden.

Zoek op: Online marktplaats Sociale media
Tweedehands winkels

3

MOGELIJK EIGENDOM GEVONDEN?

Onderzoek of een aangeboden product echt jouw eigendom is.

CONTROLEER UNIEKE KENMERKEN

Vergelijk de foto's van de aanbieder met je eigen foto's of wat je weet over je eigendom. Vraag de aanbieder ook om (extra) kenmerken.

VERGELIJK UNIEKE NUMMERS

De beste manier om zeker te weten of het om jouw eigendom gaat is door de unieke nummers te controleren. Vraag zo nodig onopvallend om een extra foto zodat je dit kunt controleren.

VRAAG DOOR

Verzamel informatie over waar de verkoper het product vandaan heeft en waarom die het wil verkopen. Kijk ook wat de verkoper nog meer aanbiedt.

GEDRAAG JE NETJES EN BELEEFD. EEN AANBIEDER IS ONSCHULDIG TOTDAT HET TEGENDEEL IS BEWEZEN.

4

VERZAMEL JE INFORMATIE OM TE DELEN MET DE POLITIE

WAT?
Wat heb je allemaal gedaan om het te vinden?

WANNEER?
Wanneer heb je het product aangetroffen?
Dag Datum Tijdstip

WIE?
Wie zijn er betrokken? Noteer:
Namen Telefoonnummers Mailadressen

HOE?
Hoe heb je het product gevonden?

WAAR?
Waar heb je het aangeboden product aangetroffen?
Adres Woonplaats Website

WAAROM?
Waarom denk je dat dit jouw eigendom is?
Unieke kenmerken Unieke nummers
Fotografisch vergelijkingsmateriaal

LET OP! VEILIGHEID

Ga nooit alleen ergens op af, iemand anders kan voor extra veiligheid zorgen en als (extra) getuige optreden.

LET OP! PRIVACY

Deel nooit namen, adressen en foto's van een mogelijke verdachte op sociale media. Het delen van deze gegevens is strafbaar.

5

NEEM CONTACT OP MET DE POLITIE

VERTEL WAT JE HEBT GEDAAN EN ONTDEKT. OVERLEG WAT DE BESTE VERVOLGACTIE KAN ZIJN. KUN JE ZELF EEN AFSpraak MAKEN OF RAADT DE POLITIE DIT AF?

Deel het bewijs dat je hebt verzameld met de politie, luister naar wat zij ervan vinden en of het bewijs overtuigend genoeg is.

OVERLEG MET DE POLITIE OVER MOGELIJKE VERVOLGACTIES.

Onderneemt de politie actie, ga je samen iets doen of is het handiger als je eerst zelfstandig actie onderneemt? Als je zelf actie wilt ondernemen, bespreek dit dan met de politie.

EIGENDOM GEVONDEN?

Herken je een gestolen eigendom dat te koop staat?

JA

CONTACT MET POLITIE

Het verstandigst om nu te doen is om de politie te bellen. BEL 0900-8844

NEE OF NIET ZEKER

Doe onderzoek en verzamel extra informatie. Meld verdachte omstandigheden bij de politie.

ZELF IN GESPREK MET AANBIEDER

Contacteer de aanbieder of maak een afspraak. DOE HET BESCHAAFD EN BEDREIG NIET. Misschien heeft deze aanbieder het eigendom ook elders verkregen en is het geen dief.

POLITIE ONDERNEEMT ACTIE

De politie gaat alles beoordelen. Het is daarom ook handig dat je zo veel mogelijk informatie hebt die de politie kan overtuigen dat het jouw eigendom is.

POLITIE NEEMT GEEN ACTIE

Wanneer je contact hebt gehad met de politie, maar die kan/wil je niet helpen, dan is de kans een stuk kleiner dat je het veilig kunt oplossen.

LET OP! VEILIGHEID

Denk om je eigen veiligheid en die van anderen! Is het gestolen eigendom aanwezig, maar kom je er niet uit, of zijn de omstandigheden verdacht of gevaarlijk? BEL 112

De politie beoordeelt dat het jouw eigendom is en zorgt ervoor dat je dit terugkrijgt.

De politie beoordeelt dat het niet jouw eigendom is en je krijgt het niet terug. Accepteer dit dan. De politie beoordeelt alles objectief en eerlijk.

STOP MET TERUGKRIJGEN

Als de politie je niet kan helpen, beëindig dan het contact met de aanbieder voor je eigen veiligheid.

LET OP! SPEEL NOOIT VOOR EIGEN RECHTER

Het terugpakken van je gestolen eigendom is strafbaar (diefstal). En de verkoper kan dreigen of gewelddadig worden. Dit wordt daarom sterk afgeraden.

LET OP! (TERUG)KOOP IS HELING

Het (terug)kopen van een gestolen eigendom is heling. Heling is strafbaar.

AANGIFTE OF MELDING VAN DIEFSTAL

JE KUNT NA EEN MISDRIJF AANGIFTE DOEN. OOK ALS JE DE DADER(S) NIET HEBT GEZIEN.

POLITIE 0900-8844

POLITIE.NL/AANGIFTE-OF-MELDING-DOEN

HELING IN CIJFERS

416 Sr.

ART. 416 VAN HET WETBOEK VAN STRAFRECHT BESCHRIJFT HELING ALS HET 'BEWUST HANDELEN IN DOOR MISDRIJF VERKREGEN GOEDEREN'.

BRONNEN: *POLITIE, **CBS

10%

VAN DE BURGERS HEEFT ZIJN EIGENDOMMEN MET UNIEKE NUMMERS OPGESLAGEN IN DE STOPHELING-APP.

>10 Mio

ER ZIJN AL MEER DAN 10 MILJOEN CHECKS GEDAAN OP SERIENUMMERS OP STOPHELING.NL.*

±6.000

ER WORDEN IEDER JAAR TUSSEN DE 5.000 EN 7.000 GEVALLEN VAN HELING GEREGEREERD.**

300

ER WORDEN ELKE MAAND 300 GESTOLEN EIGENDOMMEN TERUGGEVONDEN MET BEHULP VAN DE STOPHELING-APP EN HET DIGITALE OPKOPERSREGISTER.*

CONTENT

Arnout de Vries
Shanna Wemmers
Dennis Bakker

CONTACT

arnout.devries@tno.nl

TNO innovation for life

EERSTE HULP BIJ OPSPORING BURGERARREST

JE MAG ALS BURGER EEN BURGERARREST UITVOEREN WANNEER JE IEMAND OP HETERDAAD BETRAPT BIJ EEN MISDRIJF, ZOALS ZAKKENROLLEN. HOUD HET WEL VEILIG!

BIJ EEN
BURGERARREST
BEL ALTIJD 112

HETERDAADSITUATIE

Voor een burgerarrest heb je een REDELIJK VERMOEDEN VAN SCHULD nodig. Je kunt dus aantonen dat de verdachte schuldig is, bijvoorbeeld omdat je alles zelf hebt zien gebeuren. Een burgerarrest moet op heterdaad, direct na het misdrijf dat je hebt gezien. **DRAAG EEN AANGEHOUDEN VERDACHTE ALTIJD DIRECT OVER AAN DE POLITIE!**

WAT TE DOEN BIJ ZAKKENROLLEN?
GA EERST NA OF JE VEILIG BENT.

BEL 112 ALS DE DADER NOG IN DE BUURT IS, OF ALS JE DIRECT HULP NODIG HEBT.

DOE VERDER NIETS WAT NIET DIRECT NODIG IS.

4 STAPPEN

1 WAARNEMEN
Je bent getuige van een misdrijf.
Wat doe je?

ZAKKENROLLEN

Zakkenrollen gaat meestal zonder geweld. Als er wel geweld wordt gebruikt gaat het meestal om roof.

LET OP! VEILIGHEID
WORD JE BEROOFT? VOORKOM GEWELD
Werk mee om geweld te voorkomen, zeker als er niemand is om te helpen en je niet kunt vluchten.

MELD DE SITUATIE BIJ DE POLITIE
Geef een zo goed mogelijke beschrijving van de situatie en het signalement van de dader.

SIGNALEMENT DADER
Focus zoveel mogelijk op kenmerken van de dader(s):
Lengte Huidskleur
Kapsel en haarkleur
Sprak Kleding
Tatoos Accessoires
Bekijk ook de infographic:
EHB SIGNALEREN

**3 Blijf de verdachte volgen
Alleen als dat veilig kan.**

**4 ZIE JE DE DADER EN WIL JE EEN
BURGERARREST UITVOEREN? OVERLEG
LIEVER EERST MET DE POLITIE.**
Een burgerarrest is een recht en geen plicht. Jouw veiligheid staat voorop!

TIP!
Probeer je burgerarrest op foto of video vast te (laten) leggen.

GEBRUIK GEEN ONNODIG GEWELD OF DWANG
Probeer de situatie zo rustig mogelijk te houden en voorkom geweld als dat kan.

Mensen tijdelijk opsluiten mag totdat de politie er is. Maar hou het veilig voor iedereen, dus ook voor de verdachte.

**MELD DE AANHOUDING
ALTIJD BIJ DE POLITIE
BEL 112**

LET OP! GEEN ONNODIG GEWELD OF DWANG

Probeer de situatie zo rustig mogelijk te houden en voorkom geweld als dat kan.
Mensen tijdelijk opsluiten mag totdat de politie er is. Maar houd het veilig voor iedereen, dus ook voor de verdachte.

LET OP! EIGENRICHTING

Voorkom strafbaar gedrag en volg de hier genoemde aanwijzingen op, anders ben je strafbaar vanwege EIGENRICHTING, bijvoorbeeld bij mishandeling of vrijheidsberoving.

PREVENTIETIPS BIJ ZAKKENROLLEN OF ROOF

Het is natuurlijk het beste om misdrijven te voorkomen. Hieronder een aantal tips om de kans op zakkenrollen en roof te verkleinen.

BERG WAARDEVOLLE SPULLEN
VEILIG WEG HET LIEFST ZO DICHT
MOGELIJK TEGEN JE LICHAAM

DRAAG JE TAS SCHUIN OVER
JE SCHOUDER EN AAN DE
VOORKANT VAN JE LICHAAM.

HOUD DE TASOPENING TEGEN JE LICHAAM

**ANTIDIEFSTALMAATREGELEN
MAKEN JE TELEFOON EN ANDERE
APPARATEN WAARDELOOS VOOR
EEN ZAKKENROLLER**

Maak je apparaten
onbruikbaar met
een pincode en Yunu
(Your Unique Number).

Bewaar het IMEI-
serienummer
van je telefoon om je
toestel te registreren bij
diefstal.

Schakel de locatiebepaling
van je apparaat in.

Zakkenrollers zijn op veel plekken actief, bijvoorbeeld:

evenementen kledkamers openbaar vervoer rijen roltrappen
toeristische attracties hotels

ZAKKENROLLERS WERKEN MEESTAL IN TEAMS.

**DE ÉÉN LEIDT JE AF, TERWIJL
DE ANDER JE ZAKKEN ROLT.**

SLA HULP AF ALS
IEMAND
BIJVOORBEELD
IETS OP JE KLEDING
MORST.

BEN JE BEROOFT OF HEB JE JE SPULLEN VERLOREN?

BLOKKEER JE
BETAALPAS(SEN)
VIA JE BANK.

BLOKKEER JE SIMKAART
VIA JE MOBIELE
TELECOMPROVIDER.

ZIJN JE SLEUTELS GESTOLEN?

ALS DE ZAKKENROLLER OOK
ANDERE GEGEVENS VAN JE
HEEFT KAN HIJ EEN INBRAAK
PLEGEN. VERVANG JE SLOTEN.

AANGIFTE OF MELDING VAN DIEFSTAL

JE KUNT ALTIJD AANGIFTE DOEN,
OOK ALS JE DE DADER(S) NIET
HEBT GEZIEN.

POLITIE
0900-8844

POLITIE.NL/AANGIFTE-OF-MELDING-DOEN

BEHOEFTE AAN HULP NA EEN (POGING TOT) BEROVING?

NEEM CONTACT OP MET
BUREAU SLACHTOFFERHULP.

BUREAU SLACHTOFFERHULP
0900-0101

SLACHTOFFERHULP.NL

ZAKKENROLLERIJ IN CIJFERS

310 & 312 Sr.

ZAKKENROLLERIJ IS EEN VORM VAN DIEFSTAL ZOALS IN ART. 310 IN HET WETBOEK VAN STRAFRECHT. ART. 312 BESCHRIJFT ROOF ALS DIEFSTAL MET (BEDREIGING VAN) GEWELD.

BRONNEN: *CBS, **POLITIE

<5%

DE POLITIE LOST MINDER DAN 5%
VAN DE ZAKKENROLLERIJEN OP.*

1+

ZAKKENROLLERS WERKEN VAAK NIET
ALLEEN, MAAR IN TEAMS. PAS DUS OP
ALS JE DOOR EEN ONBEKENDE WORDT
AFGELEID.**

33.000 → 7.000

HET AANTAL REGISTRATIES VAN
ZAKKENROLLERIJ NEEMT AF. DIT IS VAN
ONGEVEER 33.000 IN 2010 GEDAALD NAAR
ONGEVEER 7.000 IN 2020.*

53 Sv.

ARTIKEL 53 VAN HET WETBOEK VAN
STRAFVORDERING OMSCHRIJFT HET
BURGERARREST ALS VOLGT:
"IN GEVAL VAN ONTDEKKING OP HEETER
DAAD IS IEDER BEVOEGD DEN VERDACHTE
AAN TE HOUDEN."

CONTENT
Arnout de Vries
Shanna Wemmers

CONTACT
arnout.devries@tno.nl

TNO innovation
for life

PARTICIPATIE IN OPSPORING

UIT HET ONDERZOEK VAN TNO BLIJKT DAT BURGERS BEGELEIDING NODIG HEBBEN, MAAR BELANGRIJKEER NOG IS DAT ZE EEN ZEKERE MATE VAN WEDERKERIGHEID VERWACHTEN IN DE SAMENWERKING MET DE POLITIE BIJ HET STRAFRECHTELIJK ONDERZOEK.

Hoe kan de politie beter omgaan met onderzoekende burgers? Hoe kunnen politie en burger samen de bewijskracht en rechtvaardigheid zo veel mogelijk garanderen? En hoe worden wederzijdse verwachtingen in deze samenwerking waargemaakt? Het onderzoek van TNO laat zien dat burgers begeleiding nodig hebben, maar belangrijker nog is dat ze bij het strafrechtelijk onderzoek een zekere mate van wederkerigheid verwachten in de samenwerking met de politie.

Burgerparticipatie draagt bij aan veiligheid: burgers blijken alerter te worden, voelen zich na enige tijd veiliger en het is ook goed voor het vertrouwen van burgers in politie en justitie. Heterdaadkracht is altijd al grotendeels afhankelijk geweest van de inbreng van burgers. Praktijkvoorbeelden laten zien dat burgerparticipatie op diverse fronten resultaat oplevert. Burgers melden en signaleren via socialemediakanalen, websites, apps of telefoon over de situatie in hun buurt, en het zijn precies deze signalen van de burger waar de overheid grotendeels van afhankelijk is. Van alle aangehouden verdachten wordt 85% op heterdaad

“DE FACILITERENDE OVERHEID IS WAT ANDERS DAN EEN TERUGTREKKENDE OVERHEID.”

Jan Rotmans, hoogleraar Transitiekunde aan de Erasmus Universiteit

Rog r Pellemans, directeur Nationale Veiligheid TNO.

betrapt en gearresteerd. Daarvan is 60% te danken aan de alertheid en meldingsbereidheid van de burger. Dit komt neer op meer dan de helft van het totaal aantal aangehouden verdachten, aldus onderzoek van de Politieacademie.

Burgerparticipatie heeft ook te maken met een volgens de burger te vaak tekortschietende overheid. Ze nemen dus zelf het initiatief voor waarheidsvinding en rechtspreking en dat is een belangrijk verschil met vroeger, toen het initiatief bij politie en justitie lag. Met andere woorden: burgers pakken steeds vaker gevraagd en ongevraagd hun rol op het gebied van veiligheid en criminaliteit. Dit vereist een cultuuromslag bij de politie, namelijk accepteren dat verdergaande bijdragen van burgers onderdeel zijn van eigentijds politiewerk. Dit betekent niet dat politie en justitie alle burgerinitiatieven klakkeloos moeten goedkeuren. Sommige burgeracties zijn waardevol, maar andere weer onwenselijk vanuit ethisch en/of juridisch perspectief, of omdat ze een opsporingsonderzoek in de wielen rijden.

Burgers die betrokken raken in de opsporing vormen een internationale trend en Nederland lijkt hierin tot de koplopers te behoren. De politie en het OM werken er samen met partners als TNO hard aan om steeds meer burgers op allerlei manieren bij allerlei misdrijven te laten participeren. Operationele handvatten voor maximaal voordeel en minimaal nadeel in de politiepraktijk bij het werken met amateurspeurneuzen ontbraken nog. Deze publicatie kan hier verder aan bijdragen.

Naast de politie en het OM zijn er nog veel andere partijen die op de een of andere manier een rol spelen in de (maatschappelijke) veiligheid. Denk aan veiligheidspartners als de gemeenten, maar ook andere partijen waar je misstanden kunt melden, zoals Meld Misdaad Anoniem, de FIOD, Fraudehelpdesk, Meldknop, MeldEenVermoeden of Meldpunt Internet Discriminatie (MiND).

Ook zijn er veel organisaties die hulp kunnen bieden, zoals het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), het Juridisch Loket, Stichting DAAD, het College voor de Rechten van de Mens, het Rode Kruis, Het Centrum voor Seksueel Geweld (CSG), Veilig Thuis, de Kindertelefoon, Slachtofferhulp, Expertisebureau Online Kindermisbruik (EOKM), Amivedi, het Landelijk Steunpunt Extremisme, Comensha, FIER, Verlorenofgevonden.nl, het Gestolen Objecten Register (GOR), Stichting Aanpak Fiets- en Fiets- en E-Bikediefstal (S.A.F.E.), veiliginternetten.nl, internetsporen.nl, Stop Heling, Stichting aanpak voertuig-criminaliteit, Stichting inzet reddingshonden Nederland (SIN) en nog vele private partijen zoals particuliere recherchebureaus.

Er ontstaan steeds meer partijen die een bijdrage leveren aan de opsporing van strafbare feiten en er ontstaan nieuwe coalities. TNO zal blijven bijdragen middels innovatie en onderzoek om alle overvloed aan ontwikkelingen zo effectief mogelijk te laten bijdragen aan veiligheid en recht voor iedereen.

NOTITIES

[illegible]

111

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

EERSTE HULP BIJ OPSPORING

HANDBOEK
BURGERDETECTIVES

TNO innovation
for life

